

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

ÚSTAV SOUDNÍHO INŽENÝRSTVÍ

INSTITUTE OF FORENSIC ENGINEERING

VYHODNOCENÍ LEGISLATIVNÍCH PŘEDPISŮ PRO SPECIÁLNÍ SILNIČNÍ PŘEPRAVU MEZI ČESKOU REPUBLIKOU A BALKÁNSKÝM POLOOSTROVEM

EVALUATION OF LEGISLATIVE REGULATIONS FOR SPECIAL ROAD TRANSPORT BETWEEN
THE CZECH REPUBLIC AND THE BALKAN PENINSULA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. ROMAN KLVAŇA

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. JAROSLAV KUDLÁČEK

BRNO 2011

Vysoké učení technické v Brně, Ústav soudního inženýrství

Ústav soudního inženýrství

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student(ka): Bc. Roman Klvaňa

který/která studuje v **magisterském navazujícím studijním programu**

obor: **Expertní inženýrství v dopravě (3917T002)**

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma diplomové práce:

Vyhodnocení legislativních předpisů pro speciální silniční přepravu mezi Českou republikou a Balkánským poloostrovem

v anglickém jazyce:

Evaluation of Legislative Regulations for Special Road Transport Between the Czech Republic and the Balkan Peninsula

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Pro destinaci ČR - Balkánský poloostrov jsou v jednotlivých státech různé legislativní podmínky pro přepravu zvláště těžkých a nadrozměrných nákladů. Úkolem je tyto podmínky vyhodnotit a doporučit jejich využití pro práci českého dopravce a zasílatele.

Cíle diplomové práce:

Cílem je analyzovat legislativní předpisy a nařízení pro získání povolení pro nadměrnou, nebo zvláště těžkou dopravu v jednotlivém státu (Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko a státy bývalé Jugoslávie)a zpracovat je pro potřebu českých dopravců.

Seznam odborné literatury:

Legislativní předpisy vyjmenovaných států.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jaroslav Kudláček

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2010/2011.

V Brně, dne 30.11.2010

L.S.

---

prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc.
Ředitel vysokoškolského ústavu

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na vyhodnocení legislativních předpisů pro speciální silniční přepravu mezi Českou republikou a Balkánským poloostrovem. Speciální přepravu v této práci představují zvláště těžké nebo rozměrné náklady, které přesahují maximální povolené limity. Pro vykonávání takových přeprav, je potřeba dodržovat právní normy jednotlivých států, do kterých je destinace určena (Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Slovinsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Srbsko, Kosovo a Makedonie). Práce je rozdělena do jednotlivých kapitol, které se věnují této problematice a poskytují přehled právních norem, které musí být splněny na území konkrétního státu. Výsledkem práce je poskytnutí potřebných informací českému dopravci pro vykonávání mimořádných přeprav.

Abstract

This thesis is focused on analysis of the legislative regulations for special road transportation between Czech Republic and the Balkan Peninsula. In this work, special transportation stands for heavy and bulky costs that exceed the maximum limits. To carry out such transportations, following the legal standards of each state where the intended destination is (Slovakia, Hungary, Romania, Bulgaria, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Serbia, Kosovo and Macedonia), is needed. The work is divided into chapters that deal with these issues and provide an overview of the legal standards which must be fulfilled in these particular states. The result of this thesis is to provide the necessary information to Czech transporter to perform these special transportations.

Klíčová slova

Mimořádná doprava, nadrozměrný náklad, doprovodná vozidla, legislativní předpisy

Keywords

Extraordinary transport, oversize loads, escort vehicles, legislative provisions

Bibliografická citace

KLVAŇA, R. *Vyhodnocení legislativních předpisů pro speciální silniční přepravu mezi Českou republikou a Balkánským poloostrovem*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Ústav soudního inženýrství, 2011. 117 s. Vedoucí diplomové práce Ing. Jaroslav Kudláček.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval/a samostatně a že jsem uvedl/a všechny použité informační zdroje.

V Brně dne .....

.....

podpis diplomanta

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat mému vedoucímu práce Ing. Jaroslavu Kudláčkovi, za jeho rady a ochotu při vypracování této diplomové práce.

OBSAH

1	ÚVOD	14
2	INFORMACE O JEDNOTLIVÝCH STÁTECH.....	15
2.1	Slovenská republika.....	15
2.2	Maďarská republika.....	16
2.3	Rumunská republika.....	17
2.4	Bulharská republika.....	18
2.5	Slovinská republika	19
2.6	Chorvatská republika.....	20
2.7	Republika Bosna a Hercegovina.....	21
2.8	Srbská republika	22
2.9	Republika Černá Hora	23
2.10	Republika Kosovo	24
2.11	Republika Makedonie.....	25
3	PŘEDPISY PRO NADMĚRNOU A NADROZMĚRNOU PŘEPRAVU.....	27
3.1	Česká republika	27
3.1.1	<i>Povolené limity.....</i>	28
3.1.2	<i>Povolení nadměrných přeprav.....</i>	29
3.1.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení .....</i>	30
3.1.4	<i>Správní poplatky.....</i>	31
3.1.5	<i>Doba platnosti povolení .....</i>	32
3.1.6	<i>Stanovení trasy .....</i>	32
3.1.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu .....</i>	32
3.1.8	<i>Doprovodná vozidla .....</i>	33
3.1.9	<i>Označení nákladu .....</i>	34
3.2	Slovenská republika.....	35

3.2.1	<i>Povolené limity</i>	36
3.2.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	37
3.2.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	38
3.2.4	<i>Správní poplatky</i>	39
3.2.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	40
3.2.6	<i>Stanovení trasy</i>	40
3.2.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	41
3.2.8	<i>Doprovodná vozidla</i>	42
3.2.9	<i>Označení nákladu</i>	42
3.3	<i>Maďarská republika</i>	43
3.3.1	<i>Povolené limity</i>	43
3.3.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	44
3.3.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	45
3.3.4	<i>Správní poplatky</i>	45
3.3.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	46
3.3.6	<i>Stanovení trasy</i>	47
3.3.7	<i>Doprovodná vozidla</i>	47
3.3.8	<i>Označení nákladu</i>	48
3.4	<i>Rumunská republika</i>	51
3.4.1	<i>Povolené limity</i>	51
3.4.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	52
3.4.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	53
3.4.4	<i>Správní poplatky</i>	54
3.4.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	55
3.4.6	<i>Stanovení trasy</i>	56
3.4.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	56

3.4.8	<i>Doprovodná vozidla</i>	58
3.4.9	<i>Označení nákladu</i>	58
3.5	Bulharská republika	59
3.5.1	<i>Povolené limity</i>	59
3.5.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	61
3.5.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	62
3.5.4	<i>Správní poplatky</i>	62
3.5.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	62
3.5.6	<i>Stanovení trasy</i>	63
3.5.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	63
3.5.8	<i>Doprovodná vozidla</i>	64
3.5.9	<i>Označení nákladu</i>	65
3.6	Slovenská republika	67
3.6.1	<i>Povolené limity</i>	67
3.6.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	69
3.6.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	69
3.6.4	<i>Správní poplatky</i>	70
3.6.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	72
3.6.6	<i>Stanovení trasy</i>	73
3.6.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	73
3.6.8	<i>Doprovodná vozidla</i>	74
3.6.9	<i>Označení nákladu</i>	75
3.7	Chorvatská republika	76
3.7.1	<i>Povolené limity</i>	77
3.7.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	78
3.7.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	79

3.7.4	<i>Správní poplatky</i>	79
3.7.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	80
3.7.6	<i>Stanovení trasy</i>	81
3.7.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	81
3.7.8	<i>Doprovodná vozidla</i>	82
3.7.9	<i>Označení nákladu</i>	83
3.8	Republika Bosna a Hercegovina.....	84
3.8.1	<i>Povolené limity</i>	84
3.8.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	86
3.8.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	86
3.8.4	<i>Správní poplatky</i>	87
3.8.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	88
3.8.6	<i>Stanovení trasy</i>	89
3.8.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	89
3.8.8	<i>Doprovodná vozidla</i>	90
3.8.9	<i>Označení nákladu</i>	91
3.9	Srbská republika	92
3.9.1	<i>Povolené limity</i>	92
3.9.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	93
3.9.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	93
3.9.4	<i>Správní poplatky</i>	94
3.9.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	94
3.9.6	<i>Stanovení trasy</i>	95
3.9.7	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	95
3.9.8	<i>Doprovodná vozidla</i>	96
3.9.9	<i>Označení nákladu</i>	96

3.10	Republika Černá Hora	97
3.10.1	<i>Povolené limity</i>	97
3.10.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	98
3.10.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	99
3.10.4	<i>Označení nákladu</i>	99
3.11	Republika Kosovo	99
3.11.1	<i>Povolené limity</i>	100
3.11.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	101
3.11.3	<i>Doklady potřebné k vydání povolení</i>	101
3.11.4	<i>Správní poplatky</i>	102
3.11.5	<i>Doba platnosti povolení</i>	102
3.11.6	<i>Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu</i>	103
3.11.7	<i>Doprovodná vozidla</i>	103
3.11.8	<i>Označení nákladu</i>	104
3.12	Republika Makedonie.....	105
3.12.1	<i>Povolené limity</i>	105
3.12.2	<i>Povolení nadměrných přeprav</i>	106
3.12.3	<i>Povolená rychlost</i>	106
3.12.4	<i>Doprovodná vozidla</i>	106
3.12.5	<i>Označení nákladu</i>	106
4	ZÁVĚR	108
5	POUŽITÁ LITERATŮRA	110

1 ÚVOD

Tato práce se zabývá legislativními předpisy pro mezinárodní dopravu zvláště těžkých a nadrozměrných nákladů. Za nadměrný nebo nadrozměrný náklad, je považován takový náklad, který svými rozměry nebo hmotností přesahuje povolené limity motorového vozidla nebo jízdní soupravy dané země. Mezi tyto typy nákladu zejména patří části různých zařízení (např. pilíře mostů, turbíny, různé zemědělské stroje apod.), u kterých není reálná technická demontáž na menší části.

Přeprava těchto abnormálních nákladů je určená z České republiky do států bývalé Jugoslávie. Mezi tyto státy patří Slovinsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Srbsko, Kosovo a Makedonie. Dále se tato práce věnuje také státům, přes které je možné do státu bývalé Jugoslávie vést přepravu, jako je Slovensko, Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko.

Komplikací u tohoto druhu přepravy je zejména nestejnorodost právních předpisů jednotlivých zemí a tudíž i velice obtížná synchronizace podmínek a povinností vyplývajících pro dopravce. Pokud dopravce není dostatečně seznámen s právními úpravami těchto států a nebude patřičně přizpůsoben, může se přeprava prodloužit i o několik týdnů, což by mohlo vést i ke ztrátě zakázky.

Hlavní rozdíl mezi touto zvláštní přepravou a běžnou, spočívá především ve využití zvláštních technik k zajištění bezpečnosti silničního provozu.

Tato práce pojednává o podmínkách přepravy na území jednotlivých států. Počínaje od vymezení této přepravy až po její označení.

Práce je rozdělena do jednotlivých kapitol. V první kapitole jsou uvedeny vybrané základní informace o státech, ve kterých je stručný přehled o poloze státu a dopravní infrastrukturu.

Druhá kapitola je rozdělená do několika podkapitol, ve kterých jsou zahrnuty informace o maximálních povolených limitech, vydání povolení, potřebných dokladech, výši poplatků, návržení trasy, podmínkách přepravy, doprovodných vozidlech a označení vozidel.

V závěrečné kapitole je shrnutí celkové problematiky a zhodnocení, zda bylo dosaženo cílů.

2 INFORMACE O JEDNOTLIVÝCH STÁTECH

V této části jsou popsány základní údaje vybraných zemí týkajících se jejich dopravní infrastruktury, lokalizace a geografického rozpořování. Informace o jednotlivých státech jsou především zaměřeny na síť silnic, jejich délku a v neposlední řadě také kvalitu.

2.1 SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Slovensko je vnitrozemský stát ležící ve střední Evropě s hlavním městem Bratislava. Slovensko má na jihu nížinatý charakter, střed a sever je hornatý a na východě je krajina mírně zvlňená. Sousedícími státy jsou Česko, Rakousko, Maďarsko, Ukrajina a Polsko[1].

Obrázek č. 1 – Mapa Slovenské republiky[2]

Síť silnic na Slovensku je hustá a dobře udržovaná. Tvoří ji dálnice (391 km), rychlostní silnice (180 km), silnice I. (3 317 km), II. (3 644 km) a III. třídy (10 406 km) a místní komunikace (25 942 km), celková délka sítě silnic představuje okolo 43 888 km.

Přes Slovenskou republiku procházejí 3 multimodální koridory. Koridor IV ve směru Drážďany – Praha – Bratislava – Vídeň – Budapešť – Arad, dále koridor V. ve směru Benátky – Koper – Terst – Lubľana – Budapešť – Užhorod s doplňkovou trasou Bratislava – Žilina – Užhorod a koridor VI. ve směru Gdaňsk – Grudziadz – Varšava – Katowice – Žilina.[3]

2.2 MAĎARSKÁ REPUBLIKA

Opět jako Slovensko, nebo Česká republika jedná se o vnitrozemský stát ve střední Evropě, který je členskou zemí EU, NATO a členem dalších mezinárodních organizací. Na západě hraničí s Rakouskem a Slovinskem, na jihu s Chorvatskem a Srbskem, na východě to je Rumunsko a Ukrajina a ze severu hraničí se Slovenskem. Hlavním městem je Budapešť.[15]

Jedná se poměrně o rovinatou zem, pouze ze severu je ohraničeno menším pohořím, které je součástí Karpat. Na jihu se nachází Velká uherská nížina, která svou rozlohou zasahuje až do Rumunska a Srbska.

Obrázek č. 2 - Mapa Maďarské republiky[4]

Silniční doprava v Maďarsku je docela rozsáhlá. Hlavní dopravní uzly jsou vedeny skrze hlavní město Budapešť, kde je koncentrována jak silniční tak i železniční síť. Hlavní úseky tvoří pět dálnic, které jsou napojeny na obchvat kolem Budapešti. Přes Maďarsko jsou vedeny čtyři evropské koridory, které zajišťují propojení všech částí Evropy. Celková délka dálnic se pohybuje kolem 1 392 km.[5]

2.4 BULHARSKÁ REPUBLIKA

Je stát v jihovýchodní Evropě, na Balkánském poloostrově s hlavním městem Sofie. Počet obyvatel je kolem 7,6 milionu, z toho 83,9 % tvoří právě Bulhaři. Mezi sousedící státy patří Rumunsko, na západě je to Srbsko a Makedonie, na jihu Řecko a na jihovýchodě Turecko. Členským státem Evropské unie se stala v roce 2007.[6]

Dopravní infrastruktura je docela dobře rozvinutá, ale horší je to s její kvalitou. Pro nedostatek finančních prostředků nedochází ke znatelné údržbě ani k modernizaci. Silniční síť má kolem 37 000 km, z toho asi 440 km dálnic. V silniční dopravě je prioritou dokončení dálnic Trakia, Ljulín, Marica, Struma a Černé moře a také rekonstrukce a výstavba silničních úseků podél Transevropských dopravních koridorů, což zahrnuje i obchvaty kolem měst a výstavbu nových silnic. Výstavba je dotována ze státního rozpočtu, Kohezních fondů Evropské unie.[6]

Česká republika má s Bulharskem dobré dlouhodobé obchodní vztahy. V dnešní době se do Bulharska převážně dováží osobní auta, součástky pro tramvaje, železniční lokomotivy, léčiva a čisticí prostředky.[6]

Obrázek č. 4 – Mapa Bulharské republiky[4]

2.5 SLOVINSKÁ REPUBLIKA

Slovinsko je alpský stát, lokalizován ve střední a jihovýchodní Evropě. Samostatnosti dosáhlo roku 1991, jako jeden z nástupnických států Jugoslávie, s počtem obyvatel mírně přesahující 2 miliony. Sousedními státy jsou Rakousko, Maďarsko, Chorvatsko a Itálie. Slovinsko je členským státem Evropské unie od roku 2004. Hlavním městem země je Lublaň.[8]

Z jihovýchodu Slovinsko obklopuje Jaderské moře. Jižně od řeky Sávy geograficky spadá na Balkánský poloostrov. Umístění Slovinska patří do prostředí Alp, Dinárského pohoří, Panonské nížiny a Středozemního moře. Více než polovinu země pokrývají lesy.[1]

Obrázek č. 5 – Mapa Slovinské republiky[2]

Slovinsko má přibližně 38 900 veřejných silnic, z toho 6 454 km národních silnic, které jsou rozděleny na dálnice, rychlostní silnice, hlavní silnice I a II třídy a na regionální silnice (I-III třídy). Z toho 528 km představují dálnice a rychlostní silnice. Mezinárodní a hlavní silnice by měly být v dobrém stavu. Dálnice A1 vede z východu na západ ze Šentilje do pobřežního města u Jaderského moře Koperu. Dálnice A2 směřuje od rakouských hranic ze severu na jih k chorvatským hranicím do města Obrežje, dále pak pokračuje do Záhřebu. Oba dálniční tahy vedou skrze hlavní město.

Železniční doprava je spolehlivá. Celková délka trati je kolem 1 200 km, z toho skoro polovina elektrifikovaná. Všechny hlavní vlakové trasy prochází podobně jako dálnice hlavním městem Lublaň.[9, 10]

2.6 CHORVATSKÁ REPUBLIKA

Chorvatská republika je umístěna na východním pobřeží Jaderského moře. Ze severu zasahuje do vnitrozemí, od počátku Alp do Panonské nížiny, břehů Dunaje a Drávy. Sousedící státy jsou ze severu Slovinsko, na severu a severovýchodně sousedí s Maďarskem, na východě se Srbskem, na jihu s Černou Horou a jižním a jihovýchodním směrem s Bosnou a Hercegovinou. Hlavním městem Chorvatské republiky je Záhřeb. Současná měna je Kuna (HRK), která byla uvedena v platnost 30. května 1994. Chorvatská republika není členem Evropské unie, plánovaný vstup se odložil na rok 2012.[6]

Obrázek č. 6 – Mapa Chorvatské republiky[2]

Rozvoj dopravní infrastruktury, hlavně silniční a železniční sítě se považuje za prioritní vládní projekt. Za posledních pět a půl roku se zde postavilo přes 500 km dálnic. Délka dálnic je kolem 1 223 km a dalších 145 km rychlostních komunikací se dokončuje. Do budoucna je naplánováno dalších 388 km dálnic. Veřejné komunikace mají celkem 29 472 km, z toho 6 810 km je státních silnic, 10 819 okresních a 10 279 místních komunikací. Mezi

nejdelší dálnici v Chorvatské republice patří dálnice A1, která se má dále prodlužovat ve směru Záhřeb – Split – Dubrovnik.[11, 12]

2.7 REBULIKA BOSNA A HERCEGOVINA

Bosna a Hercegovina se nachází na Balkánském poloostrově v jihovýchodní Evropě. Hlavním městem je Sarajevo. Sousedící země ze severu, západu a jihu je Chorvatsko, na východě Srbsko a na jihovýchodě Černá Hora. Země má také přístup k Jaderskému moři, čímž rozděluje Chorvatsko na dvě části.[8]

Z geografického hlediska je Bosna a Hercegovina velmi hornatá, hory zabírají rozlohu okolo 9 000 km².

Obrázek č. 7 – Mapa republiky Bosna a Hercegovina[2]

Silniční síť má celkovou délku komunikací 21 846 km a železnice 1 021 km. Silnicím často chybí středové dělicí čáry a nebývají zpevněny krajnice. Díky pomoci

západoevropských zemí se situace kvalit silnic zlepšuje. Vzhledem ke stále větší motorizaci země, je na většině míst nedostatečná výstavba dálnic a jiných moderních silničních komunikací. Jsou v provozu pouze krátké úseky u Sarajeva a Banja Luky. Nicméně by se měla v budoucnu budovat dálnice, která by propojila severní a jižní část Bosny a Hercegoviny. Z celkové předpokládané délky trasy 336 km je v současnosti k dispozici motoristům pouze 45 km. Důležité je také zmínit nebezpečí, které představují zaminované úseky (cca 11% území).[13, 14]

2.8 SRBSKÁ REPUBLIKA

Nachází se v centru Balkánského poloostrova s hlavním městem Bělehrad. Jako samostatný stát vznikl 5. června 2006 po rozpadu soustátí Srbsko a Černá Hora. Sousedí na severu s Maďarskem, na východě s Rumunskem a Bulharskem, z jihu s Makedonií a na jihozápadě s Černou Horou a Kosovem, ze západu s Bosnou a Hercegovinou a Chorvatskem. Počet obyvatel Srbska se pohybuje kolem 8 milionu, z toho 82% je právě Srbů.[8, 15]

Obrázek č. 8 – Mapa Srbské republiky[2]

Na severu země se nachází Panonská nížina, kterou protéká řeka Dunaj, do které se vlévají řeky Tisa, Sáva a Morava. Směrem na jih se povrch zvedá a přechází v Dinarské hory, které pokrývají větší část centra Srbska. Z východu jsou hranice obklopeny Karpatským obloukem.[15]

Z pohledu dopravní infrastruktury je Srbsko pro svou polohu považováno za spojnici mezi západem a východem. Silniční doprava v Srbsku je dominantní s účastí 80% celkové nákladní přepravy. Silniční síť je v celkové délce 40 845 km, z toho 634 km představují dálnice, 5 525 km hlavní silnice I třídy a 11 540 km silnic II třídy. Přestože vedlejší cesty postrádají kvalitu, dálnice jsou ve velmi dobrém stavu. Celým Srbskem prochází dálnice směrem Subotica – Bělehrad – Niš s napojením do sousedících zemí. Dále se má v budoucnu dostavět koridor 10, který vede od Salzburgu do Soluně, procházející Srbskem. Také započaly výstavby koridoru 11, který na severu země bude vést přes Bělehrad do Vršce a dále pokračovat do rumunského Temešváru a také ke hranicím s Černou Horou.[16]

2.9 REPUBLIKA ČERNÁ HORA

Republika Černá hora se nachází v jihovýchodní Evropě, leží u pobřeží Jaderského moře. Hlavním městem je Podgorica, vznikla 3. června 2006. Počet obyvatel se pohybuje kolem 684 736 k roku 2007, z toho Černohorci tvoří přibližně 43%, Srbové 32%, Bosňáci 8% a zbytek tvoří jiné národnosti. Černá Hora sousedí s Chorvatskem, Bosnou a Hercegovinou, Srbskem, Albánií a Kosovem.[6, 8]

Z geografického hlediska je Černá Hora hornatou zemí, přes 55% území se nachází v nadmořské výšce přes 1 000 m. Nejvíce hornatým je sever a západ státu.

Dopravní infrastruktura je zde méně rozvinutá, je to převážně z důvodu, že se Černohorci bránili kvalitním vnitrozemským cestám kvůli snadnějšímu vniknutí nepřítele do státu. Délka silnic je 6 848 km, 884 km je dlouhá Jadranská magistrála, která se považuje za páteřní silniční síť, 964 km představují regionální silnice a 5 000 km místní komunikace. V Černé Hoře není zatím žádná dálnice. Jediný úsek Sutomore - Virpazar je zpoplatněný, jedná se o silnici pro motorová vozidla. Mezi těmito dvěma městy je trasa plánované dálnice, která má spojit sever a jih. Jedná se o spojení Sutomore – Virpazar – Podgorica – Bijelo – Polje – Srbsko. Další plánovanou dálnicí je spojení západu a východu, a to pokračováním chorvatské dálnice A1 přes Černou Horu dál do Albánie. [6, 17]

Obrázek č. 9 – Mapa republiky Černá Hora[2]

2.10 REPUBLIKA KOSOVO

Kosovo se nachází na Balkánském poloostrově, svou nezávislost na Srbsku vyhlásilo 17. února 2008. Počet obyvatel je kolem 1,8 milionu k roku 2010, hlavním městem je Priština. Sousedící státy jsou Srbsko, Makedonie, Albánie, Černá Hora. Obyvatelstvo tvoří Albánci z 88%, Srbové 5% a zbytek tvoří ostatní etniky.[6]

Kosovo je hornaté, s výjimkou údolí řek, kde se nacházejí roviny. Nejvíce pohoří se nachází ve východní části území.

V Kosově je zhruba kolem 2 000 km silnic, z toho 1 700 km je zpevněných. Ve výstavbě je dálnice, která má propojit Albánii a Kosovo. Začátek dálnice je na státních hranicích s Albánií ve městě Marine. Trasa je plánována přes města Prizren – Suva Reka – Dulje – Mališevo – Arlatte – Komorane – Sllatina, končit má v Prištině u malého města Besi. Délka dálnice je 103 km a jedná se o největší projekt v zemi, co se týče dopravní infrastruktury.[18]

Obrazek č. 10 – Mapa republiky Kosovo[19]

2.11 REPUBLIKA MAKEDONIE

Je na Balkánském poloostrově s hlavním městem Skopje. Počet obyvatel k roku 2009 byl 2 048 619, z toho Makedonci mají zastoupení zhruba v 64,2%, na druhém místě jsou Albánci s 25,2%, zbytek tvoří ostatní národnosti (Turci, Romové, Srbové). Stát vznikl 8. září 1991 oddělením od Jugoslávie. Země obklopující Makedonii jsou Kosovo, Srbsko, Bulharsko, Řecko a Albánie.[8, 6]

Dopravní infrastruktura není příliš rozvinuta, kvůli hornatému povrchu. Mezi nejdůležitější trasy patří zejména dálnice a železnice ve směru Bělehrad – Skopje – Soluň. Délka silniční sítě činí zhruba 4 700 km, z toho dálnice představují 220 km a silnice s asfaltovým povrchem mají zhruba 3600 km. Kamionová doprava realizuje většinu makedonského exportu. V posledních letech se podařilo zrychlit celní řízení a rozšířit průchodnosti makedonských přechodů. Makedonie představuje strategickou pozici, co se týče přepravy. Probíhají zde stavby koridorů 10 a 8. Koridor 10 je v Makedonii v celkové délce

172 km, vede od hranic se Srbskem k řeckým hranicím. Koridor 8 je plánován na trase z Albánie do Bulharska ve směru Bari, Brindisi – Durres, Vlora – Tirana – Rrogozhine – Elbasan – Qafe – Thane – Skopje – Sofie – Plovdiv – Burgas, Varna. Rozvoj dopravní infrastruktury v Makedonii dosáhl kladných výsledků v minulosti, ale stále na tom není tak, aby splňovaly požadavky moderní společnosti.[20]

Obrázek č. 11 – Mapa republiky Makedonie[21]

3 PŘEDPISY PRO NADMĚRNOU A NADROZMĚRNOU PŘEPRAVU

Tato kapitola se věnuje předpisům a zákonům, které je potřeba dodržovat při přepravě nákladů, které přesahují rozměrové a hmotnostní povolené limity ve vybraných státech.

Důležitou informací, na základě které můžeme rozlišit, zda se jedná o zvláštní přepravu, je stanovení limitních parametrů motorových vozidel a jízdních souprav, které při překročení těchto limitů spadají do kategorie nadrozměrné nebo nadměrné přepravy. Členské státy Evropské unie se řídí směrnicí Rady 96/53/ES ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/7/ES. Tato směrnice určuje pro vozidla provozována v rámci Společenství maximální přípustné rozměry a hmotnosti pro vnitrostátní a mezinárodní provoz. Mezi členské státy EU, kterými se zabývá tato práce, patří Česká republika, Slovenská, Maďarská, Rumunská, Bulharská a Slovinská republika, pro které toto nařízení platí. Je však nutné brát na vědomí, že ne ve všech státech výše zmíněných, jsou všechny pozemní komunikace na takové úrovni, aby mohly vyhovět těmto parametrům. U ostatních států, které nejsou členy Evropské unie, se musí vycházet z legislativních norem jednotlivých států.

Následující podkapitoly poskytují přehled právních norem vybraných států, které se věnují této zvláštní přepravě. Poskytují informace o maximálních povolených limitech, dále u jakých institucí je potřeba žádat o povolení, jaké doklady jsou potřebné k vystavení povolení, výši správních poplatků, dobu, na kterou se povolení vydává, požadavky na trasu přepravy, podmínky přepravy, v jakých případech je nutné zabezpečit přepravu doprovodnými vozidly a označení přepravy samotné.

3.1 ČESKÁ REPUBLIKA

Při nadměrné nebo nadrozměrné přepravě na území České republiky, je potřeba vycházet z vyhlášky 341/2002 Sb. o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, ze zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, dále ze zákona č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 12/1997 o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů a také byly použité informace z [27].

3.1.1 Povolené limity

Povolené limity nám stanovují rozměry a hmotnosti, které musí být dodrženy, aby vozidlo, popřípadě jízdní souprava, splňovaly podmínky o technické způsobilosti a technické podmínky provozu na pozemních komunikacích. Tyto limitní hodnoty (viz. tab. č. 1) jsou obsaženy ve vyhlášce 341/2002 Sb. Pokud jsou tyto hodnoty překročeny, jedná se pak o zvláštní způsob přepravy, který je označen jako nadrozměrný, nebo nadměrný náklad.

Tab. č. 1 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[22]

Největší povolené hmotnosti u náprav, které nesmějí být překročeny:	
Jednotlivé nápravy	10 t
Jednotlivé hnací nápravy	11,5 t
<i>Dvojnápravy motorových vozidel součet zatížení obou náprav dvojnápravy nesmí překročit při jejich dílčím rozvoru:</i>	
Do 1,0 m	11,5 t
Od 1,0 m a méně než 1,3 m	16 t
Od 1,3 m a méně než 1,8 m	18 t
Od 1,3 m a méně než 1,8 m, je-li hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné, nebo pokud je každá hnací náprava opatřena dvojitou montáží pneumatik a maximální zatížení na nápravu nepřekročí 9,5 t	19 t
<i>Dvojnápravy přípojných vozidel součet zatížení obou náprav dvojnápravy nesmí překročit při jejím dílčím rozvoru:</i>	
Do 1 m	11 t
Od 1 m a méně než 1,3 m	16 t
Od 1,3 a méně než 1,8 m	18 t
1,8 m nebo více	20 t
<i>Trojnápravy přípojných vozidel součet zatížení náprav trojnápravy nesmí překročit při jejich dílčím rozvoru jednotlivých náprav:</i>	
Do 1,3 m včetně	21 t
Nad 1,3 m do 1,4 m včetně	24 t
Největší povolené hmotnosti silničních vozidel nesmí překročit:	
U motorových vozidel se dvěma nápravami	18,00 t
U motorových vozidel se třemi nápravami	25,00 t
Je – li hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné nebo pokud je každá hnací náprava opatřena dvojitou montáží pneumatik a maximální zatížení na nápravu nepřekročí 9,5 t	26,00 t
U motorových vozidel se čtyřmi a více nápravami	32,00 t
U přívěsů se dvěma nápravami	18,00 t
U přívěsů se třemi nápravami	24,00 t
U přívěsů se čtyřmi a více nápravami	32,00 t
U jízdních souprav	48,00 t
U pásových vozidel	18,00 t

Největší povolené rozměry vozidel a jízdních souprav (bez plusové tolerance):	
<i>Největší povolená šířka:</i>	
Vozidla kategorií M2, M3, N, O, OT, T	2,55 m
<i>Největší povolená výška:</i>	
Vozidel (včetně sběračů tramvají a trolejbusů v nejnižší pracovní poloze)	4,00 m
Tahače s návěsem	4,00 m + 2% výšky
<i>Největší povolená délka:</i>	
Jednotlivá vozidla s výjimkou autobusů a návěsu	12,00 m
Soupravy tahače s návěsem	16,50 m
Soupravy motorového vozidla s jedním přívěsem	18,75 m
Soupravy motorového vozidla s jedním přívěsem kategorie O4 určeným pro přepravu vozidel	20,75 m
Soupravy samojízdného stroje s podvozkem pro přepravu pracovního zařízení stroje	20,00 m
Soupravy se dvěma přívěsy nebo s návěsem a jedním přívěsem	22,00 m

3.1.2 Povolení nadměrných přeprav

Podle zákona č. 13/1997 je přeprava zvláště těžkých nebo rozměrných nákladů považována za zvláštní užívání dálnic, silnic a místních komunikací jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než jsou určeny.[22]

K tomuto zvláštnímu užití je potřeba povolení příslušného silničního správního úřadu vydaného s předchozím souhlasem vlastníka dotčené pozemní komunikace, a pokud zvláštní užívání může ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu na dálnicích a rychlostních komunikacích, je potřeba mít předchozí souhlas od Ministerstva vnitra. V ostatních případech je nutný souhlas příslušného orgánu Policie České republiky.[22]

Státní správu ve věcech dálnice, silnice, místní komunikace a veřejné účelové komunikace vykonávají silniční správní úřady, kterými jsou Ministerstvo dopravy a spojů, krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností.[22]

Ministerstvo dopravy a spojů povoluje zvláštní užívání silnic formou přepravy zvláště těžkých nebo rozměrných předmětů a užívání vozidel, jejichž rozměry nebo hmotnost přesahují míru stanovenou zvláštními předpisy, pokud trasa přepravy přesahuje územní obvod jednoho kraje.[22]

Krajský úřad povoluje zvláštní užívání silnic I., II. a III. třídy formou přepravy zvláště těžkých nebo rozměrných předmětů a užívání vozidel, jejichž rozměry nebo hmotnost přesahují míru stanovenou zvláštními předpisy, pokud trasa přepravy nepřesahuje územní obvod kraje.[22]

Obce vykonávají působnost silničního správního úřadu ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací.[22]

Tyto silniční správní úřady vydávají rozhodnutí o povolení zvláštního užívání na dobu určitou a v rozhodnutí stanoví podmínky zvláštního užívání, které musí být žadatelem dodrženy.[22]

Správní silniční úřad má stanovené lhůty pro vyřízení, pokud se jedná o jednoduchý případ, tak je povolení vydáno bezodkladně, jinak musí být rozhodnuto do 30 dnů od podání žádosti, ve zvlášť složitých případech je povolení vydáno do 60 dnů od podání žádosti.[27]

3.1.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Jak již bylo zmíněno, vydání rozhodnutí o zvláštním užití silnice se řídí kategorií a třídou pozemní komunikace. Žadatel musí podat žádost příslušnému orgánu, který o vydání rozhoduje. V případě, že správní úřad rozhodnutí zamítne, je možno podat odvolání. Odvolání se podává ke správnímu úřadu, který rozhodnutí vydal, a to do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.[27]

Náležitosti, které žádost musí obsahovat, jsou vymezeny vyhláškou č. 104/1997 Sb.[23]:

- účel, rozsah a dobu přepravy, zda a kdy se bude opakovat,
- návrh trasy přepravy s přesným uvedením průběhu trasy a přibližným uvedením časového rozvrhu přepravy,
- druh, typ a státní poznávací značky vozidel, jichž má být při přepravě použito,
- hmotnost vozidla, počet, zatížení a rozvor jednotlivých náprav, počet, rozměr, huštění a typ pneumatik jednotlivých náprav, nejmenší poloměr otáčení vozidla nebo soupravy a tomu odpovídající nejmenší vnější poloměr otáčení,
- nákres obrysu vozidla nebo soupravy s vyznačením rozměrů a umístění nákladu.

Přepravy o celkové hmotnosti vyšší než 60 tun nebo nadměrných rozměrů lze povolit jen výjimečně, pokud žadatel prokáže, že není technicky reálné snížit hmotnost nebo rozměry přepravy ani použít jiného způsobu přepravy a že zatížitelnost mostů a únosnost vozovek ověřené statickým posouzením umožní realizaci přepravy.[23]

Dále tato žádost může obsahovat zejména rychlost jízdy, doprovod a další opatření k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu, ochrany dalších účastníků provozu, vozovek,

mostů a drážních zařízení, vedení a jiných inženýrských sítí, vlastníků sousedních nemovitostí apod.[23]

3.1.4 Správní poplatky

Nedílnou součástí získání povolení je také uhrazení správních poplatků, které se vztahují na překročení největší povolené hmotnosti, nebo přesahuje-li největší přípustné rozměry (viz. tab. č. 2). Poplatky jsou stanovené pevnou částkou sazebníku a jsou splatné buď při přijetí podání, nebo později, vždy však před provedením úkonu. Pokud poplatník nezaplatí poplatek v této lhůtě, je vyzván správním úřadem, aby tak učinil ve lhůtě do 15 dnů ode dne, který následuje po doručení výzvy k zaplacení poplatku. Výše poplatků a doba splacení je vyhrazena zákonem č. 634/2004 Sb.[26, 27]

V případě že by se jednalo o povolení pro dopravu zemědělských strojů, které jsou určeny pro sezónní práce v zemědělství, tak je plátce osvobozen od poplatků.

Tab. č. 2 – Poplatky za překročení hmotností a rozměrů[26]

<i>Vydání povolení ke zvláštnímu užívání dálnice, silnice nebo místní komunikace při dopravě zvláště těžkých nebo rozměrných předmětů a k užívání vozidel, jejichž rozměry, hmotnost na nápravu nebo hmotnost vozidla přesahují stanovené limity.</i>						
A. Ve vnitrostátní dopravě						
a) Přesahuje-li pouze největší přípustné rozměry						1 200 Kč
b) Přesahuje-li největší povolenou hmotnost do 60 t včetně						2 500 Kč
c) Přesahuje-li největší povolenou hmotnost nad 60 t a k provedení opakovaných přeprav s největší povolenou hmotností do 60 t (s platností povolení nejdéle na 3 měsíce od právní moci povolení)						6 000 Kč
B. V mezinárodní dopravě						
a) přesahuje-li pouze největší přípustné rozměry a šířka nepřesáhne 3,5 m						4 500 Kč
b) v ostatních případech						
Největší povolená hmotnost [t]	do 60 včetně	nad 60	nad 80	nad 100	nad 120	nad 150
I sazba [Kč]	6 000	12 000	20 000	30 000	40 000	60 000
Překročení největší povolené hmotnosti na nápravu [%]			3 - 10	11 - 20	21 - 30	nad 30
II sazba [Kč]			5 000	15 000	30 000	60 000
Celková šířka [mm]		nad 3 500	nad 4 000	nad 4 500	nad 5 000	nad 5 500
III sazba [Kč]		3 000	6 000	10 000	15 000	20 000
IV sazba [Kč]	v případě tranzitní dopravy					25 000
Celkový poplatek = I + II + III + IV						

Správní úřad může upustit od vybrání poplatků, nebo tuto sazbu snížit na základě vzájemnosti za účelem zabezpečení zásad dopravní politiky.

3.1.5 Doba platnosti povolení

Doba platnosti povolení představuje časový interval od nabytí právní moci rozhodnutí po uskutečnění samotné přepravy. Povolení se vydává na dobu pro[27]:

- jednorázovou přepravu vnitrostátní maximálně na 10 pracovních dnů od nabytí právní moci,
- opakovanou přepravu vnitrostátní maximálně na 3 měsíce od nabytí právní moci,
- mezinárodní přepravu maximálně na jeden měsíc od nabytí právní moci.

Vydané rozhodnutí musí mít žadatel u sebe a na požádání kontrolních orgánů jej musí předložit.

3.1.6 Stanovení trasy

Správná volba trasy pro přepravu je velice důležitá, aby se předešlo následným komplikacím. Tato trasa musí být uvedena v žádosti o zvláštní povolení a předána silničnímu správnímu úřadu. V případě, že by se jízdní souprava musela odklonit z původní trasy, tak by bylo zapotřebí vyřízení nového povolení.

Trasu stanovuje žadatel, který musí brát zřetel na stav silnic a dálnic v dané destinaci. Dále se bere v úvahu omezení z hlediska délky, šířky, výšky a celkové hmotnosti náprav, také je důležitá správná volba hraničního přechodu atd.

3.1.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu jsou rozděleny do 4 skupin[27]:

A) Není-li překročena šířka 3,2 m, výška 4,5 m, délka 22,00 m nebo celková hmotnost 50,00 tun bude povolena za podmínek:

- nesmí být prováděna za hustého sněžení,
- nesmí být prováděna za mlhy,
- nesmí být prováděna při špatné sjízdnosti vozovek,
- vozidlo je vybaveno obrysovým a výstražným zařízením, které je při jízdě v provozu,
- posádka umožní bezproblémové předjíždění (dálnice a rychlostní komunikace).

V případě havárie na dálnici je povinen dopravce zajistit odstranění této překážky nejpozději do 12 hodin. Není stanovena povinnost doprovodného vozidla.

- B) Šířka nad 3,21 m a do 5,00 m včetně, nebo celkové délky soupravy do 45 m bude povolena za podmínek[27]:
- na trase přepravy nebude probíhat žádná uzavírka, která by znemožnila bezpečný průjezd nadrozměrného nákladu a ovlivnila tak bezpečnost ostatních vozidel,
  - odrážky 1 – 5 (viz A),
  - povinnost doprovodu technickým doprovodným vozidlem, jejichž počet je v kompetenci příslušného silničního správnímu úřadu.
- C) Šířka nad 5,00 m nebo délky nad 45,00 m bude povolena za podmínek[27]:
- nutné povolení Ministerstva dopravy a Policie České republiky,
  - odrážky 1 – 5 (viz A),
  - doprovod minimálně 3 doprovodné vozidla.
- D) Při překročení jakékoliv z těchto parametrů šířka 5,5 m, výška 5,5 m, délka 45 m nebo hmotnosti 100 tun bude povolena za podmínek[27]:
- nutné povolení Ministerstva dopravy a Policie České republiky
  - odrážky 1 – 5 (viz A),
  - nutná asistence Policie České republiky,
  - doprovod minimálně 3 doprovodné vozidla,
  - určit místa vhodná pro odstavení soupravy a umožnění předjetí ostatními účastníky silničního provozu,
  - silniční správní úřad musí schválit jízdu v koloně (i její omezení).

3.1.8 Doprovodná vozidla

Zda-li, musí být použito doprovodných vozidel stanovuje silniční správní úřad, přičemž vychází z kritérií uvedených výše (viz. kapitola 3.1.7).

Doprovodná vozidla musí být vybavena oranžovým majákem podle vyhlášky č. 341/2002 Sb. o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.[24]

Oranžové majáky nemusí být zapsány do technického průkazu, pokud jsou snímatelné. Maják může být upevněn pomocí magnetického držáku nebo na odnímatelném nosiči. Pokud je maják upevněn neodnímatelně, je nutný zápis do technického průkazu.[24]

Řidič doprovodného vozidla je povinen chovat se dle zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích. Tento zákon také stanovuje podmínky pro užití výstražného světla a dovoluje tak řidiči doprovodného vozidla určité výhody, přičemž si musí počínat se zvýšenou opatrností a neohrozit bezpečnost provozu na silničních komunikacích.[25]

Silniční správní úřad také může nařídit, aby bylo použito policejního doprovodu. Nutný policejní doprovod je potřeba při překročení šířky 5,50 m, délky 45,00 m nebo hmotnosti 100 tun. Dalším případem je přeprava nákladu, která by významným způsobem ovlivnila bezpečnost a plynulost silničního provozu, souhlas musí být projednán s příslušným dopravním inspektorátem, který může dopravci určit podmínky přepravy. Policie České republiky na žádost silničního správního úřadu, zaslanou na dopravní inspektorát, poskytne doprovod služebními vozidly.[27]

3.1.9 Označení nákladu

Podmínky pro uložení a označení nákladu jsou stanoveny zákonem č. 361/2000Sb. o provozu na pozemních komunikacích.[25]

Při přepravě nákladů musí být zajištěna jak bezpečnost řidiče a osob, které jsou ve vozidle přepravovány tak i ovladatelnost a stabilita vozidla. Náklad musí být na vozidle umístěn a upevněn tak, aby byla zajištěna stabilita a ovladatelnost vozidla a aby neohrožoval bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, neznečišťoval nebo nepoškozoval pozemní komunikaci, nezpůsoboval nadměrný hluk, neznečišťoval ovzduší a nezakrýval stanovené osvětlení, odrazky a registrační značku, rozpoznávací značku státu a vyznačení nejvyšší povolené rychlosti. To platí i pro zařízení sloužící k upevnění a ochraně nákladu, jako jsou například plachta, řetězy nebo lana. Předměty, které lze snadno přehlédnout, jako jsou například jednotlivé tyče nebo roury, nesmějí po straně vyčnívat.[25]

Pokud náklad přečnívá vozidlo vpředu nebo vzadu více než o 1 m nebo přečnívá-li náklad z boku u motorového vozidla nebo jízdní soupravy vnější okraj obrysových světel více než o 400 mm a u nemotorového vozidla jeho okraj více než o 400 mm, musí být přečnívající konec nákladu označen červeným praporkem o rozměrech nejméně 300 x 300 mm, za snížené viditelnosti vpředu neoslňujícím bílým světlem a bílou odrazkou a vzadu červeným světlem a červenou odrazkou. Odrazky nesmějí být trojúhelníkového tvaru a smějí být umístěny nejvýše 1,5 m nad rovinou vozovky.[25]

Podle zákona č. 341/2002 Sb. o schvalování technické způsobilosti vozidel je potřeba také označit obrysy vozidla, které přesahují maximální přípustnou šířku. Označení musí být na předních a zadních čelních plochách co nejbližší k dolním a bočním obrysům vozidla označena červenými a bílými pruhy, stejně širokými, směřující od podélné střední roviny vozidla pod úhlem 45° dolů. Šířka barevného pruhu musí být v rozmezí 70 – 100 mm. Minimální plocha označení je 0,10 m², přičemž plocha musí mít tvar pravoúhlého trojúhelníka o délce strany nejméně 250 mm.[24]

Podle zákona č. 341/2002 je také potřeba označit vozidlo jedním nebo více výstražným světelným zařízením vyzařující světlo oranžové barvy schváleného typu, v případě, kdy motorová a přípojná vozidla, svými rozměry nebo hmotnostmi přesahují povolené limity (s nebo bez nákladu), pokud to určí správní orgán, který vydal povolení k zvláštnímu užívání pozemní komunikace.[24]

Dále je také důležité uvést, že od 10. 10. 2011 bude platné nařízení EHK 48 o jednotném ustanovení pro homologaci vozidel z hlediska montáže zařízení pro osvětlení a světelnou signalizaci a nařízení EHK 104 o jednotném ustanovení pro homologaci značení s vratným odrazem pro vozidla kategorií M, N a O, pro všechna vozidla bez ohledu na datum homologace a datum registrace v příslušných kategoriích.

3.2 SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Při přepravě na území Slovenské republiky je třeba vycházet ze zákona č. 135/1961 o pozemních komunikacích v pozdějším znění předpisů, zákona č. 145/1995 Z.z. o správních poplatcích v pozdějším znění předpisů, vyhláškou č. 35/1984 Zb., kterou se vykonává zákon o pozemních komunikacích, vyhláškou č. 464/2009 Z.z, kterou se ustanovují podrobnosti o provozu vozidel v provozu na pozemních komunikacích a vyhláškou č. 349/2009 Z.z. o největších přípustných rozměrech vozidel a jízdních souprav, největších přípustných hmotností vozidel a jízdních souprav, dalších technických požadavcích na vozidla a jízdní soupravy v souvislosti s hmotnostmi a rozměry a o označování vozidel a jízdních souprav.

Pro přepravu nadměrných a nadrozměrných je vypracován metodický pokyn vydaný Ministerstvem dopravy, pošt a telekomunikací SR, který je platný od 2. 6. 2008, ve kterém jsou uvedeny veškeré náležitosti týkající se tohoto druhu přepravy.[28]

3.2.1 Povolené limity

Za nadrozměrnou a nadměrnou přepravu se ve Slovenské republice považuje překročení přípustných rozměrů a hmotnosti vozidla nebo jízdní soupravy, které jsou stanoveny nařízením vlády SR č. 349/2009 Z. z. (viz. tab. č. 3).

Tab. č. 3 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[31]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• všechny vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,55 m
• přívěs	2,55 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
• návěsová souprava + přívěs	22,00 m
<i>Přívěsová souprava:</i>	
• motorové vozidlo + přívěs	18,75 m
• motorové vozidlo + 2 přívěsy	22,00 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t
Jednotlivá hnací náprava	11,5 t
<i>Dvojnáprava motorového vozidla s rozvorem náprav:</i>	
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t; 19 t ⁽¹⁾
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t
• od 1,80 a více	20 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• 1,30 m nebo méně	21 t
• větším než 1,30 m do 1,40 m	24 t
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t; 26 ⁽²⁾
• se 4 nápravami	32 t ⁽³⁾
<i>Přívěs:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t
• se 4 nebo více nápravami	36 t
<i>Návěsová souprava</i>	40 t
<i>Nákladní souprava</i>	40 t

⁽¹⁾ - pokud je hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné.

⁽²⁾ - hnací náprava je vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné a maximální hmotnost na nápravu nepřekročí 9,5 t.

⁽³⁾ - z nichž dvě jsou řízené nápravy, a jestliže má hnací náprava dvojitou montáž pneumatik a vzduchové pérování nebo pérování uznané za rovnocenné a maximální hmotnost na nápravu nepřekročí 9,5 t.

3.2.2 Povolení nadměrných přeprav

Podobně jako v České republice, se při vyžádání zvláštního povolení k užívání pozemních komunikací musí oslovit příslušný silniční správní orgán, v jehož vlastnictví je pozemní komunikace. Vlastnictví a správa pozemních komunikací je ustanovena zákonem č.135/1961.

Orgány státní správy pozemních komunikací jsou, Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikací, krajské úřady pro silniční dopravu a pozemní komunikace a obvodní úřady pro silniční dopravu a pozemní komunikace.[28]

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikací vykonává státní správu ve věcech dálnic a silnic pro motorová vozidla.

Krajské úřady pro silniční dopravu a pozemní komunikace[28]:

- Vykonávají státní správu pro silnice I. třídy.
- Povolují zvláštní užívání dálnic a silnic pro přepravu nadměrně těžkých nebo rozměrných předmětů a vozidel, nebo vozidel, jejichž hmotnost na nápravu přesahuje případající hmotnost na jednu nápravu, která je povolena nařízením vlády č. 369/2009 Z.z. Pokud trasa překračuje územní obvod jednoho obvodového úřadu dopravy, nebo pokud trasa překračuje územní obvod kraje, povoluje ji krajský úřad pro silniční dopravu a pozemní komunikace, na území, na kterém tato přeprava začíná, po dohodě s dopravním inspektorátem.
- Dodatečně vybírá rozhodnutím zvýšený správní poplatek, dle zákona č. 145/1995 Z.z. Pokud se nadměrná nebo nadrozměrná přeprava vykonává na dálnici nebo na silnici bez povolení, rozhodnutí vydá ten krajský úřad dopravy, na kterém územním celku se nepovolená přeprava zjistila.

Obvodní úřady pro silniční dopravu a pozemní komunikace[28]:

- Vykonávají státní správu ve věcech silnic II a III třídy.
- Povolují zvláštní užívání dálnic a silnic pro nadměrnou a nadrozměrnou přepravu, pokud trasa nepřesahuje územní obvod jednoho obvodového úřadu dopravy.

Obce vykonávají místní státní správu ve věcech místních a účelových komunikací, jako přenesený výkon státní správy.

Zmíněné silniční správní orgány mohou určit podmínky pro zvláštní užívání, pokud tyto podmínky nejsou splněny, tak může být povolení zrušeno. Zvláštní povolení se vydává na dobu určitou, maximálně na dobu 6 měsíců.[28]

Termíny pro vydání povolení jsou stejné jako v České republice, pokud se jedná o jednoduché věci, správní orgán rozhodne bezodkladně. V ostatních případech je termín stanoven do 30 dnů, ve složitějších případech do 60 dnů. Pokud není možno rozhodnout do těchto termínů, může silniční správní úřad prodloužit lhůtu, ale musí při tom informovat žadatele.[28]

3.2.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Pro zvláštní užívání pozemních komunikací je potřeba povolení, které se vydává podle § 3 zákona č. 135/1961 Zb. ve znění pozdějších předpisů. Povolení uděluje příslušný silniční správní orgán.

Podle vyhlášky č. 35/1984 Zb. se musí žádost podat zpravidla čtyři týdny napřed a pokud nejde o zvlášť mimořádné přepravy (nad 60 tun), musí obsahovat[28]:

- a) Údaje o žadateli (název, sídlo, IČO, jméno zodpovědného zástupce)
- b) Pokud dopravce není totožný se žadatelem:
  - údaje o dopravci (název, sídlo, jméno zodpovědného zástupce, případně IČO),
  - plnou moc od dopravců pro žadatele, který zastupuje dopravce pro vyřízení a převzetí povolení ve slovenském jazyce,
  - účel, rozsah a čas přepravy, zda-li se bude opakovat a podobně, (doporučený časový úsek pro realizaci přepravy je 30 dní),
  - informaci o tom, že není technicky možné snížit hmotnost nákladu a ani jiný typ přepravy,
  - návrh trasy přepravy (přesná adresa naložení a cíle přepravy, konkrétní obce, křižovatky a čísla komunikací),
  - návrh trasy přepravy zpracovaný Slovenskou správou silnic, při přepravě se šířkou nad 4,5 m,
  - při vedení trasy po dálnici je třeba doložit souhlas Ministerstva dopravy, pošt a telekomunikací,
  - druh, typ, případně evidenční čísla vozidel, které budou použity,

- údaje o hmotnosti, počtu, zatížení a rozvoru náprav, dále počet, rozměry, huštění a typy pneumatik jednotlivých náprav, údaje o nejmenším poloměru otáčení vozidla, nebo soupravy a tomu odpovídající nejmenší poloměr otáčení,
- obrysový náčrt vozidla nebo soupravy s vyznačením všech rozměrů a umístění nákladu,
- pokud se jedná o nadrozměrnou přepravu o výšce nad 4,5 metrů, která má vést pod trolejovým vedením, dopravce je povinen si vyžádat souhlas ke křížení od správce, vlastníka, nebo poskytovatele trolejového vedení,
- souhlas všech správců komunikací, kterých se trasa týká.

Při nadměrné přepravě s hmotností přesahující 60 t, nebo většími rozměry, je přeprava povolena pouze v případě, že je prokázáno, že není technicky možné snížit hmotnost, nebo použít jiný typ přepravy. Tato žádost musí navíc obsahovat návrh trasy zpracovaný Slovenskou správou cest, který obsahuje posouzení zatížitelnosti mostů vzhledem k parametrům dané přepravy a souhlas vlastníka při křížení železniční dráhy. Žádost o souhlas, je třeba podat v časovém předstihu, aby objednání technického dozoru, bylo minimálně 10 dní před přepravou.[28]

3.2.4 Správní poplatky

Žadatel musí zaplatit správní poplatky podle zákona 145/1995 Z.z o správních poplatcích[29]. Poplatky se hradí za jednotlivou trasu a přepravní záměr, překročení povolených rozměrů a hmotností (viz. tab. č. 4):

Tab. č. 4 – Poplatky za jednotlivou přepravní trasu a přepravní záměr[29]

Nadrozměrná přeprava				
<i>Při překročení přípustné šířky počítané k nákladu je:</i>				
Šířka nákladu [cm]	do 300	od 300,1 do 350,0	od 350,1 do 400,0	Za každých dalších i začatých 10 cm
Sazba [Euro]	16,50	26,50	33	16,50
<i>Při překročení přípustné výšky:</i>				
Výška nákladu [cm]	do 400,0	od 400,1 do 450	od 450,1 do 500	Za každých dalších i začatých 10 cm
Sazba [Euro]	16,50	33	99,50	16,50
<i>Při překročení přípustné celkové délky, pokud délka jednotlivého vozidla nebo jízdní soupravy je:</i>				
Délka [m]	do 12,00	od 12,01 do 22,00	nad 22,00,01	Za každých dalších i začatých 5 m
Sazba [Euro]	16,50	99,50	165,50	49,50
Nadměrná přeprava				
<i>Při překročení přípustné celkové hmotnosti</i>				
Hmotnost [t]	do 20,00	od 20,01 do 30,00	od 30,01 do 50,00	Za každých dalších i započatých 10 t
Sazba [Euro]	99,50	165,50	265,50	66

Při překročení přípustné hmotnosti na nápravu, bez ohledu, o jakou přepravu se jedná, pokud přetížení je:					
Přetížení [%]	od 3,01 do 5,00	od 5,01 do 10	od 10,01 do 15,00	od 15,01 do 20,00	Za každých dalších i započatých 5%
Sazba [Euro]	82,50	132,50	232	331,50	165,50

Poplatek za každou jednotlivou tranzitní přepravu přes území Slovenské republiky je stanoveno pro nadrozměrnou přepravu ve výši 165,50 Euro, pro ostatní případy 331,50 Euro.

Pro přepravu nadměrného nebo nadrozměrného stavebního mechanismu po vlastní ose nebo na podvozku jsou sazby poplatků stanoveny takto:

Tab. č. 5 – Přeprava stavebního mechanismu[29]

Za každou jednotlivou přepravní trasu a přepravní záměr, pokud celková hmotnost stavebního mechanismu počítaná k podvozku a tahače:	
A) nepřekročí 60 t nebo šířku 3,1 m, nebo výšku 4,5 m a nejsou překročeny hmotnosti na jednu nápravu	99,50 Euro
B) překročí 60 t nebo šířku 3,1 m, nebo výšku 4,5 m, nebo jsou překročeny hmotnosti na jednu nápravu	199 Euro
Za přepravu, která je vícekrát opakovaná po jedné nebo více přepravních trasách na dobu nejvíce 3 měsíců:	
Při splnění podmínek podle bodu A)	497,50 Euro
Při splnění podmínek podle bodu B)	995,50 Euro

3.2.5 Doba platnosti povolení

Zvláštní užívání silnic se povoluje na dobu určitou, maximální délka je však šest měsíců. Při změně uživatele, podmínek užívání a podobně je potřeba požádat o nové povolení, případně o změnu povolení. Povolení musí mít řidič po dobu přepravy ve vozidle.[28]

3.2.6 Stanovení trasy

Při přepravě s hmotností přesahující 60 t posuzuje a určuje trasu Slovenská správa cest – silniční databanka.[28]

Žadatel je povinen pro počítačové zpracování zadat bezpodmínečně údaje o jízdni soupravě, kterou je uskutečněna přeprava a to[28]:

- všechny nápravové tlaky v pořadí;
- rozvory náprav v pořadí;
- celkovou délku soupravy;
- nejmenší vnější poloměr otáčení soupravy;
- hmotnost tahače, podvalníku a nákladu;

- celkovou hmotnost soupravy.

Formulář se vyplňuje prostřednictvím internetu na internetové stránce. Po vyplnění a potvrzení formuláře systém provede kontrolu vybraných údajů a v případě chyb umožní žadateli jejich opravu. Po úspěšném potvrzení formuláře se žádost zaeviduje v systému a žadateli se zobrazí zaevidovaná žádost připravena k tisku. Vytisknutou žádost s dalšími potřebnými dokumenty doručí žadatel na Slovenskou správu cest, kde je tato žádost zpracována.[28]

3.2.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

Podmínky nadměrné nebo nadrozměrné přepravy může zadat silniční správní orgán, které musí být dodrženy. Mezi tyto podmínky např. patří[28]:

- kromě stanovené trasy je možné použít jiné pozemní komunikace pouze se souhlasem orgánem místní státní správy,
- přeprava musí být vykonána tak, aby nezpůsobila poškození silničního tělesa, silniční objektů atd.,
- dopravce si musí ověřit na trase, jestli jsou postačující výšky pod telekomunikačním, elektrickým vedením, dostatečná podjezdová výška pod mosty, železničními tratěmi, šířkové rozměry, jestli není na trase uzavírka atd.
- dodržet postup při přejíždění mostů.

Důležité je také dodržení časového omezení, při přepravě nadměrných a nadrozměrných přeprav (viz. tab. č. 6). Omezení se může měnit v závislosti na uzavírkách, objížděnkách atd.

Tab. č. 6 – Časové omezení přeprav[28]

Šířka	3,50 m a méně	V čase mimo dopravní špičku To není v čase od 7:00 – 11:00 h a od 14:00 do 18:00 h
	3,51 m a více	V čase od 22:00 do 06:00 h
Výška	4,50 m a méně	V čase mimo dopravní špičku To není v čase od 7:00 – 11:00 h a od 14:00 do 18:00 h
	4,51 m a více	V čase od 22:00 do 06:00 h
Délka	22,00 m a méně	V čase mimo dopravní špičku To není v čase od 7:00 – 11:00 h a od 14:00 do 18:00 h
	22,01 m a více	V čase od 22:00 do 06:00 h
Hmotnost	60,00 t a méně	V čase mimo dopravní špičku To není v čase od 7:00 – 11:00 h a od 14:00 do 18:00 h
	60,01 t a více	V čase od 22:00 do 06:00 h

3.2.8 Doprovozná vozidla

Podle vyhlášky Ministerstva dopravy, pošt a telekomunikací Slovenské republiky č. 464/2009 Z.z., kterou se ustanovují podrobnosti o provozu vozidel v provozu na pozemních komunikacích, jsou doprovodná vozidla potřeba při mimořádné přepravě vozidel a jízdních souprav v silničním provozu v případě, že šířka vozidla převyšuje 3 m nebo celková výška převyšuje 4,3 m, nebo celková délka přesahuje 23 m včetně přepravovaného nákladu. Vozidlo nebo jízdní souprava musí být vpředu i vzadu doprovázeno doprovodnými vozidly vybavenými zvláštními výstražnými majáky oranžové barvy a označené speciálním nápisem podle zvláštního předpisu (viz. kapitola 3.2.9), které upozorňují ostatní účastníky silničního provozu na nadrozměrný provoz vozidla nebo jízdní soupravy.[30]

Na dálnici nebo rychlostní silnici doprovodné vozidlo postačuje pouze vzadu. Pokud by při nadrozměrné přepravě mělo dojít k omezení plynulosti nebo bezpečnosti silničního provozu, vozidlo nebo jízdní souprava musí být doprovázena policejními doprovodnými vozidly vybavenými zvláštními výstražnými světly a označené speciálním označením podle zvláštního předpisu.[30]

3.2.9 Označení nákladu

Podobně jako v České republice musí být nákladní vozidlo, které přesahuje šířku 2,55m řádně označené, podle nařízení vlády SR č. 349/2009 Z.z. o největších přípustných rozměrech vozidel a jízdních souprav, největších přípustných hmotnostech vozidel a jízdních souprav, dalších technických požadavcích na vozidla a jízdní soupravy v souvislosti s hmotnostmi a rozměry a o označování vozidel a jízdních souprav[31]. To znamená, že na předních a zadních čelních plochách co nejbližší k dolním a bočním obrysům vozidla musí být umístěné speciální označení o rozměru 50 x 50 cm s červenými a bílými pruhy, šířka pruhů 70 až 100 mm pod úhlem 45°.

Vozidla kategorie N s největší přípustnou celkovou hmotností převyšující 7,5 t kromě návěsových tahačů, musí být vybaveny zadní označovací tabulkou pro těžká motorová vozidla podle předpisu EHK č. 70 a vozidla kategorie O₁ až O₃ delší než 8 m (počítá se i oje) a všechny vozidla kategorie O₄ musí být vybaveny zadní označovací tabulkou pro dlouhá vozidla podle předpisu EHK č. 70. Umístění a montáž je rovněž stanovena předpisem.[31]

Dále je také nařízeno, že vozidla vykonávající nadrozměrnou přepravu, u kterých šířka převyšuje 3,00 m, nebo výška převyšuje 4,30 m, nebo délka převyšuje 23,00 m včetně

přepřavovaného nákladu, nebo nadměrnou přepravu, u kterých vozidlo nebo jízdní souprava převyšuje 50,0 t, musí být v přední a zadní části vozidla označené speciálním informativním označením, které upozorňuje na zvláštní přepravu. Speciální informativní označení je vyhotovené ve žluté barvě z materiálu se špatným odrazem třídy 2 a s nápisem „ZVLÁŠTNA PREPRAVA“ nebo „VÝNIMOČNÁ PREPRAVA“. Barva písma je černá. U mezinárodní nadměrné nebo nadrozměrné přepravě nápis může být v jazyku členského státu EU nebo v jazyku jiného státu, který je smluvní stranou dohody o Evropském hospodářském prostoru, např., „EXCEPTIONAL TRANSPORT“, „ABNORMAL TRANSPORT“, „SPECIAL TRANSPORT“[31].

Ostatní vozidla, která vykonávají nadrozměrnou nebo nadměrnou přepravu se také označují speciálním informativním označením, které upozorňuje na zvláštní přepravu.

3.3 MAĎARSKÁ REPUBLIKA

Ucelený přehled veškerých podmínek pro nadměrnou nebo nadrozměrnou přepravu na území Maďarské republiky je vypracován v nařízení ministra pro místní rozvoj 13/2010.(X.5.)NFM, o hmotnostech a zatížení náprav překračující povolené limity[32], dále je třeba vycházet z nařízení vlády 6/1990. (IV. 12.) o technických podmínkách vozidel v provozu na pozemních komunikacích v pozdějším znění předpisů[35], ostatní podmínky přepravy vycházejí z [34].

3.3.1 Povolené limity

Maximální přípustné rozměry a hmotnosti (viz. tab. č. 7) pro Maďarskou republiku jsou stanoveny v nařízení vlády 6/1990. (IV. 12.). Při překročení těchto parametrů je potřeba zažádat o povolení k přepravě.

Tab. č. 7 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[35]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• všechny vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,55 m
• přívěs	2,55 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
<i>Přívěsová souprava:</i>	
• motorové vozidlo + přívěs	18,75 m

• motorové vozidlo + 2 přívěsy	24,00 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t
Jednotlivá hnací náprava	11,5 t ⁽¹⁾
<i>Dvojnáprava motorového vozidla s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11,5 t
• od 1,00 m do 1,30 m včetně	16 t
• od 1,30 m do 1,80 m včetně	18 t; 19 t ⁽²⁾
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11 t
• od 1,00 m do 1,30 m včetně	16 t
• od 1,30 m do 1,80 m včetně	18 t
• od 1,80 a více	20 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• 1,30 m nebo méně	22 t
• větším než 1,30 m	24 t
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	25 t; 26 ⁽²⁾
• se 4 nápravami nebo více	30 t; 32 t ⁽³⁾
<i>Přívěs:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t
<i>Návěsová souprava:</i>	
• se 3 nápravami	28 t
• se 4 nápravami (2+2)	36 t
• s 5/6 nápravami (2+3, 3+2/3)	40 t

⁽¹⁾ - pokud je hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné.

⁽²⁾ - hnací náprava je vybavena dvoumontáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné nebo každá hnací nápravce vybavena dvoumontáží pneumatik a maximální zatížení na nápravu nepřekračuje 9,5 t.

⁽³⁾ - pokud dvě nápravy jsou řídicí a ⁽²⁾.

3.3.2 Povolení nadměrných přeprav

Zvláštní povolení v Maďarsku vydává Národní dopravní úřad podle nařízení 13/2010(X. 5.) Ministerstva dopravy a spojů, v případě kdy trasa přepravy přesahuje více územních celků. Pokud přepravní trasa vede přes jeden územní celek, pak správním úřadem je dotčená obec, ve které se pozemní komunikace nachází[32].

V případě, kdy trasa přepravy prochází přes soukromé komunikace, je potřeba získat povolení od vlastníka, správce nebo provozovatele dotčené komunikace.

Je-li trasa přepravy vedena přes železniční přejezd a vozidlo přesahuje některý z těchto parametrů: délku 22 m, výšku 4 m, nebo pokud zatížení náprav přesahuje maximální povolené zatížení stanovené předpisy, je potřeba tuto přepravu nahlásit majiteli nebo správci této železnice, který stanoví podmínky přepravy.[32]

Doba k vyřízení povolení je stanovena od 15 do 3 dnů, v případě naléhavosti může být povolení přiděleno i do 6 hodin. Cena za vyřízení povolení je zde závislá na naléhavosti vyřízení, složitosti přepravy, doby platnosti povolení, atd.[32]

3.3.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Pro udělení povolení pro zvláštní přepravu je potřeba odevzdat vyplněný formulář buď v písemné, nebo elektronické podobě. Náležitosti, které tento formulář obsahuje, jsou[32]:

- údaje o dopravci, případně odpovědné osoby,
- druh nákladu a technické informace o nákladu, popis nákladu,
- technické informace přepravy (rozměry, celková hmotnost, hmotnosti na nápravu s přesností na dvě desetinná čísla),
- časové údaje o zahájení a ukončení přepravy,
- přesnou adresu místa zahájení a cíle přepravy, hraniční přechody atd. (na území Maďarska),
- údaje o vozidle nebo jízdní soupravě.

3.3.4 Správní poplatky

Cena povolení je závislá na naléhavosti, složitosti, doby povolení, atd. Podle těchto aspektů se stanovuje násobek v rozmezí 2-8 základního poplatku. Přičemž základní poplatek je stanoven na 1000 HUF (bez DPH)[33].

Kromě poplatků za vydání povolení je také nutné uhradit poplatky za přesahující celkovou hmotnost vozidla nebo jízdní soupravy, taktéž i za překročení hmotnosti na nápravy (viz. tab. č. 8-9).

Tab. č. 8 – Poplatky za překročení povoleného zatížení náprav[32]

Jednotlivá náprava		Dvojnáprava		Trojnáprava	
Překročená hmotnost	Poplatek (HUF/km)	Překročená hmotnost	Poplatek (HUF/km)	Překročená hmotnost	Poplatek (HUF/km)
>0 t do 0,5 t	50	>0 t do 1 t	80	>0 t do 1 t	110
>0,5 t do 1,0 t	80	>1 t do 2 t	130	>1 t do 2 t	170
>1,0 t do 1,5 t	130	>2 t do 3 t	230	>2 t do 3 t	260
>1,5 t do 2,0 t	240	>3 t do 4 t	350	>3 t do 4 t	350

>2,0 t do 2,5 t	370	>4 t do 5 t	480	>4 t do 5 t	450
>2,5 t do 3,0 t	520	>5 t do 6 t	630	>5 t do 6 t	560
>3,0 t do 3,5 t	700	>6 t do 7 t	800	>6 t do 7 t	680
>3,5 t do 4,0 t	900	>7 t do 8 t	990	>7 t do 8 t	800
>4,0 t do 4,5 t	1 100	>8 t do 9 t	1 240	>8 t do 9 t	930
>4,5 t do 5,0 t	1 400	>9 t do 10 t	1 540	>9 t do 10 t	1 090
>5,0 t do 5,5 t	1 700	Za každou další 1 t	300	>10 t do 11 t	1 280
>5,5 t do 6,0 t	2 000			>11 t do 12 t	1 470
Nad 6 t za každých 0,5	300			>12 t do 13 t	1 700
				Za každou další 1 t	250

Tab. č. 9 – Poplatky za překročení hmotnosti[32]

Maximální povolená hmotnost		Zatížení na nápravu	
Max. povolená hmotnost	Poplatek (HUF/km)	Nadměrné zatížení	Poplatek (HUF/km)
od 40,01 t do 45,00 t	110	>0 t do 0,5 t	50
od 45,01 t do 50,00 t	130	>0,5 t do 1,0 t	80
od 50,01 t do 55,00 t	160	>1,0 t do 1,5 t	130
Od 55,01 t do 60,00 t	220	>1,5 t do 2,0 t	190
Od 60,01 t do 65,00 t	290	>2,0 t do 2,5 t	260
Od 65,01 t do 70,00 t	350	>2,5 t do 3,0 t	340
Od 70,01 t do 75,00 t	450	>3,0 t do 3,5 t	420
Od 75,01 t do 80,00 t	540	>3,5 t do 4,0 t	510
Od 80,01 t do 85,00 t	700	>4,0 t do 4,5 t	600
Od 85,01 t do 90,00 t	860	>4,5 t do 5,0 t	690
Od 90,01 t do 95,00 t	1 020	>5,0 t do 5,5 t	790
Od 95,01 t do 100,00 t	1 220	>5,5 t do 6,0 t	900
Za každých dalších 10t	480	Nad 6t za každou další 0,5t	150

3.3.5 Doba platnosti povolení

Povolení se vydává na dobu určitou na 3, 6 a 12 měsíců. Aby povolení mohlo být vydáno na dobu určitou, musí splňovat podmínky, které se týkají rozměrů, hmotností a pozemních komunikací.[32]

Povolení na dobu určitou se vydává pro jízdu po rychlostních a hlavních silnicích v případě, kdy[34]:

- šířka vozidla, nebo vozidla s nákladem je v rozmezí od 2,55 do méně než 3,5m, pokud vozidlo splňuje tuto podmínku, může se pohybovat také po předem určené trase,
- délka vozidla, nebo jízdní soupravy je v rozmezí od 12 do méně než 26 m,
- výška vozidla, nebo jízdní soupravy je v rozmezí od 4 do méně než 4,3 m, také se může pohybovat po předem stanovené trase,
- celková hmotnost vozidla, nebo vozidla s nákladem se pohybuje v rozmezí od 40 do méně než 60 t, umožněn je také pohyb po předem určené trase.

Dále je také možnost vydání povolení na dobu určitou pro celostátní pohyb vozidel, podmínkou je, že šířka se pohybuje v rozmezí od 2,55 do méně než 3,00 m a délka je v rozmezí od 12 do méně než 22 m.

Ve všech ostatních případech se povolení vydává na jednu tranzitní přepravu.

3.3.6 Stanovení trasy

Součástí žádosti o zvláštní povolení je trasa přepravy. Požaduje se uvedení místa vstupu na území Maďarské republiky a cílová destinace. Při volbě trasy musí dopravce dbát na omezení na silnicích jak z hlediska technického tak i časového, protože některé úseky dálnic a hlavních silnic jsou pro nákladní vozidla v určité roční období zcela uzavřena nebo časově omezené.

3.3.7 Doprovodná vozidla

Při přepravě nadrozměrného nebo nadměrného nákladu, jsou stanoveny podmínky na počet a typ doprovodných vozidel a také na časové rozmezí[33], ve kterém může být přeprava vykonávána (viz. tab. č. 10). Doprovodná vozidla musí splňovat podmínky stanovené v nařízení vlády 13/2010(X. 5). V tomto nařízení jsou stanoveny jak podmínky pro předepsanou výbavu, tak i pro řidiče těchto vozidel.

Tab. č. 10 – Podmínky pro doprovodná vozidla[33]

Šířka	Podmínky			Délka	Podmínky		
	Dálnice	Ostatní silnice	Období		Dálnice	Ostatní silnice	Období
>3,20 m	AC	AC	19:00h	>22 m	AC	AC	-
>3,50 m	SE	AC+SE		>26 m	AC	SE	19:00h
>4,00 m	AC + SE	AC+SE	-	>30 m	SE	AC+SE	
>4,50 m	AC + SE	AC+SE+PE	06:00h	>35 m	AC+SE	AC+SE+PE	06:00h
>5,00 m	AC+SE+PE	AC+SE+PE		>40 m	AC+SE+PE	AC+SE+PE	
Výška	Podmínky			Celková hmotnost	Podmínky		
	Dálnice	Ostatní silnice	Období		Dálnice	Ostatní silnice	Období
>4,40 m	AC	AC		>55 t	AC	-	
				>70 t	AC	SE	19:00h
>5,00 m	AC+SE	-	19:00h – 06:00h	>100 t	SE	AC+SE	-
				>150 t	SE+PE	AC+SE+PE	06:00h

AC – doprovodné vozidlo s výstražným zařízením; SE – zvláštní doprovod; PE – policejní doprovod.

Doprovodná vozidla označena jako „AC“ mohou být řízena osobou, která má řidičský průkaz skupiny „B“ a minimálně 2 roky praxe. Vozidlo musí být vybaveno podle nařízení, které bylo uvedeno výše. Stručný přehled čím by mělo vozidlo disponovat[32]:

- alespoň jedním výstražným zařízením s rotujícím oranžovým světlem na viditelném místě,
- na čelní a zadní straně červeno bílými reflexivními pruhy pod úhlem 45°,
- tabulí o rozměru 600 x 300 mm s nápisem „Túlméretes jármű“ umístěnou na střeše vozidla,
- komunikačním zařízením pro nepřetržité spojení s řidiči ostatních doprovodných vozidel a řidičem přepravující náklad,
- signalizační značkou kruhového tvaru s červenou barvou a svítlnou vyzařující červené světlo,
- minimálně dvě tabule o rozměrech 400 x 400 mm s červeno bílými reflexními pruhy pod úhlem 45°, nebo červené vlajky,
- minimálně 4 dopravní kužely, jeden hasicí přístroj o hmotnosti 6 kg.

Doprovodná vozidla označena jako „SE“ jsou zvláštní doprovodná vozidla, která mohou řídit osoby, které mají řidičský průkaz skupiny „C“ a mají nejméně 5 let praxe v řízení. Výbava těchto vozidel je více rozšířená než u doprovodných vozidel „AC“, protože jejich asistence je vyžadována při složitějších přepravách. Tyto vozidla musí mít[32]:

- dvě výstražná zařízení s rotujícím oranžovým světlem umístěné na viditelném místě,
- tabuli o minimálních rozměrech 1250 x 1050 mm, červeno bílé barvy umístěnou v horní části doprovodného vozidla, která znázorňuje dopravní značení „zákaz předjíždění“ a „zákaz předjíždění pro nákladní automobily“, dále dopravní značení „jiné nebezpečí“,
- radiové komunikační zařízení, měřicí pásmo s minimální délkou 50m, teleskopické měřicí zařízení na měření výšky, a další výbavu, která je stanovena v nařízení.

3.3.8 Podmínky přepravy nadměrného nákladu

Pro přepravu atypických nákladu jsou specifické podmínky, které se musí dodržovat pro konkrétní rozměry, hmotnosti a také pro daný typ silnice. Tyto podmínky určují, jak má být konkrétní vozidlo označeno, povolené rychlosti pro daný typ silnice s ohledem na složitost přepravy a také podmínky pro bezpečnost provozu(viz. tab. č. 11-13).[34]

Tab. č. 11 – Podmínky bezpečnosti přepravy[34]

Označení vozidla vykonávající zvláštní přepravu	
F1 -	výstražné zařízení s blikajícím oranžovým světlem musí být viditelné pro ostatní účastníky provozu jak z protisměru, tak i podél vozidla, podélné označení.
F2 -	označení šířky vozidla musí být viditelné i při snížené viditelnosti, v přední části musí být bílé světla, v zadní části červené a tabule o rozměru 400 x 400 mm s reflexivními červenými a bílými pruhy pod úhlem 45°.
F3 -	v noci, nebo i při snížené viditelnosti musí být celý konvoj řádně osvětlen.
F4 -	na proměnné tabuli musí být zobrazeno dopravní značení „ <i>zákaz předjíždění</i> “ v souladu se zákonem o silničním provozu: <ul style="list-style-type: none"> • v případě kdy vozidlo svým nákladem přesahuje šířku pruhu vozovky v paralelním směru jízdy nebo pokud přesahuje přes pruh pro pomalá vozidla, • když vozidlo svou šířkou zasahuje do jízdního pruhu v protisměru, pokud tento pruh není vyznačen na vozovce, bere se v úvahu pomyslná dělicí čára.
F5 -	na proměnné tabuli musí být zobrazeno dopravní značení „ <i>zákaz předjíždění pro nákladní automobily</i> “, v souladu se zákonem o silničním provozu, za stejných podmínek jako v bodě F4.
F6 -	Na proměnné dopravní tabuli musí být zobrazeno dopravní označení „ <i>jiné nebezpečí</i> “, v souladu se zákonem o silničním provozu v každém případě, když speciální doprovodné vozidlo je v čele doprovázeného vozidla, nebo pokud speciální doprovodné vozidlo je za vozidlem, a na proměnné tabuli nelze zobrazit dopravní označení „ <i>zákaz předjíždění</i> “ nebo „ <i>zákaz předjíždění pro nákladní automobily</i> “.
Bezpečnost silničního provozu	
B1 -	Protijedoucí vozidla musí být zastavena v případě, kdy není zajištěna potřebná boční vzdálenost mezi vozidly k bezpečnému vyhnutí.
B2 -	Doprovodné vozidlo musí zamezit, aby ostatní účastníci silničního provozu předjížděli doprovázené vozidlo, pokud není zajištěna potřebná boční vzdálenost k bezpečnému předjetí.
B3 -	Pokud je viditelnost menší než 200 m, vozidlo nemůže pokračovat v přepravě.
B4 -	Musí být zajištěné otáčení.
B5 -	Pokud se během přepravy tvoří kolona, musí být vozidlo nebo jízdní souprava odstavena na boku vozovky tak, aby umožnila projetí ostatním účastníkům silničního provozu.
B6 -	Pokud přeprava přejíždí křižovatkou, musí být zastaven provoz v obou směrech, pokud to okolnosti vyžadují.
Rychlostní limity	
S1 -	dálnice 80 km/h, mimo obec 70 km/h, v obci 50 km/h.
S2 -	Dálnice 70 km/h, mimo obec 50 km/h. V ostatních případech dle zákona o silničním provozu.
S3 -	Dálnice 60 km/h, ve všech ostatních případech dle zákona o silničním provozu.
S4 -	Dle zákona o silničním provozu.

Následující tabulka znázorňuje přehled, jak musí být zvláštní přeprava zabezpečena. Je zde kladen důraz na druh silnice a také na parametry vozidla nebo jízdní soupravy.

Tab. č. 12 Podmínky bezpečnosti pro překročení rozměrů[34]

		Dálnice	Rychlostní a hlavní silnice	Vedlejší silnice
Šířka nad [m]	2,55	F1, S1	F1, S1	F1, S1
	3,2	F1, F2, S1	F1, F2, S2	F1, F2, B1, B4, S2
	3,5	F1, F2, F4, F5, F6, S2	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B4, S2	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B4, B6, S2
	4	F1, F2, F4, F5, F6, B2, B3, S2	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B3, B6, S2	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B3, B4, B6, S3
	4,5	F1, F2, F4, F5, F6, B2, B3, S3	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B3, B6, S3	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B3, B4, B6, S3
	5	Jak je uvedeno v povolení	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B3, B6, S3	F1, F2, F4, F5, F6, B1, B2, B3, B4, B6, S3
Délka nad [m]	12	S1	S1	S1
	16,5	F1, S1	F1, S1	F1, S1
	22	F1, F2, F3, S1	F1, F2, F3, B3, B4, S1	F1, F2, F3, B4, S1
	26	F1, F2, F3, S2	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, S2	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, B6, S2
	30	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, S2	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, B6, S2	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, B6, S3
	35	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, S2	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, B6, S3	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, B6, S3
40	Jak je uvedeno v povolení	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, B6, S3	F1, F2, F3, F4, F5, F6, B3, B4, B6, S3	
Výška nad [m]	4	S1	S1	S1
	4.3	S1	S1	S1
	4.5	Jak je uvedeno v povolení	F1, S1	F1, S1
	5	Jak je uvedeno v povolení	F1, F4, F5, F6, S2	F1, F4, F5, F6, S2

Tab. č. 13 – Podmínky bezpečnosti při překročení celkové hmotnosti[34]

Hmotnost nad [t]	Dálnice	Rychlostní a hlavní silnice	Vedlejší silnice
40	S1	S1	S1
45	F1, S1	F1, S1	F1, S1
55	F1, F2, S1	F1, F2, S2	F1, F2, S2
60	F1, F2, S1	F1, F2, S2	F1, F2, S2
70	F1, F2, S2	F1, F2, F4, F5, F6, S2	F1, F2, F4, F5, F6, S2
100	F1, F2, F4, F5, F6, B3, S3	F1, F2, F4, F5, F6, B3, S3	F1, F2, F4, F5, F6, B3, S3
130	Jak je uvedeno v povolení	F1, F2, F4, F5, F6, B3, S3	F1, F2, F4, F5, F6, B3, S3
150	Jak je uvedeno v povolení	F1, F2, F4, F5, F6, B3, S3	F1, F2, F4, F5, F6, B3, S3

3.4 RUMUNSKÁ REPUBLIKA

Při zvláštní přepravě na území Rumunské republiky je potřeba vycházet ze zákona č. 43/1997 o pozemních komunikacích v pozdějším znění předpisů, vyhlášky 211 z roku 2006 o technických podmínkách vozidel v provozu na pozemních komunikacích na území Rumunská RNTR2, nařízením vlády č. 195/2002 o provozu na veřejných komunikacích, v pozdějším znění předpisů a předpisem o provozu motorových vozidel vykonávající mimořádnou přepravu na pozemních komunikacích ze dne 4. 5. 2010.

3.4.1 Povolené limity

Vyhláška 211 z roku 2006 o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích stanovuje maximální přípustné rozměry a hmotnosti vozidel. Pokud dojde k překročení těchto limitů (viz. tab. 14), tak je potřeba vyřídít zvláštní povolení pro přepravu na území Rumunka.[38]

Tab. č. 14 – Maximální povolené rozměry a hmotnosti[33, 38]

	R ⁽¹⁾	E ⁽¹⁾	M ⁽¹⁾	P ⁽¹⁾
<i>Výška:</i>	4,00 m	4,00 m	4,00 m	4,00 m
<i>Šířka:</i>				
• motorové vozidlo	2,55 m	2,55 m	2,55 m	2,55 m
• přívěs	2,55 m	2,55 m	2,55 m	2,55 m
<i>Délka:</i>				
• motorové vozidlo	12,00 m	12,00 m	12,00 m	12,00 m
• přívěs	12,00 m	12,00 m	12,00 m	12,00 m
• kloubové vozidlo	16,50 m	16,50 m	16,50 m	16,50 m
• nákladní souprava	18,75 m	18,75 m	18,75 m	18,75 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:				
Jednotlivá náprava	10 t	10 t	8 t	7,5 t
Hnací náprava	11,5 t	10 t	9 t	8 t
<i>Dvojnáprava⁽²⁾ motorového vozidla s dílčím rozvorem náprav:</i>				
• méně než 1,00 m	11,5 t	10 t	10 t	10 t
• od 1,00 do méně než 1,30 m	16 t	15 t	14 t/15 t ⁽²⁾	13 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t/19 t ⁽³⁾	17 t/18 t ⁽²⁾	16 t	15 t
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s dílčím rozvorem náprav:</i>				
• méně než 1,00 m	11 t	11 t	11 t	11 t
• od 1,00 do méně než 1,30 m	16 t	16 t	15 t	14 t
• od 1,30 do méně než 1,80 m	18 t	17 t	16 t	15 t
• od 1,80 a více	20 t	20 t	16 t	15 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s dílčím rozvorem náprav:</i>				
• 1,30 m nebo méně	21 t	21 t	19 t	16,5 t
• nad 1,30 m do 1,40 m	24 t	22 t	20 t	18 t

Maximální povolená hmotnost:				
<i>Motorové vozidlo:</i>				
• se 2 nápravami	18 t	17 t	16 t	16 t
• se 3 nápravami	25 t/ 26t ⁽³⁾	22 t/24 t ⁽³⁾	22 t	22 t
• se 4 nápravami, z nichž 2 jsou hnací	30 t/ 32 t ⁽³⁾	30 t	30 t	28 t
<i>Přívěs:</i>				
• se 2 nápravami	18 t	17 t	17 t	16 t
• se 3 nápravami	24 t	22 t	22 t	20 t
<i>Návěsová souprava:</i>				
• se 3 nápravami (2+1)	28 t	28 t	26 t	26 t
• se 4 nápravami (3+1)	35 t	35 t	35 t	33 t
• s 5/6 nápravami (2+3, 3+2/3) ⁽⁵⁾	40 t	40 t	40 t	38 t
• se 6 nápravami (2+4) a více	40 t	40 t	40 t	38 t
<i>Návěsová souprava se 4 nápravami (2+2) s dílčím rozvorem náprav návěsu:</i>				
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	36 t	36 t	36 t	34 t
• od 1,80 nebo více	36 t ⁽⁴⁾	36 t	36 t	34 t
<i>Nákladní souprava:</i>				
• se 3 nápravami (2+1)	28 t	28 t	26 t	26 t
• se 4 nápravami (3+1)	35 t	35 t	35 t	33 t
• se 4 nápravami (2+2)	36 t	36 t	36 t	34 t
• s 5/6 nápravami (4+1, 2+3, 3+2/3) ⁽⁵⁾	40 t	40 t	40 t	38 t
• se 6 nápravami (2+4, 4+2) nebo více	40 t	40 t	40 t	38 t

⁽¹⁾ - R – rehabilitované silnice (zahrnuje dálnice, rychlostní silnice),
E – evropské silnice,
M – modernizované evropské silnice,
P – neasfaltované šterkové silnice.

⁽²⁾ - Vyšší hmotnost platí, jestliže je náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné.

⁽³⁾ - Vyšší hmotnost platí, jestliže je hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik nebo pérováním uznaným za rovnocenné, nebo jestliže je každá hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a maximální hmotnost na nápravu nepřekročí 9,5 t.

⁽⁴⁾ - Plus limit 2 t, pokud maximální povolené hmotnosti motorového vozidla (18 t) a dvojnáprava návěsu (20 t) jsou dodrženy a hnací náprava je vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné.

⁽⁵⁾ - Kombinované vozidlo, které má více než 6 náprav a přesahuje uvedené maximální povolené hmotnosti, je považováno za atypické, a proto podléhá příslušnému poplatku

3.4.2 Povolení nadměrných přeprav

Povolení na zvláštní přepravu vydává příslušný správní orgán, podle územního obvodu, ve kterém se nachází silnice, na které se bude tato přeprava provádět. Rozdělení

silnic Rumunské republiky se řídí vyhláškou č. 43/1997 o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.[39]

Pro státní silnice povolení vydává Národní společnost pro dálnice a silnice I. třídy. Pro ostatní veřejné komunikace je povolení vydáváno místními úřady, kterým je dána kompetence v tomto rozhodovat. V případě, že trasa přepravy vede přes více územních obvodů, je potřeba získat povolení od každého z nich.

Zvláštní povolení může být vydáno buď dopravci, nebo třetí osobě, která byla dopravcem jmenována. V každém případě držitelem zvláštního povolení je dopravce a nese odpovědnost za průběh přepravy. Ta musí být provedena za podmínek stanovených v povolení a také při dodržení veškerých právních předpisů.

Pokud přeprava vede přes železniční přejezdy, soukromé pozemky nebo jiné zařízení, dopravce je povinen obstarat jejich souhlas před přepravou.

Nejvyšší povolené převyšující zatížení na nápravu, na které se požaduje zvláštní povolení, je pro[37]:

- 3,5 t pro jednotlivou nápravu,
- 6,0 t pro dvojnápravu,
- 7,0 t pro trojnápravu.

Povolení je vydáváno do 30 kalendářních dnů, od podání žádosti. Pokud dojde ke ztrátě nebo odcizení povolení, tak je možné provádět zvláštní přepravu pouze na základě ověřené kopie, která musí být podepsána, orazítkována a opatřena nápisem „*Conform cu originalul*“. Kopie je vydána na základě písemné žádosti žadatele.[37]

Vozidla provozována v mezinárodní přepravě jsou na hraničních přechodech Rumunska kontrolována. Kontrola je zaměřena na rozměry a hmotnosti vozidla nebo jízdní soupravy. Podle naměřených skutečných parametrů vozidla, které uvede agentura pro kontrolu, je pak vydáno povolení, za předpokladu zaplacení poplatků.

3.4.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Žádost o vydání zvláštního povolení vyplňuje žadatel a nese plnou odpovědnost za správnost poskytnutých informací. Náležitosti žádosti jsou[37]:

- identifikace žadatele,
- identifikace dopravce,
- počet vozidel použitých u zvláštní přepravy,

- trasa přepravy, původní a cílové místo v Rumunsku,
- informace o vozidlech (počet náprav, zavěšení kol, vzdálenost mezi nápravami),
- hmotnost a rozměry vozidel,
- doklad o tom, že náklad není technicky možné dále dělit,
- požadovanou dobu povolení,
- informace o doprovodných vozidlech.

Pokud žadatel nemůže poskytnout některé informace v žádosti o povolení, má povinnost sdělit tyto informace písemně před vydáním povolení příslušnému úřadu.

3.4.4 Správní poplatky

Vozidla, která svými rozměry nebo hmotností přesahují maximální povolené limity stanovené Rumunskem, podléhají zpoplatnění (viz. tab. č. 15 - 17).[33]

Tolerance, ve které se může pohybovat hmotnost je 4% pro jednotlivou, dvojitou a trojitou nápravu, u celkové maximální hmotnosti je povolená tolerance 5%.

Pro rozměry je tolerance stanovena u délky na 20 cm, šířka 10 cm a výška v rozmezí 0,01 – 0,05 m nad nejvyšší povolenou výškou, nebo výškou uvedenou ve zvláštním povolení.

Tab. č. 15 – Poplatky za překročení zatížení náprav[33]

Jednotlivá náprava			Dvojitá náprava			Trojitá náprava		
Překročená hmotnost	Tarif ⁽¹⁾	Tarif ⁽²⁾	Překročená hmotnost	Tarif ⁽¹⁾	Tarif ⁽²⁾	Překročená hmotnost	Tarif ⁽¹⁾	Tarif ⁽²⁾
0,1-0,5 t	0,08	0,11	0,1-0,5 t	0,24	0,30	0,1-0,5 t	0,36	0,45
0,6-1,0 t	0,24	0,30	0,6-1,0 t	0,33	0,42	0,6-1,0 t	0,43	0,54
1,1-1,5 t	0,35	0,44	1,1-2,0 t	0,66	0,83	1,1-2,0 t	0,64	0,80
1,6-2,0 t	0,93	1,17	2,1-3,0 t	0,98	1,23	2,1-3,0 t	1,05	1,32
2,1-2,5 t	1,42	1,78	3,1-4,0 t	1,31	1,64	3,1-4,0 t	1,46	1,83
2,6-3,0 t	2,08	2,60	4,1-5,0 t	1,72	2,15	4,1-5,0 t	1,86	2,33
3,1-3,5 t	2,75	3,44	5,1-6,0 t	2,10	2,63	5,1-6,0 t	2,33	2,92
						6,1-7,0 t	2,80	3,50
Nad 3,5 t ⁽³⁾	2,75+1,19 za dalších 0,1-0,5t ⁽⁴⁾		Nad 6,0 t ⁽³⁾	2,10+1,79 za dalších 0,1-1,0t ⁽⁵⁾		Nad 7,0 t ⁽³⁾	2,80+1,19 za dalších 0,1-1,0t ⁽⁶⁾	

⁽¹⁾ – poplatek (EUR/km) s pneumatickým nebo ekvivalentním pérováním.

⁽²⁾ – poplatek (EUR/km) jiné pérování.

⁽³⁾ – pokud je zjištěna jízda bez zvláštního povolení, je tarif zvýšen o 100%.

⁽⁴⁾ – pro jiný typ pérování a převyšující hmotnost nad 3,5 t platí tarify, uvedené pro pneumatické pérování násobené 1,5x.

⁽⁵⁾ – pro jiný typ pérování a převyšující hmotnost nad 6,0 t platí tarify, uvedené pro pneumatické pérování, násobené 1,30x.

⁽⁶⁾ - pro jiný typ pérování a převyšující hmotnost nad 7,0 t platí tarify, uvedené pro pneumatické pérování, násobené 1,50x.

Tab. č. 16 – Poplatky za překročení maximální celkové hmotnosti[33]

Maximální povolená hmotnost	Tarif (EUR/ t/ km)
16,1 – 20,0 t	0,24
20,1 – 25,0 t	0,30
25,1 – 30,0 t	0,36
30,1 – 35,0 t	0,42
35,1 – 40,0 t	0,48
40,1 – 45,0 t	0,54
45,1 – 50,0 t	0,60
50,1 – 55,0 t	1,31
55,1 – 60,0 t	1,43
60,1 – 65,0 t	1,55
65,1 – 70,0 t	1,67
70,1 – 75,0 t	1,79
75,1 – 80,0 t	1,91
80,1 – 85,0 t	2,03
85,1 – 90,0 t	2,15
90,1 – 95,0 t	2,27
95,1 – 100,0 t	2,38
Nad 100 t ⁽¹⁾	2,38 + 0,12 za 0,1 t – 5 t nad nejvyšší povolenou hmotnost

⁽¹⁾ - pokud je při kontrole na území Rumunska nebo při opouštění území zjištěna absence zvláštního povolení, je tarif zvýšen o 100%.

Tab. č. 17 – Poplatky za překročení povolených rozměrů[33]

Překročení nejvyšších povolených rozměrů					
Šířka [m]	Poplatek	Výška [m]	Poplatek	Délka [m]	Poplatek
0,01 – 0,10	0,00 za dalších 0,01 – 0,50 m	0,01 – 0,05	0,00	0,01 – 0,20	0,00
0,11 – 0,50	0,12	0,06 – 0,25	0,06	0,21 – 1,00	0,04
0,51 – 1,00	0,24	0,26 – 0,50	0,12	1,01 – 2,00	0,10
1,51 – 2,00	0,48	0,51 – 1,00	0,24	2,01 – 3,00	0,16
2,01 – 2,50	1,08	1,01 – 1,50	0,36	3,01 – 4,00	0,22
2,51 – 3,00	1,67	1,51 – 2,00	0,48	4,01 – 5,00	0,28
3,01 – 5,50	2,227	2,01 – 2,50	1,08		
3,51 – 4,00	2,86	2,51 – 3,00	1,67		
		3,01 – 3,50	2,27		
		3,51 – 4,00	2,86		
Nad 4,00	2,86 + 0,06 za dalších 0,01 – 0,50 m	Nad 4,00	2,86 + 0,06 za dalších 0,01 – 0,50 m	Nad 5,00	0,28 + 0,06 za dalších 0,01 – 1,00 m

3.4.5 Doba platnosti povolení

Povolení se vydává na jednu trasu přepravy. Pokud žadatel potřebuje povolení na určitou dobu, tak se povolení přiděluje podle[37]:

- požadované doby,

- přesahujících rozměrů nebo hmotnosti vozidla,
- délky a geometrické charakteristiky trasy, po které bude prováděna přeprava,
- omezení na stanovené trase (např. část trasy ve výstavbě),
- dalších stanovených zvláštních podmínek.

Výjimku tvoří vozidla, která denně přepravují stavební materiál určený pro výstavbu silnic v Rumunsku a zároveň přesahují maximální povolené rozměry nebo hmotnosti. Pro tyto vozidla může být povolení uděleno na dobu 90 dnů nebo na 12 po sobě jdoucích měsíců.

Povolení může být také prodlouženo za podmínek[37]:

- pokud je podána písemná žádost o prodloužení ještě ve lhůtě platnosti předchozího povolení,
- musí být dodržena stejná konfigurace vozidel, jako v předchozím povolení (hmotnost, rozměry, technické parametry),
- pokud budou dodrženy denní počty obrátek vozidel, které byly předloženy v předchozím povolení,
- pokud dojde např. k poruše transportu nebo k nezahájení přepravy, je potřeba mít písemné potvrzení od Národní společnosti pro dálnice a silnice I. třídy, které je vydáno na základě písemného potvrzení dodavatele zásilky, zasilatele, nebo místní samosprávou.

3.4.6 Stanovení trasy

Pokud se jedná o vozidla, která přepravují stavební materiál v rámci výstavby silnic v Rumunsku, nemusí být trasa registrována.

Žadatel může požádat Národní společnost dálnic a silnic I. třídy o navržení trasy přepravy, tento úkon je rovněž zpoplatněn[37].

3.4.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

Zvláštní přeprava může být vykonána na veřejných komunikacích pouze s platným povolením. Při přepravě musí být dodrženy všechny podmínky uvedené v povolení a také je nutné dodržovat právní předpisy Rumunské republiky.

Doklad o vydání povolení musí být umístěn ve vozidle v průběhu celé přepravy. Do povolení je třeba uvést datum a čas zahájení přepravy.

Odpovědnost za přepravu nese dopravce, pokud vzniknou nějaké škody způsobené touto přepravou, tak je dopravce povinen je uhradit.

Pokud vozidlo vykonávající zvláštní přepravu křížuje železniční přejezd kde je signalizace, musí být tento přejezd uskutečněn do 30 sekund. V případě, že by přeprava nemohla být uskutečněna v tomto časovém limitu, je dopravce povinen si obstarat povolení od správce železnice[37].

Povolení od správce železnic si musí dopravce obstarat také v případě, že vozidlo:

- přesahuje svou šířkou vozovku železničního přejezdu,
- přesahuje výšku 4,5 m, v případě elektrizovaných tratí,
- přesahuje délku 30 m.

Správce železnice v takovém případě udělí podmínky, které je dopravce povinen splnit.

Pokud vozidlo přesahuje povolené limity at' rozměrové nebo hmotnostní, tak se vozidlo musí pohybovat přes železniční přejezdy, mosty, viadukty a nadjezdy maximální rychlostí 10 km/h bez zastavení v pravém jízdním pruhu. Pokud vozidlo nebo jízdní souprava přesáhne celkovou hmotnost 80 t, je potřeba dočasně přerušit provoz při přejezdu mostů a podobných zařízení, za asistence dopravní policie.[36]

Vykonávat zvláštní přepravu je zakázáno v době kdy přírodní jevy ohrožují bezpečnost silničního provozu (např. náledí, viditelnost pod 100 m, husté sněžení nebo déšť, atd.). V tomto případě, musí být vozidlo odstaveno na vhodném místě, pokud to není možné, tak vozidlo musí být odstaveno na silnici a je potřeba ho řádně označit podle předpisů.[36]

Zastavení a parkování vozidla je zakázáno u zvláštní přepravy na silničních úsecích, kde by byla ovlivněna plynulost silničního provozu.[36]

V případě poruchy vozidla na silnici, kdy způsobuje překážku silničního provozu, je potřeba vozidlo řádně označit. Pokud se za vozidlem vykonávajícím zvláštní přepravu vytvoří kolona, je dopravce povinen tento stav ohlásit[36]:

- správci silnic,
- dopravní policii, z důvodu řízení plynulosti silničního provozu.

Zvláštní přeprava může být vykonávána pouze v době, kdy je nízký silniční provoz. Je zakázáno tuto přepravu provádět v sobotu, neděli a o státních svátcích mezi 6 – 22h, pokud není jinak stanoveno v povolení.

3.4.8 Doprovozná vozidla

Počet a podmínky pro doprovodná vozidla stanovuje nařízení vlády č. 195/2002 o provozu na pozemních komunikacích[38].

Toto nařízení stanovuje, že doprovodná vozidla jsou vyžadována za předpokladu, kdy vozidlo nebo jízdní souprava má šířku 3,2 m a výšku 4,5 m nebo pokud délka přesáhne 25 m, v tomto případě je vyžadováno minimálně jedno doprovodné vozidlo. Při pohybu na dálnici je potřeba doprovodné vozidlo u překročení šířky 3,2 m.

Dvě doprovodná vozidla jsou potřeba, pokud vozidlo nebo jízdní souprava přesahuje šířku 4,5 m a délku 30 m. V tomto případě je jedno doprovodné vozidlo před vozidlem vykonávajícím zvláštní přepravu a druhé za tímto vozidlem.

Při zvláštní přepravě je vyžadována minimálně jedna kvalifikovaná osoba, která bude doprovázet vozidlo po celou dobu přepravy.

Doprovodné vozidlo musí být vybaveno[36]:

- tabulí s nápisem „*TRANSPORT EXCEPTIONAL*“ nebo „*ATENTIE! GABARIT DEPASIT!*“ a také varovným znamením, které je umístěno tak, aby bylo vidět ze přední i zadní strany. Velikost tabule musí mít minimální rozměry 25 cm x 100 cm. Pozadí značky musí být reflexivní žluté barvy, text černé. Výška textu 15 cm,
- dva majáky s blikající žlutou barvou připevněné na kabině tak, aby světlo bylo viditelné do 100 m ze všech stran, majáky musí být v provozu po celou dobu, po kterou je vozidlo na vozovce,
- přes celou šířku vozidla zepředu i ze zadu musí být označení s červenými a bílými reflexivní pruhy, se sklonem 45° směrem dolů, výška označení 25 cm,
- dále musí být ve vozidle teleskopická nejméně 8 m dlouhá tyč, pro měření výšky a nejméně 20 m dlouhé zařízení (pásma) k měření rozměrů,
- vysílačkami pro komunikaci s řidičem, nebo s dalšími doprovodnými vozidly,
- fluorescenční nebo reflexivní lampou k řízení dopravy.

3.4.9 Označení nákladu

Při přepravě nadměrného nákladu musí být vozidlo vybaveno signalizací:[36, 38]

- v kabině vozidla i na zadní části vozidla nebo jízdní soupravy musí být výstražné znamení „*ATENTIE! GABARIT DEPASIT!*“ nebo „*TRANSPORT*

EXCEPTIONAL“, velikost značky musí být minimálně 25 cm na výšku a 100 cm na délku. Pozadí značky musí být reflexivní žluté barvy, text černé. Výška textu 15 cm,

- dva majáky s blikající žlutou barvou připevněné na kabině tak, aby světlo bylo viditelné do 100 m ze všech stran, pokud nejsou viditelné ze zadní strany vozidla, je potřeba namontovat další maják na náklad nebo zadní část vozidla,
- majáky musí být v provozu po celou dobu, co je vozidlo na vozovce,
- při překročení šířky vozidla 2,75 m nebo nákladu, na předních a zadních čelních plochách co nejbliže k dolním a bočním obrysům vozidla musí být umístěné speciální označení o rozměru 282 x 564 mm nebo 423 x 423 mm s reflexními červenými a bílými pruhy, šířka pruhů 100 mm pod úhlem 45° směřující dolů.

Dále vozidlo musí být vybaveno vysílačkami, pro komunikaci s doprovodnými vozidly, dodatečně i dopravní značení, v případě stání na vozovce.

3.5 BULHARSKÁ REPUBLIKA

Nadměrná a nadrozměrná přeprava se řídí vyhláškou č. 11 z roku 2001 o pohybu nadměrných a zvláště těžkých vozidel v pozdějším znění předpisů. Vyhláška byla vydána na základě článku 139. zákona o silničním provozu SG 20 z roku 1999. Dále je zde důležitý předpis o vykonávání provozu na pozemních komunikacích č. SG 25 z roku 1996 v pozdějším znění předpisů a vyhláška I-45 z roku 2000 o registraci, uvádění do provozu a odstavování motorových vozidel a přípojných vozidel.

3.5.1 Povolené limity

Bulharská republika má stanovené maximální přípustné rozměry a hmotnosti (viz. tab. č. 18), které jsou stanoveny vyhláškou o pohybu nadměrných a zvláště těžkých vozidel. Při překročení těchto limitů, je potřeba požádat příslušný správní orgán o vydání zvláštního povolení k vykonání přepravy.[40]

Tab. č. 18 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[40]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• pro všechny vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,55 m
• přívěs	2,55 m

<i>Délka:</i>		
• motorové vozidlo		12,00 m
• přívěs		12,00 m
• návěsová souprava		16,50 m
<i>Přívěsová souprava:</i>		
• motorové vozidlo + přívěs		18,75 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	I	II
Jednotlivá náprava	10 t	10 t
Jednotlivá hnací náprava	11,5 t	10 t
<i>Dvojnáprava motorového vozidla s rozvorem náprav:</i>		
• menší než 1,00 m	11,5 t	-
• od 1,00 m do 1,30 m včetně	16 t	-
• od 1,30 m do 1,80 m včetně	18 t; 19 t ⁽¹⁾	-
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>		
• menší než 1,00 m	11 t	-
• méně než 1,30 m	-	13 t
• od 1,00 m do 1,30 m včetně	16 t	-
• od 1,30 m do 1,40 m	-	16 t
• od 1,30 m do 1,80 m včetně	18 t	-
• od 1,40 m do 1,80 m	-	18 t
• od 1,80 a více	20 t	20 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>		
• méně nebo rovno 1,30 m	21 t	19,5 t
• větším než 1,30 m	24 t	24 t
Maximální povolená hmotnost:		
<i>Motorové vozidlo:</i>		
• se 2 nápravami		18 t
• se 3 nápravami		25 t; 26 ⁽²⁾
• se 4 nápravami		32 t
• s 5 nápravami		40 t
<i>Přívěs:</i>		
• se 2 nápravami		18 t
• se 3 nápravami		24 t
<i>Návěsová souprava:</i>		
• se 4 nápravami (2+2)		36 t ⁽³⁾
• se 4 nápravami		38 t ⁽⁴⁾
• s 5/6 nápravami nebo více nápravami (2+>/=3, >/=3+>/=2)		40,00t
<i>Nákladní souprava</i>		
• se 4 nápravami (2+2)		36,00 t
• s 5/6 nápravami nebo více nápravami (2+>/=3, >/=3+>/=2)		40,00 t

I. - pro vozidla se vzduchovým nebo ekvivalentním pérováním – na celé silniční síti a pro vozidla bez pneumatického nebo ekvivalentního pérování – pouze na některých silničních úsecích.

II. - pro vozidla, bez vzduchového nebo ekvivalentního pérování – pouze na některých silničních úsecích.

⁽¹⁾ - pokud je řídicí náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým nebo ekvivalentním pérováním, nebo pokud je každá řídicí náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a maximální zatížení každé nápravy nepřesahuje 9,5 t.

⁽²⁾ - se 3 nápravami a hnací nápravou, která je vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým nebo ekvivalentním pérováním, nebo pokud je každá řídicí náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a maximální zatížení každé nápravy nepřesahuje 9,5 t.

⁽³⁾ - se vzdáleností mezi nápravami návěsu větší než 1,30 m do 1,80 m.

⁽⁴⁾ - se 4 nápravami, kde je vzdálenost mezi nápravami návěsu větší než 1,80 m. za předpokladu, že je dodržena maximální povolená hmotnost vozidla (18 t) a dvojitě nápravy návěsu (20 t) a hnací náprava je vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým nebo ekvivalentním pérováním.

3.5.2 Povolení nadměrných přeprav

Povolení se vydává v rámci zvláštního užívání silnic, v případě kdy je nemožné nebo nepraktické využít jiné dopravní prostředky, nebo v případech, kdy náklad nemůže být demontován na menší části a tedy svými rozměry, nebo hmotností přesahuje povolené limity.[40]

Zvláštní přeprava se může uskutečnit pouze s povolením, které vydává oprávněný správní orgán ve spolupráci s kontrolní složkou Ministerstva vnitra a po zaplacení správních poplatků související s tímto povolením.

Pokud trasa přepravy přesahuje přes více než dva územní obvody kraje, povolení vydává Národní fond silniční infrastruktury. Okresní správa silnic povolení vydává v případě, kdy přeprava vede přes jeden nebo dva územní obvody.

Přepravu na místních komunikacích musí svolit majitel nebo správce dotčené komunikace ve spolupráci s kontrolní složkou Ministerstva vnitra.

Pokud se přeprava vykonává na pozemních komunikacích v obcích, tak přepravu povoluje obec.

V případě kdy trasa vede přes státní silnice a místní komunikace, povolení uděluje Národní fond silniční infrastruktury ve spolupráci s Ministerstvem vnitra a se souhlasem komise, která je jmenována prezidentem rady silniční infrastruktury, nebo se souhlasem pověřeného úředníka.[43]

K tomu, aby bylo povolení vydáno, je třeba zaplatit správní poplatky, které se vztahují na vozidla nebo jízdní soupravy, které přesahují alespoň jeden z těchto parametrů: celkovou hmotnost 45 t, maximální povolené zatížení náprav je překročeno o 30%, šířka 3,30 m, výška 4,30 m, délka 22 m.[40]

Žadatel o zvláštní povolení, je povinen předložit vyplněný formulář na náležitý správní orgán. Potřebná doba k vydání povolení je 5 dnů, po této době je povolení vydáno, nebo zamítnuto.

3.5.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Pro vydání povolení je nutné vyplnit a odevzdat na příslušný správní úřad formulář, který obsahuje tyto údaje[40]:

- informace o dopravci,
- údaje o motorovém vozidle (rozměry, hmotnosti, značka, typ, registrační číslo...),
- údaje o přívěsu (registrace, typ a značka, rozměry, hmotnosti, počet náprav atd.),
- informace o nákladu (rozměry, hmotnost, typ nákladu),
- celkové informace o vozidle s nákladem (rozměry, hmotnosti, nákres zatížení náprav a vzdálenost mezi nápravami, typ pérování atd.),
- trasa přepravy,
- počet obrátek přepravy, zahájení a ukončení přepravy,
- informace o osobě určené k doprovodu přepravy.

Dále je nutné také podat písemné prohlášení, že veškeré údaje na formuláři jsou pravdivé a přeprava bude vykonána v souladu s podmínkami uvedenými v povolení.

3.5.4 Správní poplatky

K vydání povolení je nezbytné, aby byly uhrazeny všechny poplatky, které s touto přepravou souvisí. Jsou to např. poplatky za překročení rozměrových limitů, celkové hmotnosti, zatížení náprav atd. Dále je také potřeba, aby dopravce nebo žadatel o povolení poskytl finanční prostředky na přípravu přepravy. Zejména sem patří poplatky na částečné rekonstrukce vozovky, odstranění dopravních zařízení, zpevnění mostů a další potřebná opatření nezbytné k bezpečné přepravě nákladu.[40]

3.5.5 Doba platnosti povolení

Povolení se vydává na jednu přepravu na dobu určitou. Může být také vydáno povolení pro několik přeprav ne však pro více než 10. Doba, za kterou tyto přepravy musí být vykonány, je 30 dnů, v tomto případě musí být přepravován stejný náklad, za použití stejných vozidel a musí být i dodržena identická trasa přepravy.[40]

3.5.6 Stanovení trasy

Pro zvláštní přepravu je nutné určit správnou trasu, aby nedocházelo ke zbytečným komplikacím. Tuto trasu navrhuje dopravce, ten musí být obeznámen s veškerými objížďkami, rozměrovými limity trasy a dalšími okolnostmi, které jsou nezbytné k bezpečnému a plynulému průjezdu přepravy po trase.

Pokud přeprava přesahuje: celkovou hmotnost 100 tun, výšku 5 m, délku 40 m a šířku 5,5 m, dopravce nebo žadatel je povinen předložit žádost a poskytnout finanční prostředky pro navržení vhodné trasy odborníky.[40]

3.5.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

V případě, kdy zvláštní přeprava má větší celkovou hmotnost než 100 tun, nebo je přesáhnout některý z těchto rozměrů: šířka 4,50 m, délka 30,00 m je potřeba, aby majitel nebo žadatel o povolení vypracoval časový plán pohybu těchto vozidel, tento plán musí být odsouhlasen kontrolní složkou Ministerstva vnitra.[40]

Jakmile výška přepravy přesahuje 4,50 m, je potřeba, aby trasa přeprava a pohyb těchto vozidel byl schválen Ministerstvem dopravy, komunikací a informačních technologií, státní elektrárenskou společností, národní železniční infrastrukturou a dalšími, které by se tato přeprava mohla dotknout.[40]

Osoby, které provádějí zvláštní přepravu, musí zajistit[40]:

- potřebné dokumenty k provedení přepravy,
- bezpečné uložení nákladu,
- aby řidič byl držitelem řidičského skupiny „C“ a měl minimálně 5 let praxe v řízení, dále musí být seznámen s vlastnostmi zatížení a specifickými požadavky během přepravy, které je povinen dodržovat,
- přiřazení kvalifikované osoby k doprovodu,
- seznámení se skutečnou váhou a velikostí nákladu, které jsou v povolení.

Při přepravě zvláštního nákladu je třeba dodržovat zákonem povolené rychlosti, ale nesmějí být překročeny tyto limity[40]:

- na dálnicích 70 km/h,
- mimo obec 50 km/h,
- v obci 40 km/h,
- s doprovodnými vozidly 40 km/h.

Při přejezdu mostů je potřeba dodržet bezpečnou rychlost a přejezd uskutečnit bez použití brzd.

Pokud je potřeba vozidlo odstavit, musí tak být uskutečněno minimálně 2 m od okraje vozovky.

Zvláštní přeprava se nesmí vykonávat v případě, kdy viditelnost je menší než 50 m nebo pokud je zledovatělá vozovka. Také je zakázáno přepravu vykonávat v nočních hodinách a v dobu, kdy je vysoká intenzita provozu. Výjimkou je odstranění závažných havárií nebo odstraňování následků přírodních katastrof.

3.5.8 Doprovodná vozidla

Zvláštní přeprava v Bulharsku musí být doprovázena doprovodnými vozidly, pokud vozidlo s nákladem přesahuje stanovené parametry. Jestliže celková hmotnost vozidla přesahuje 60 t a zároveň alespoň jeden z rozměrů je větší než stanovený limit. Limity jsou stanoveny pro šířku 3,50 m, výšku 4,70 m a délku 24,00 m.[40]

Doprovod může být také vyžadován správním orgánem a kontrolní složkou Ministerstva vnitra v případě, kdy nemusí být dosaženo výše zmíněných rozměrů, ale zvláštní přeprava představuje zvýšené nebezpečí pro ostatní účastníky silničního provozu.[40]

Správní orgán, který vydal povolení pro zvláštní přepravu, může také vyžadovat dvě a více doprovodných vozidel, za předpokladu, že přeprava se vykonává na dvoupruhové silnici:

- v obtížných podmínkách,
- na vozovce s šířkou jízdních pruhů menší než 6,00 m,
- za vysoké intenzity dopravy (více než 4000 automobilů / den).

Doprovodné vozidlo musí být označeno:[40]

- musí mít minimálně jeden maják žluté barvy umístěný tak, aby byl viditelný pro ostatní účastníky silničního provozu,
- tabuli s nápisem „ИЗВЪНГЛАБАРИТЕН“, která má tvar obdélníku s reflexivními pruhy červené a bílé barvy, písmo má barvu černou, tabule je umístěna na horní části vozidla, dále dopravní značení znázorňující „jiné nebezpečí“, které je umístěno na přední nebo horní části vozidla.

Osoby, které provádí doprovod přepravy, musí splňovat požadavky, jako jsou např.[40]:

- minimálně 5 let praxe jako řidič vozidla skupiny „B“,
- znalost předpisů, které se vztahují k bezpečnosti silničního provozu a také znalost signálů pro regulaci provozu,
- znalost angličtiny, němčiny nebo francouzštiny.

Doprovázející osoba musí zajistit bezproblémový průběh zvláštní přepravy. Před odjezdem tato osoba musí být seznámená s celou trasou a podmínkami uvedenými v povolení., také musí provést kontrolu uložení nákladu a správného označení. Během jízdy musí vést přepravu trasou, která je k tomuto určena, dodržovat předepsané rychlosti, odstavit přepravu na vhodných místech a dodržet další povinnosti s touto funkcí spojené, pro bezpečný průběh přepravy.

3.5.9 Označení nákladu

Podmínky pro označení a uložení nákladu jsou stanoveny zákonem o provozu na pozemních komunikacích č. SG. 20 z roku 1999 v pozdějším znění předpisů a také vyhláškou o pohybu nadměrných a nadrozměrných nákladů č. SG 67 z roku 2007 v pozdějším znění předpisů. Dále je zde důležitý předpis o vykonávání provozu na pozemních komunikacích č. SG 25 z roku 1996 v pozdějším znění předpisů a vyhláška I-45 z roku 2000 o registraci, uvádění do provozu a odstavování motorových vozidel a přípojných vozidel.

Při přepravě nákladů musí být zajištěna jak bezpečnost řidiče a osob, které jsou ve vozidle přepravovány tak i ovladatelnost a stabilita vozidla. Náklad musí být na vozidle umístěn a upevněn tak, aby byla zajištěna stabilita a ovladatelnost vozidla a aby neohrožoval bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, nezakrýval stanovené osvětlení, odrazky a registrační značku, rozpoznávací značku státu a vyznačení nejvyšší povolené rychlosti.[43]

Pokud náklad přečnívá vozidlo vpředu nebo vzadu více než o 1 m nebo přečnívá-li náklad z boku u motorového vozidla nebo jízdní soupravy vnější okraj obrysových světél více než o 200 mm a u nemotorového vozidla jeho okraj více než o 200 mm, musí být přečnívající konec nákladu označen červeným praporkem o rozměru 400 x 400 mm. Za snížené viditelnosti vpředu neoslňujícím bílým světlem a bílou odrazkou o průměru 300 mm a vzadu červeným světlem a červenou odrazkou. Odrazky nesmějí být trojúhelníkového tvaru.[43]

Nákladní automobily nebo tahače, které přesahují maximální hmotnost 3,5 t a délku 7 m, musí být označeny obdélníkovými deskami o rozměru 1400 x 140 mm, nebo kombinací dvou desek o rozměru 700 x 140 mm nebo čtyř desek o rozměru 350 x 140 mm, z nichž jsou na

každé straně vozidla umístěny horizontálně a vertikálně. Tyto desky jsou opatřeny reflexivními červenými a bílými pruhy pod úhlem 45°. V horní části vozidla musí být umístěny desky stejných rozměrů jako výše zmíněné, které jsou opatřeny žlutým reflexivním pásem o šířce 100 mm a kolem něj musí být rámeček reflexivní červené barvy.[42]

Obrázek č. 12 – Označení vozidla[41]

U přívěsů musí být na zadní straně vhodně umístěné také varovné označení, ale ne výše než 2,1 m od vrcholu. Tyto desky mají menší rozměr než předchozí, mají rozměry 1200 x 200 mm, 600 x 200 mm nebo 300 x 200 mm. Deska má červený rámeček o šíři 40 mm a výplň desky je žlutá reflexivní barva.[42]

Obrázek č. 13 – Označení přípojného vozidla[41]

Dále vozidla vykonávající zvláštní přepravu musí být označeny dopravním značením „jiné nebezpečí“, tvar značky je rovnostranný trojúhelník o délce stran 500 mm. Vrcholy trojúhelníku musí být zaoblené o poloměru 10 mm.[40]

V případě, že vozidlo má délku větší než 22 m, je potřeba umístit na zadní stranu vozidla nebo nákladu tabuli s označením délky vozidla. Tato tabule musí mít rozměr 750 x 350 mm.[41]

Vozidla nebo jízdní soupravy vykonávající zvláštní přepravu musí být označeny třemi majáky s oranžovým světlem, které jsou rovnoměrně rozmístěny na střeše kabiny tak, že jsou viditelné pro ostatní účastníky silničního provozu. Průměr tohoto výstražného zařízení by neměl být menší než 60 mm a vzdálenost mezi nimi 150 až 310 mm.

Na přední a zadní části vozidla nebo nákladu musí být umístěná tabule s nápisem „ИЗВЪН ГАБАРИТЕН“, tento nápis označuje mimořádnou přepravu. Tabule s nápisem musí mít rozměr 600 x 300 mm, kolem nápisu, který má černou barvu musí být bílé a červené reflexivní pruhy. Výška pruhů nad textem je 55 mm a šířka 30 mm. Výška písmen nápisu je 75 mm, šířka písmena 45 mm a šířka čar písma 15 mm.[41]

Obrázek č. 14 – označení mimořádné přepravy[41]

3.6 SLOVINSKÁ REPUBLIKA

Při přepravě na území Slovinské republiky je potřeba vycházet ze zákona o veřejných komunikacích (ZCes-1), zveřejněném v úředním věstníku č. 109/2010, zákonu o bezpečnosti silničního provozu (ZVCP-1) zveřejněném v úředním věstníku č. 83/2004, pravidla o podmínkách a způsobu uskutečnění mimořádné přepravy na veřejných komunikacích ve Slovinské republice, zveřejněnou v úředním věstníku č. 33/06, dále z pravidel o rozměrech a hmotnostech vozidel v silničním provozu, zveřejněných v úředním věstníku 138/2006 a nařízením o stanovení výši náhrady za mimořádnou přepravu zveřejněnou v úředním věstníku č. 89/2008.

3.6.1 Povolené limity

Maximální povolené limity ve Slovinské republice jsou stanoveny ve vyhlášce o rozměrech a hmotnostech vozidel v silničním provozu (viz. tab. č. 19), při překročení těchto povolených limitů, je potřeba pro přepravu obstarat zvláštní povolení.[47]

Tab. č. 19 – Maximální povolené rozměry a hmotnosti[47]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• pro všechny vozidla	4,20 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,55 m
• přívěs	2,55 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• přívěs se 2 nebo více nápravami	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
• nákladní souprava	18,75 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t

Jednotlivá hnací náprava	11,5 t
<i>Dvojnáprava motorového vozidla s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11,5 t
• od 1,00 m do 1,30 m včetně	16 t
• od 1,30 m do 1,80 m včetně	18 t, 19 t ⁽¹⁾
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11 t
• od 1,00 m do 1,30 m včetně	16 t
• od 1,30 m do 1,80 m včetně	18 t
• od 1,80 a více	19 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• 1,30 m nebo méně	21 t
• větším než 1,30 m do 1,40 m	24 t
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	25 t
• se 4 nápravami	31 t, 32 t ⁽¹⁾
<i>Přívěs:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t
<i>Návěsová souprava:</i>	
• s 5/6 nápravami	40 t
<i>Nákladní souprava:</i>	
• s 5/6 nápravami	40 t

⁽¹⁾ - pokud je řídicí náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým nebo ekvivalentním pérováním, nebo pokud je každá řídicí náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a maximální zatížení každé nápravy nepřesahuje 9,5 t.

Zvláštní přeprava, která přesahuje tyto povolené limity, se rozděluje na 5 kategorií.

Pro jednotlivé kategorie platí různé podmínky pro přepravu. Rozdělení do kategorií[46]:

- I. kategorie je přeprava kdy vozidlo bez, nebo s nákladem nepřesáhne šířku 3 m, výšku 4,2 m, délku ne více než 25% maximální povolené délky a s celkovou hmotností do 44 tun.
- II. kategorie zahrnuje vozidla bez, nebo s nákladem, které se pohybují celkovou hmotností mezi 44 – 60 tun, šířka je od 3 do 3,5 m, výška od 4,2 do 4,5 m a povolená délka je přesažena o 25 – 40%. Zatížení náprav je překročeno maximálně do 20% maximálního povoleného zatížení.
- III. kategorie je přeprava vozidla bez, nebo s nákladem, která přesahuje maximální celkovou hmotnost, rozměry a zatížení náprav stanovených v kategorii II.
- IV. kategorie je přeprava pracovního vozidla bez nákladu, určené k provozu na

pozemních komunikacích, které přesahuje celkovou povolenou hmotnost, ale nepřekračuje hmotnost 60 tun, přičemž zatížení na nápravu je překročeno. Také sem patří vozidla bez nákladu, která přesahují povolené rozměry.

- V. kategorie je zastoupená přepravou strojů, tažných strojů, traktoru bez zatížení a vozidel, která přesahují povolené rozměry.

3.6.2 Povolení nadměrných přeprav

Pro přepravu nadměrných nebo nadrozměrných nákladů, je potřeba jako v jiných zemích získat zvláštní povolení a navíc je český dopravce povinen před zahájením přepravy zajistit u kompetentních orgánů v České republice také vstupní povolení pro mezinárodní silniční dopravu. Tato povinnost je stanovena ve dvoustranné dohodě o mezinárodní silniční dopravě osob a zboží a v ujednáních schválených Smíšenou komisí.[33, 44]

Toto povolení je při vstupu do Slovinské republiky důkladně kontrolováno současně i se zvláštním povolením. Pokud je podle platné dohody určitý typ přepravy osvobozen od povolávací přepravy, vstupní povolení není vyžadováno, ale dopravce je povinen předložit zvláštní povolení pro přepravy, které překračují maximální povolené rozměry a hmotnosti.

Podle zákona o veřejných komunikacích Slovinské republiky (ZCes-1) zveřejněném v úředním věstníku č. 109/2010, musí být pro zvláštní přepravu vyřízené povolení, které určuje způsob, podmínky a výši úhrad zvláštní přepravy, toto povolení vydává ředitelství silnic Slovinské republiky. Pro přepravu, která se vykonává pouze na místních komunikacích, povolení vystavuje dotčená obec.

Ministr dopravy, po dohodě s ministrem vnitřních záležitostí vydá nařízení o postupu a podmínkách pro provedení zvláštní přepravy a tranzitních cestách pro tuto přepravu na veřejných komunikacích ve Slovinské republice. Povolení se vydává do 15 dnů od přijetí žádosti.

3.6.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Povolení pro zvláštní přepravu musí být podáno písemně nebo elektronicky. V případě podání elektronické žádosti, musí být tato žádost opatřena elektronickým podpisem s kvalifikovaným certifikátem. Minimální náležitosti žádosti[46]:

- informace o žadateli (fyzická, nebo právnická osoba),
- druh nákladu a technické informace o nákladu,
- vozidla nebo souprava vozidel, které budou použity při přepravě (zapsané

označení vozidel, která nejsou registrována ve Slovinské republice, kopie certifikátu a prohlášení o shodě vozidel, nebo jiný dokument, z něhož je možné určit vozidlo a zemi registrace, vozidla, pro které není nutná registrace vozidel tak identifikační číslo vozidla),

- technické informace přepravy (rozměry, celková hmotnost, hmotnost na nápravu),
- časové údaje přepravy (plánované zahájení a doba trvání přepravy),
- trasa přepravy.

Ke zvláštní přepravě II. a III. kategorie se musí přiložit nákres vozidla, nebo vozidel k přepravě, znázorňující uložení nákladu (bokorys, výšku a průřez s uvedením rozměrů a celkové hmotnosti). Pokud zatížení náprav přesahuje povolené limity, tak je potřeba také nákres zatížení náprav a zaznačit vzdálenosti mezi nimi.

U zvláštní přepravy III. kategorie jsou vozidla, která přesahují maximální přípustné rozměry, nebo hmotnosti II. kategorie. Tato kategorie vyžaduje krátké přerušení provozu, a proto musí být přiložen k žádosti také přepravní časový plán.

Pro zvláštní přepravy, jejichž celková hmotnost přesahuje únosnost mostů na trase (celková hmotnost více než 60 tun), musí být k žádosti přiloženo posouzení stability konstrukci mostů. Tyto posudky nesmí být starší než jeden rok.

Vydávání povolení pro zahraniční fyzické nebo právnické osoby, musí být přiloženo prohlášení, že provedení plánované přepravy, pro které jsou předepsané doprovodná vozidla, bude doprovázet alespoň jedno doprovodné vozidlo registrované ve Slovinské republice.

3.6.4 Správní poplatky

Poplatky za zvláštní přepravu jsou vybírány podle kategorie zvláštní přepravy, typů silnic, za překročení celkové hmotnosti nebo za překročení zatížení náprav. Výše poplatků je stanovena nařízením o výši náhrady za mimořádnou přepravu, zveřejněným v úředním věstníku č. 89/2008.[48]

Poplatek za zvláštní přepravu kategorie I., II., III. se účtuje na registrovaný přívěs vozidla. U kategorie IV se poplatek účtuje za registrované pracovní vozidlo. U kategorie V se poplatek účtuje pro každý pracovní stroj, nebo přípoj za traktor.

Výše základní náhrady je účtována v závislosti na počtu využitých dopravních cest, v rámci státních (viz. tab. č. 20) a obecních silnic (viz. tab. č. 21). Výše poplatku se pak určí sečtením stanovených sazeb.

Tab. č. 20 – Základní poplatek pro státní silnice[48]

Kategorie zvláštní přepravy	Základní poplatek pro státní silnice [EUR]		
	Jednorázová přeprava	Více přeprav během období 1 měsíce	
		Jedna dopravní cesta	Více dopravních cest
I.	15,00	30,00	60,00
II.	20,00	40,00	80,00
III.	30,00	50,00	100,00
IV.	15,00	30,00	60,00
V.	10,00	20,00	40,00

Tab. č. 21 – Základní poplatek pro obecní silnice[48]

Kategorie zvláštní přepravy	Základní poplatek pro obecní silnice [EUR]	
	Jednorázová přeprava	Více přeprav během období 1 měsíce
I.	2,00	3,00
II.	3,00	4,00
III.	4,00	5,00
IV.	2,00	3,00
V.	2,00	3,00

Pokud se přeprava bude vykonávat přes více obcí, tak se základní poplatek vynásobí počtem obcí.

Dále je také účtován poplatek za překročení celkové hmotnosti (viz. tab. č. 22) a překročení zatížení silnice (viz. tab. č. 23).

Tab. č. 22 – poplatek za překročení celkové hmotnosti[48]

Překročena hmotnost [t]	Poplatek za překročení celkové hmotnosti [EUR/km]	
	Jednorázová přeprava	Více přeprav v období 1 měsíce
do 60	0,58	1,74
nad 60 do 80	0,78	2,34
nad 80 do 100	1,04	3,12
nad 100 do 120	1,24	3,72
nad 120 do 140	1,44	4,32
nad 140 a za každých 20 navíc	0,20	0,60

Tab. č. 23 – Poplatek za překročení povoleného zatížení silnice[48]

Poplatek za překročení povoleného zatížení silnice [EUR/km]		
Dovolené zatížení silnice 6 t	Dovolené zatížení silnice 8 t	Dovolené zatížení silnice 10 t
100,00	50,00	20,00

Dále je pak účtován poplatek za překročení zatížení trojnépravy(viz. tab. č. 24).

Tab. č. 24 - Poplatek za překročení zatížení trojnápravy[48]

Překročení dovoleného zatížení [t]	Jednorázová přeprava [EUR/km]	Více přeprav v období 1 měsíce [EUR/km]
do 0,5	0,09	0,27
nad 0,5 do 1,0	0,20	0,59
nad 1,0 do 1,5	0,32	0,97
nad 1,5 do 2,0	0,47	1,42
nad 2,0 do 2,5	0,64	1,93
nad 2,5 do 3,0	0,84	2,53

V případě dvounáprav se poplatek vynásobí 1,61x z hodnot uvedených v tab. č. 24, v případě jednonápravy 2,82x, při použití širokých pneumatik koeficiente 2,07x.

Pokud je pouze jedna hnací náprava poplatek se vynásobí 1,46 x z hodnot uvedených v tab. č. 24.

3.6.5 Doba platnosti povolení

Povolení pro zvláštní přepravu se vydává pro každou jednotlivou cestu, přeprava nesmí přesáhnout dobu 30 dnů, ode dne vydání povolení[46].

Správní orgán vydávající povolení, může vydat povolení pro zvláštní přepravu, která je vykonávána více vozidly, které budou převážet stejný náklad se stejnými vozy po stejné trase.

Doba povolení může mít také trvání od 1 do 12 měsíců a to za předpokladu že přeprava bude vykonána[46]:

- pro více zvláštních přeprav,
- pro zvláštní přepravy vykonávané více vozidly,

Tato doba povolení 1 až 12 měsíců může být udělena také pro[46]:

- pro zvláštní přepravu I. kategorie nebo pro přepravu I. kategorie více vozidly na veřejných komunikacích. V tomto případě musí být v povolení určeno, že se nevztahuje na zvláštní přepravu po silnicích a části silnic, kde je provoz vozidel zakázán, nebo kde by vozidlo nebo jízdní souprava překročila hmotnostní nebo rozměrové limity, které jsou vyznačeny na silnici,
- pro II. kategorii nebo pro zvláštní přepravu této kategorie vykonávanou více vozidly na jedné nebo více dopravních cestách
- pro III. kategorii na jedné nebo více dopravních cestách, pokud vozidlo nepřesáhne s nákladem celkovou hmotnost 44 t, výšku 4,5 m, délku 25 m,

šířku 3,5 m a nepřesáhne dovolené zatížení náprav,

- pro IV. kategorii na jedné nebo více dopravních cestách,
- pro V. kategorii na jedné nebo více dopravních cestách, kde celková hmotnost vozidla nepřesáhne 60 t a zatížení na nápravu nepřesáhne předepsané zatížení.

V těchto případech se musí držitel povolení ujistit před započítáním zvláštní přepravy, že je možné provést přepravu na celé plánované trati, aniž by byly překročeny hmotnostní nebo rozměrové limity vyznačeny dopravními značkami.

3.6.6 Stanovení trasy

Plán stanovené trasy, který musí být přiložen k žádosti, musí obsahovat tyto náležitosti[46]:

- identifikaci silnic, na kterých bude zvláštní přeprava probíhat, vymezení všech parkovacích ploch a jiných oblastí podél silnice, kde je možné odstavit vozidla, nebo jízdní soupravy,
- časový průběh přepravy s ohledem na plánované zastávky na parkovištích nebo jiných oblastí podél silnice,
- popis, místo a předpokládanou dobu manévrování vozidla nebo manipulaci s nákladem,
- popis konkrétních míst, kde bude třeba vykonat mimořádné úkony (částečné nebo úplné uzavření silnice, zásahy do zařízení a vybavení silnic, také zásahy do zařízení a vybavení, které je umístěno nad vozovkou, atd.),
- návrh způsobu dopravy v případě třetí a čtvrté odrážky.

3.6.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

Žadatel o povolení pro zvláštní přepravu kategorií II. a III. musí jmenovat vedoucí osobu této přepravy, která bude zodpovídat za to, že všechny osoby, které se podílí na zvláštní přepravě, budou informovány o podmínkách a plánu přepravy. [46]

Všichni zúčastnění zvláštní přepravy, musí zajistit, aby přeprava proběhla v souladu s podmínkami stanovenými v povolení. Přeprava musí být provedena tak, aby ohrožení bezpečnosti silničního provozu bylo minimální.[46]

V případě, že za vozidlem vykonávající tuto přepravu vznikne kolona, musí být toto vozidlo odstaveno na vhodném místě a umožnit průjezd ostatním účastníkům silničního provozu.[46]

Pokud během přepravy dojde k selhání vozidla nebo jízdní soupravy vykonávající zvláštní přepravu tak, že bude vytvářet překážku v jízdním pruhu, musí být okamžitě z tohoto jízdního pruhu odtažena na vhodné místo. Pokud to není možné, je potřeba ihned umístit výstražná znamení v souladu s předpisy o bezpečnosti silničního provozu, za použití náležitého dopravního značení. Pokud je snížena viditelnost (např. šero, tma), tak by místo poruchy mělo být vyznačené přenosným blikajícím oranžovým světlem a o tom to stavu okamžitě informovat policii a zahájit kroky k odstranění této překážky z vozovky.[46]

Vozidlo nebo jízdní souprava by měla být odstavena i v případě, kdy dojde ke zhoršení povětrnostních podmínek nebo při snížení viditelnosti (mlha, silný vítr, déšť, sníh apod.), nebo náhlé zhoršení stavu silnice (např. led).[46]

Žadatel o povolení je zodpovědný za případné škody vzniklé v důsledku přepravy.

3.6.8 Doprovodná vozidla

U zvláštní přepravy je potřeba doprovodných vozidel, pokud to složitost a charakteristika přepravy vyžaduje. V některých případech musí být přeprava doprovázena i policejním vozem.[46]

Doprovodná vozidla jsou vyžadována, pokud vozidlo s nákladem překračuje šířku jízdního pruhu na celé, nebo části trasy. Doprovod je povinný pouze pro tu část trasy, která je stanovena ve zvláštním povolení. Minimální počet doprovodných vozidel je jedno, při jízdě na dálnici se řadí za vozidlo přepravující náklad.[46]

Na dálnicích a rychlostních silnicích, kde je jednosměrný provoz s minimálně dvěma jízdními pruhy je potřeba[46]:

- jeden jednoduchý doprovod pro zvláštní přepravu, která má šířku 3,0 – 3,5 m,
- jeden složitý doprovod pro zvláštní přepravu, která má šířku 3,5 – 4,5 m,
- minimálně dva složité doprovody pro šířku přesahující 4,5 m a více,

Na ostatních silnicích[46]:

- jeden jednoduchý doprovod pro zvláštní přepravu, která má šířku 3,0 – 3,5 m,
- jeden jednoduchý a jeden složitý doprovod pro zvláštní přepravu, přesahující šířku 3,5 – 4,0 m,
- dva složité doprovody pro šířku 4,0 až 4,5 m,
- minimálně dva složité doprovody pro zvláštní přepravu, přesahující šířku 4,5 m, nebo může být vyžádán také policejní doprovod.

Doprovod se provádí osobními a užitkovými automobily, které nepřekročí maximální povolenou hmotnost 3,5 tuny. Vozidla doprovodná a přepravující náklad, musí být vybaveny bezdrátovými vysílačkami, pro komunikaci a koordinaci přepravy.

Doprovodné vozidlo musí být vybaveno žlutým majákem nebo žlutým blikajícím světlem a reflexní deskou s nápisem „IZREDNI PREVOZ“, nápis musí být viditelný pro ostatní účastníky provozu při vykonávání zvláštní přepravy. Délka reflexní tabule musí být minimálně 80 cm dlouhá a písmo musí mít výšku 8 cm. Nápis na tabuli musí být černou barvou. Žlutý maják, může být namontován na tabuli.[46]

Jednoduchý doprovod musí být vybaven minimálně tímto příslušenstvím[46]:

- zelenou a červenou vlajkou pro řízení provozu a svítilnou s červeným světlem,
- dvě světelné dopravní značky (trojúhelník), který znázorňuje symbol „jiné nebezpečí“, značka musí mít tvar rovnostranného trojúhelníku o délce stran 60 cm, dále tabuli s nápisem „IZREDNI PREVOZ“, písmo o velikosti minimálně 8 cm, nebo dvě samostatné značky, které obsahující znak „jiné nebezpečí“ tvaru rovnostranného trojúhelníku o stranách nejméně 60 cm, a tabuli s nápisem „IZREDNI PREVOZ“, velikost písmen minimálně 8cm,
- dvě přenosné svítilny vyzařující žlutou barvou,
- bezpečnostní vestu oranžové barvy s reflexivními bílými pruhy.

Složité doprovod musí být označen jako jednoduchý, ale navíc musí být opatřen[46]:

- měřidlem délky a výšky,
- světelnou tabulí o minimálních rozměrech 1000 mm x 700 mm, tabule musí umožňovat měnit znaky dopravních značek na displeji. Znaky, které musí tabule obsahovat, jsou: „jiné nebezpečí“, „IZREDNI PREVOZ“, dále dopravní značku „zákaz předjíždění motorových vozidel s výjimkou jednostopých vozidel“, dále dopravní značku „zákaz předjíždění pro nákladní automobily“, šipky v levém a pravém směru, blikající žluté barvy a upozornění, že jízdní pruh je uzavřen a je nutné změnit směr ve směru šipky. Dopravní značky musí být viditelné zepředu i zezadu. Na světelné tabuli nesmí být reklama a ovládání tabule musí být umožněno ze vnitř vozidla.

3.6.9 Označení nákladu

Podmínky pro přepravu nákladu jsou stanoveny v zákoně o bezpečnosti silničního provozu (ZVCP-1), zveřejněné v úředním věstníku 83/2004 v pozdějším znění předpisů. Dále

pravidly o podmínkách označování mimořádné přepravy na veřejných komunikacích a na tranzitních trasách ve Slovinské republice, zveřejněné v úředním věstníku č. 33/06.[45, 46]

Při přepravě nákladů musí být zajištěna jak bezpečnost řidiče a osob, které jsou ve vozidle přepravovány tak i ovladatelnost a stabilita vozidla. Náklad musí být na vozidle umístěn a upevněn tak, aby byla zajištěna stabilita a ovladatelnost vozidla a aby neohrožoval bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, neznečišťoval nebo nepoškozoval pozemní komunikaci, nezpůsobil nadměrný hluk, neznečišťoval ovzduší a nezakrýval stanovené osvětlení a označení vozidla. [45]

Pokud náklad přečnává vozidlo vzadu nebo vepředu více než o 1 m, musí být konec nákladu zvýrazněn výstražnou deskou o rozměru 50 x 50 cm, na které jsou v šikmém směru pruhy bílé a oranžové barvy, ve výjimečném případě může být použit i červený praporek o stejném rozměru jako výstražná deska, ale pouze za denního světla. Při snížené viditelnosti musí být na přední části nákladu umístěna bílá odrazka a neoslňující bílé světlo, na zadní části nákladu červená odrazka a červené světlo. [45]

Přečnává-li náklad z boku u motorového vozidla nebo jízdní soupravy, musí být přečnávající náklad označen výstražnou deskou na čelních plochách co nejbližší dolním a bočním obrysům vozidla, o rozměru 50 x 50 cm s šikmými oranžovými a bílými pruhy. [45]

V případě, kdy náklad zakrývá výhled do zpětných zrcátek, musí mít vozidlo namontované pomocné zrcátko, tato povinnost se nevztahuje, pokud je vozidlo v doprovodu dvou a více doprovodných vozidel. [45]

Vozidla vykonávající mimořádnou přepravu musí být vybavena výstražným zařízením vyzařující žlutou barvu, zařízení musí být umístěno tak, aby bylo viditelné pro ostatní účastníky silničního provozu.[45]

Na zadní části vozidla musí být umístěna tabule s nápisem „IZREDNI PREVOZ“, tato tabule musí mít minimální délku 80 cm, písmo nápisu je černé barvy o výšce alespoň 12 cm, podklad tabule je oranžové barvy.[46]

3.7 CHORVATSKÁ REPUBLIKA

Právní úpravy, které musí být dodrženy během mimořádné přepravy, vychází ze zákona o bezpečnosti silničního provozu NN 105/04, pravidel o technických podmínkách vozidel pro provoz na pozemních komunikacích NN 51/10, vyhlášky o vykonávání

mimořádných přeprav 119/07 a zákonu o veřejných komunikacích NN 20/90 v pozdějším znění předpisů. Dále také vyhláška o stanovení náhrad za zvláštní přepravu NN 68/10.

3.7.1 Povolené limity

Maximální přípustné rozměry a hmotnosti (viz. tab. č. 25), které jsou povoleny pro vozidla, se řídí pravidly NN 51/10 o technických podmínkách vozidel pro provoz na pozemních komunikacích.[50]

Tab. č. 25 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[50]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• pro všechny vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,55 m
• přívěs	2,55 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
• nákladní souprava	18,75 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t
Jednotlivá hnací náprava	11,5 t
<i>Dvojnáprava motorového vozidla s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11,5 t
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t; 19 t ⁽¹⁾
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11 t
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t
• od 1,80 m a více	20 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• 1,30 m nebo méně	21 t
• větším než 1,30 m do 1,40 m	24 t
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	25 t; 26 t ⁽¹⁾
• se 4 nápravami	31 t; 32 t ⁽¹⁾
<i>Přívěs:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t
<i>Návěsová souprava:</i>	
• se čtyřmi nápravami (2+2)	36 t; 38 t ⁽²⁾

• s 5/6 nápravami	40 t
<i>Nákladní souprava</i>	
• se 4 nápravami (2+2)	36 t
• s 5/6 nápravami	40 t

⁽¹⁾ – jestliže je hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné

⁽²⁾ – jestliže vzdálenost mezi nápravami návěsu je větší než 1,80 m a ⁽¹⁾

3.7.2 Povolení nadměrných přeprav

Povolení pro nadměrné a nadrozměrné přepravy v Chorvatské republice se řídí zákonem NN20/90 o veřejných komunikacích, který stanovuje na základě klasifikace pozemní komunikace oprávněný správní orgán, který rozhoduje o vydání nebo zamítnutí povolení. Veřejné komunikace jsou rozděleny na dálnice, státní silnice, okresní silnice a místní komunikace.[52]

Pokud se přeprava vykonává na dálnicích, povolení vydává správní orgán dálnic, pro státní silnice správní orgán silnic, pro okresní silnice povolení vydává krajská správa silnic a pro místní komunikace správní rada města Záhřeb a koncesionáře.

Pokud se zvláštní přeprava má vykonávat ve více kategoriích veřejných komunikací, je povolení vydáno Chorvatským silničním správním orgánem.

Pro zahraniční dopravce se zvláštní povolení vydává Ministerstvem moře, cestovního ruchu, dopravy a rozvoje.

Žádost o vydání povolení pro provozovatele dopravy, který nesídlí v Chorvatsku, se předkládá prostřednictvím fyzické nebo právnické osoby, která je registrována pro zajišťování zasilatelských služeb v silniční dopravě.

Povolení k mezinárodní silniční dopravě, která je prováděna jako tranzitní, přes chorvatské území je vydáno na základě schváleného itineráře Ministerstvem moře, turistiky, dopravy a rozvoje.

Povolení se vydává na základě písemné žádosti dopravce nebo žadatele.

Termín vydání povolení po odevzdání formuláře žádosti je 15 dnů, ve formuláři musí být uvedeno, že všechny předložené informace jsou pravdivé a splňuje všechny požadavky k vydání povolení.

Vydané povolení zpravidla obsahuje podmínky přepravy, které je dopravce povinen dodržet.

Povolení musí být po celou dobu přepravy umístěno ve vozidle, které přepravu vykonává.

3.7.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Vydání povolení v Chorvatské republice se řídí vyhláškou č. NN 119/07, ve které jsou uvedeny podmínky pro získání povolení pro zvláštní přepravu. Toto povolení se uděluje v případě, že náklad svými rozměry nebo hmotnostmi přesahuje povolené limity a je technicky nemožné tento náklad dělit na menší části.[51]

Informace, které žádost musí obsahovat[51]:

- údaje o dopravci,
- přepravované zboží,
- druh, typ vozidel, které budou použity (nebo soupravy vozidel),
- informace o typu nákladu,
- zatížení náprav,
- data zahájení a ukončení přepravy,
- návrh trasy přepravy,
- zabezpečení přepravy, pokud je to nutné,
- obecné informace o přepravě,
- náčrt vozidla s vyznačením rozměrů a zatížení,
- prohlášení provozovatele dopravy o kompetenci a vybavení pro tento druh přepravy.

K žádosti je potřeba přiložit prohlášení dopravce, že všechny uvedené údaje jsou pravdivé a že přeprava bude provedena v souladu s podmínkami uvedenými v povolení.

3.7.4 Správní poplatky

Výše poplatků za mimořádné přepravy jsou stanoveny vyhláškou NN 68/10 o stanovení náhrad za zvláštní přepravu.[53]

Doprovce hradí veškeré náklady spojené s nadměrnou nebo nadrozměrnou přepravou, které zahrnují[53]:

- náklady na vydání povolení,
- zvláštní opatření k zajištění jednotlivých částí veřejných komunikací a zařízení,
- výkon prací nutných k rozšíření cest, tím je myšleno odstranění dopravního

značení a ostatních objektů na silnici k zajištění průjezdnosti,

- vydání odborného posudku na navrhovanou trasu,
- plánování bezpečnostních opatření na veřejných komunikacích,
- další přípravné činnosti,
- doprovod,
- zvláštní poplatek za používání veřejných komunikací, mostů, tunelů a horských průsmyků,
- administrativní poplatky, poplatky za překročení povolených limitů,
- další náklady (oprava po vykonání přepravy, kontrola zvláštní přepravy, geodetické práce).

Poplatky a náklady je dopravce povinen zaplatit ve lhůtě stanovené zákonem. Před udělením povolení musí být uhrazeno nejméně 20% z odhadované ceny nákladů. Konečná cena poplatku za zvláštní přepravu se vypočítá ze skutečných nákladů, které vzniknou až během přepravy.[53]

Dále je potřeba zaplatit poplatky za překročení rozměrů (viz. tab. č. 26) nebo hmotnosti. U rozměrů je zpoplatněno překročení délky, výšky a šířky, u hmotností se zpoplatňuje překročení celkové hmotnosti, nebo překročení zatížení náprav.[53]

Tab. č. 26. – Poplatky za překročení povolených rozměrů[53]

Překročení maximální povolené délky:	
délka přesahuje o 5% - $\leq 20\%$	0,60 Kn/km
délka přesahuje o 20 %	1,20 Kn/km
Překročení maximální povolené šířky:	
šířka rovna nebo menší než 3,00 m	0,60 Kn/km
šířka větší než 3,00 m a menší než 4,00 m	1,20 Kn/km
šířka větší než 4,00 m	1,70 Kn/km
Překročení maximální povolené výšky:	
výška od 4,05 m - $\leq 4,50$ m	0,60 Kn/km
výška od 4,50 m	1,20 Kn/km

3.7.5 Doba platnosti povolení

Povolení se vydává poštovní službou. Vydávají se měsíční povolení, pro vozidla nebo jízdní soupravy, která překračují svými rozměry nebo hmotností povolené limity, tato vozidla musí být vybavena tachografy.[51]

3.7.6 Stanovení trasy

Trasu si stanovuje dopravce, jeho povinností je znát všechny hmotností a rozměrové kapacity na trase. V případě nutnosti, je dopravce povinen sám, nebo prostřednictvím poskytovatele povolení požádat o přípravu trasy. Přípravné práce na trase musí být provedeny tak, aby nezpůsobily poškození pozemních komunikací. Veškeré náklady, které souvisí s přípravou vhodné trasy, jsou hrazeny dopravcem.

3.7.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

Při vydání povolení, mohou být také stanoveny podmínky, které musí dopravce dodržovat. Povolení stanovuje zvláštní dodatečná opatření na ochranu veřejné bezpečnosti a také na bezpečnost silničního provozu, v případě, kdy trasa, nebo dopravní situace taková opatření vyžadují.[51]

Dále je také nutné obstarat souhlas od příslušných útvarů chorvatské železnice, nebo od oprávněných osob, pokud trasa zvláštní přepravy vede právě přes železniční přejezd v úrovni silnice, nebo křížuje trať tramvaje. Poskytovatel těchto služeb dopravci povolí provést dopravu a určí mu podmínky a nezbytná opatření pro ochranu veřejné bezpečnosti a bezpečnosti silničního provozu.[51]

Zvláštní přeprava musí být provedena ve lhůtě, kterou stanovuje povolení. Vykonává se zpravidla v noci mezi 23h – 5h, pokud není v povolení stanoveno jinak.[49]

Doprovodce je povinen jmenovat odpovědnou vedoucí osobu zvláštní přepravy, která bude odpovědná za[51]:

- bezpečnost provozu zvláštní přepravy, uložení a upevnění nákladu,
- dodržení všech podmínek stanovených v povolení,
- postup a činnosti všech osob zapojených do zvláštní přepravy,
- seznámení pracovníků s plánem a podmínkami přepravy,
- koordinaci s dalšími důležitými subjekty, které doprovází přepravu.

Dále je dopravce povinen informovat účastníky silničního provozu na zvláštní přepravu způsobem uvedeným v povolení.

Pokud dojde během přepravy ke koloně, která vzniklá z důvodu zvláštní přepravy, musí být doprovod i s vozidlem vykonávající tuto přepravu odstaven na nejbližším vhodném místě.

Při selhání vozidla, které vykonává zvláštní přepravu nebo ji doprovází, je potřeba toto vozidlo odstranit co nejrychleji ze silnice, pokud to není možné tak zavést patřičné označení tak, aby byla zajištěna regulace a bezpečný provoz. Dopravce musí neprodleně informovat poskytovatele povolení a příslušné policejní oddělení. Pokud dojde k závadě, musí být provedeny nezbytná opatření, aby byla závada co nejrychleji odstraněna.[51]

V případě nepříznivých povětrnostních podmínek, které ohrožují bezpečnost provozu, jako je snížená viditelnost kvůli mlze, silnému dešti, sněžení atd., musí být přeprava ihned ukončena a vozidlo musí být odstaveno mimo silnici.

Zvláštní přeprava musí být zastavena v případě, kdy nastane událost na veřejných komunikacích, která by dále ohrožovala bezpečnost provedení této přepravy.

Na všechny mimořádné okolnosti, které vyžadují změnu podmínek, načasování a způsob provedení, jsou k dispozici krizová povolení k přepravě. Pokud takové okolnosti nastanou, musí dopravce o tomto stavu informovat poskytovatele povolení.

Dopravce je povinen uhradit veškeré hmotné i nehmotné škody, které vzniknou při zvláštní přepravě v rozporu s podmínkami uvedenými v povolení.

3.7.8 Doprovodná vozidla

Při přepravě zvláštního nákladu, jenž překračuje hmotností nebo rozměry povolené limity, jsou za určitých podmínek vyžadovány doprovodné vozidla. Podmínky, pro asistenci doprovodných vozidel jsou stanoveny vyhláškou NN 119/07 o vykonávání mimořádných přeprav, vydané Ministerstvem moře, turistiky, dopravy a spojů.[51]

Vozidla provádějící dopravní služby, musí být doprovázena minimálně jedním vozidlem registrovaným v Chorvatské republice, které je vybaveno žlutým výstražným světlem a pokud je to nezbytné, tak také policejním doprovodným vozidlem. Doprovodná vozidla musí být označena nápisem „*IZVANREDNI PRIJEVOZ*“.

Dvě a více doprovodných vozidel je vyžadováno, pokud[51]:

- délka vozidla nebo jízdní soupravy přesahuje 25 m,
- šířka vozidla přesahuje protisměrný jízdní pruh a tento pruh má šířku menší než 3 m,
- výška vozidla nebo jízdní soupravy je větší než 5 m,
- celková hmotnost vozidla nebo jízdní soupravy přesahuje 80 tun,
- délka vozidla nebo jízdní soupravy ve vztahu k šířce vozovky, se zakřivuje na

chodníky při manévrech,

- je potřeba zastavit provoz na některých částech trasy, kvůli bezpečnosti je nutný policejní doprovod.

3.7.9 Označení nákladu

Zákon o bezpečnosti silničního provozu NN 105/04 a vyhláška NN 119/07 o vykonávání mimořádných přeprav stanovují, jak má být náklad uložen a označen při přepravě.

Uložení nákladu musí být provedeno tak, že náklad neohrozí bezpečnost silničního provozu, nepoškodí silnice ani objekty na silnici, nesnižuje stabilitu vozidla, výhled z vozidla, nezpůsobuje nadměrnou hlučnost na silnici. Nesmí zakrývat na vozidle osvětlení a jiné požadované označení vozidla.[49]

Náklad může přesáhnout nejkrajnější bod na vozidle vpředu o jeden metr, v zadní části vozidla maximálně o 1/6 celkové délky vozidla. Pokud náklad v zadní části vozidla přečnává o více než jeden metr, konec nákladu musí být označen výstražnou deskou o velikosti 50 x 50 cm kolmo k podélné ose vozidla, na které jsou bílé a oranžové reflexivní pruhy v šikmém směru. V případě snížené viditelnosti tento konec musí být označen praporkem červené reflexivní barvy a také odrazkou a světlem červené barvy.[49]

Pokud náklad přesahuje vnější obrysy světel vozidla minimálně o 20 cm, musí být na nákladu umístěny vpředu odrazky a světlo bílé barvy, na zadní části odrazky a světlo červené barvy a na předních a zadních čelních plochách co nejbližší k dolním a bočním obrysům vozidla musí být umístěny výstražné tabulky o rozměru 50 x 50 cm s oranžovými a bílými reflexivními pruhy v kolmo na podélnou osu vozidla.[49]

Vozidla vykonávající mimořádnou přepravu musí být vybavena rotujícím nebo blikajícím výstražným světlem žluté nebo oranžové barvy. Umístění musí být na nejvyšším bodě vozidla a musí být viditelné pro ostatní účastníky silničního provozu ze všech stran. Umístění výstražných světel může být na přední a zadní straně vozidla, aby bylo pro ostatní účastníky viditelné alespoň jedno z nich.[49]

Vozidla, která provádějí zvláštní přepravu, musí být označeny na zadní straně nápisem „IZVANREDNI PRIJEVOZ“ (viz. obr. č. 15). Velikost tohoto označení je 400 x 600 mm.[51]

Obrázek č. 15 – Označení mimořádné přepravy[51]

Při překročení maximální přípustné délky vozidla nebo jízdní soupravy, musí být také označení, na kterém je uvedena skutečná délka vozidla nebo jízdní soupravy s nákladem „Duljina... m“. Tato dodatečná značka má mít rozměr 220 x 600 mm. Rámec, ve kterém jsou umístěny čísla délky vozidla, musí mít výšku 120 mm a musí být umístěny v rámečku o rozměru 170 x 170 mm.[51]

3.8 REPUBLIKA BOSNA A HERCEGOVINA

Při určení podmínek pro zvláštní přepravu, je potřeba vycházet z těchto legislativních předpisů: zákon o pozemních komunikacích, zveřejněném v úředním věstníku č. 12/10, zákon o bezpečnosti silničního provozu, zveřejněném v úředním věstníku č. 06/06, pravidla pro stanovení podmínek pro zvláštní přepravy, zveřejněném v úředním věstníku č. 75/10 a nařízení o rozměrech, celkové hmotnosti a zatížení náprav vozidel, zařízení a vybavení, které musí mít vozidlo a základní podmínky, které musí splňovat přístroje a zařízení vozidla pro provoz na silnicích, zveřejněné v úředním věstníku č. 23/07.

3.8.1 Povolené limity

Maximální přípustné rozměry a hmotnosti (viz. tab. č. 27) stanovuje nařízení zveřejněné v úředním věstníku č. 23/07 o rozměrech, celkové hmotnosti a zatížení náprav vozidel, zařízení a vybavení, které musí mít vozidlo a základní podmínky, které musí splňovat přístroje a zařízení vozidla pro provoz na silnicích.[57]

Zvláštní přeprava se podle překročení povolené hmotnosti, rozměrů a hmotnosti na nápravu rozděluje do dvou kategorií[56]:

- do zvláštní přepravy I. kategorie spadá vozidlo nebo vozidlo s nákladem, které nepřesahuje celkovou hmotnost 60 t, šířku 3,5 m, výšku 4,4 m, délku nepřesahuje o víc než 25% povolené délky a zatížení náprav nepřesáhne 20% povoleného zatížení,
- do zvláštní přepravy II. kategorie patří vozidlo nebo vozidlo s nákladem, které přesahuje aspoň jeden výše uvedený limit.

Tab. č. 27 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[57]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• pro všechny vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,55 m
• přívěs	2,55 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
• nákladní souprava	18,75 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t
Jednotlivá hnací náprava	11,5 t
<i>Dvojnáprava motorového vozidla s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11,5 t
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t; 19 t ⁽¹⁾
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11 t
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t
• od 1,80 m a více	20 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• 1,30 m nebo méně	21 t
• větším než 1,30 m do 1,40 m	24 t
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	25 t; 26 t ⁽¹⁾
• se 4 nápravami	31 t; 32 t ⁽¹⁾
<i>Přívěs:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t
<i>Návěsová souprava:</i>	
• se čtyřmi nápravami (2+2)	36 t; 38 t ⁽²⁾
• s 5/6 nápravami	40 t

⁽¹⁾ – jestliže je hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné.

⁽²⁾ – jestliže vzdálenost mezi nápravami návěsu je větší než 1,80 m a ⁽¹⁾

3.8.2 Povolení nadměrných přeprav

Povolení pro zvláštní přepravu vydává příslušný silniční orgán, na základě písemné žádosti. Veřejné komunikace se dělí do 5 kategorií na dálnice, rychlostní silnice, magistrály, regionální silnice a místní komunikace.[54]

Pro přepravu na dálnicích a rychlostních silnicích, nebo pokud se přeprava vykonává na více územních celcích, povolení vydává orgán spravující dálnice, pro přepravu po magistrálách povolení uděluje správní orgán Bosny a Hercegoviny pro silnice.

Pro regionální silnice povolení vydává kantonální orgán. A pro místní komunikace je povolení vydáno příslušnými obcemi a okresními úřady.

Povolení není potřeba vyřizovat, pokud celková hmotnost nebo zatížení náprav nepřekračuje o 3% maximální povolenou hmotnost, za předpokladu, že z důvodu charakteristiky nákladu nebylo možné přesné zvážení.[54]

Podání žádosti o povolení je nutné podat včas před zahájením přepravy. Doba podání je zde rozdělena rovněž podle kategorií. Pro I. kategorii je potřeba odevzdat žádost 15 dnů předem, kdežto u II. kategorie se podání žádosti musí uskutečnit 30 dní před zahájením přepravy.[56]

Lhůta pro schválení povolení může být i kratší, 5 až 7 dní od podání žádosti, za předpokladu že jsou splněny podmínky[56]:

- silnice a objekty na silnicích jsou v takovém stavu, že není třeba provádět žádné úpravy, aby přeprava mohla být vykonána,
- nemusí být provedeny statické zatěžovací zkoušky mostů a dalších objektů na silnici,
- rozměry přepravy nepřesahují profil silnice, nezasahují do druhého jízdního pruhu.

3.8.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Pro vydání povolení je potřeba písemně vyplnit žádost. Náležitosti žádosti jsou[56]:

- informace o dopravci a zasilateli,
- specifikace nákladu (hmotnost, rozměr, druh nákladu),

- vozidlo nebo vozidla, která budou vykonávat zvláštní přepravu (typ vozidla, registrační číslo, počet náprav, rozvor, výkon motoru, hmotnosti),
- obecné informace o zvláštní přepravě (oblast, celková hmotnost, hmotnost na nápravu),
- informace o doprovodných vozidlech,
- způsob nakládky, zabezpečení (přílohu o uložení nákladu a označení nákladu, bokorys a řez, označení rozměru a hmotností),
- průběh přepravy (plánované zahájení, dobu trvání a ukončení přepravy),
- informace o trase,
- odpovědná osoba přepravy (jméno),
- schválení třetích stran (pokud trasa vede přes železnici, tramvajové vedení, atd.)

Dále musí dopravce podat prohlášení, že všechny informace uvedené ve formuláři jsou pravdivé. Přepravu provádět s vozidly určenými k této přepravě, dodržovat stanovené podmínky přepravy, přepravu může uskutečnit po naplánované trase.[56]

3.8.4 Správní poplatky

Poplatky pro zvláštní přepravu se platí v případě, že vozidlo nebo vozidlo s nákladem přesáhne maximální povolené rozměry nebo hmotnosti. Výši poplatků stanovuje nařízení č.973/10 o výši náhrady za zvláštní přepravu.

Poplatek platí dopravce nebo majitel motorového vozidla, který tuto přepravu vykonává. Správní poplatky se musí zaplatit příslušnému silničnímu orgánu podle zákona o pozemních komunikacích Federace Bosny a Hercegoviny.

Výše poplatku se stanovuje za překročení: délky, šířky, výšky (viz. tab. č. 28), celkové hmotnosti vozidla (viz. tab. č. 29) a hmotnosti zatížení náprav (viz. tab. č. 30).

Tab. č. 28 – Poplatky za překročení rozměrů[56]

Poplatky za překročení rozměrů					
Délka [m]		Šířka [m]		Výška [m]	
Více než 18,75 do 20,0	0,20 KM/km	Více než 2,60 do 3,0	0,20 KM/km	Více než 4,0 do 4,5 m	0,20 KM/km
Více než 20,0	0,40 KM/km	Více než 3,0 do 4,0	0,40KM/km	Více než 4,5	0,40 KM/km
		Více než 4,0	0,60 KM/km		

Tab. č. 29 – Poplatky za překročení celkové hmotnosti[56]

Překročení celkové hmotnosti		
Do 60 tun	Od 60 do 80 tun	Více než 80 tun
0,40 KM/km	1,40 KM/km	2,50 KM/km

Výpočet poplatků za překročení maximálního povoleného zatížení náprav se provede tak, že skutečné celkové zatížení náprav se vydělí počtem náprav a výsledné přetížení v tunách, se dohledá podle níže uvedené tabulky. V tabulce jsou uvedeny hodnoty pro jednonápravu, v případě dvojnápravy se tento poplatek násobí koeficientem 1,375, pro trojnápravu koeficientem 1,657 a pro čtyřnápravu a více náprav koeficientem 1,892 za kilometr.[56]

Pokud dojde k překročení hmotnosti a tato hmotnost končí 0,5 tak se tato hmotnost zaokrouhluje směrem dolů, nad 0,5 nahoru.

Tab. č. 30 – Poplatek za překročení zatížení jednonápravy[56]

Překročení zatížení nápravy [t]	Poplatek [KM/km]	Překročení zatížení nápravy [t]	Poplatek [KM/km]
1	0,6	11	32,9
2	1,8	12	38,8
3	3,2	13	45,00
4	5,1	14	51,3
5	7,6	15	57,5
6	10,8	16	63,2
7	14,4	17	68,2
8	18,8	18	72,2
9	23,1	19	76,6
10	27,7	20	78,2

Za každou další tunu nad 20 tun, připadá poplatek 5 KM/km.

Pokud vozidlo nebo vozidlo s nákladem zároveň překračuje jak celkovou hmotnost tak i zatížení náprav, je mu účtována pouze sazba za tu hmotnost, která je hlediska poplatku vyšší.

V případě, že jsou překročeny rozměry a zároveň některá z hmotností (celková nebo zatížení náprav), tak se účtují poplatky za každý překročený rozměr, tak i za hmotnost.

3.8.5 Doba platnosti povolení

Platnost povolení pro zvláštní přepravu se vydává jednorázově na jednu přepravu. Výjimku tvoří větší počet stejných přeprav, při kterých budou použity stejné vozidla za jednotných podmínek. V takovém případě může být povolení vydáno na dobu jednoho měsíce. Měsíční povolení se vydává pro[56]:

- I. kategorii zvláštní přepravy, která je vykonávána stejně nebo podobně,
- při plnění sezónních prací.

3.8.6 Stanovení trasy

Návrh stanovené trasy, který musí být přiložen k žádosti, musí obsahovat tyto náležitosti[56]:

- navržené úseky silnic, na kterých bude zvláštní přeprava probíhat, vymezení všech parkovacích ploch a jiných oblastí podél silnice, kde je možné odstavit vozidla, nebo jízdní soupravy,
- časový průběh přepravy s ohledem na plánované zastávky na parkovištích, nebo na jiných místech podél silnice,
- popis místa a předpokládanou dobu manévrování vozidla, nebo manipulaci s nákladem, návrh regulace dopravy na těchto místech,
- popis konkrétních míst, kde bude třeba vykonat mimořádné úkony (částečné, nebo úplné uzavření silnice, zásahy do zařízení a vybavení silnic, případně zásahy do jiných objektů na silnicích),

3.8.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

Zvláštní přeprava se musí provádět v nejvhodnější dobu a vhodným způsobem v závislosti na stavu silnic, pracích prováděných na silnicích, intenzitě dopravy, počasí a na dalších podmínkách, které mohou mít vliv na bezpečnost silničního provozu.[56]

Zvláštní přeprava lze provádět pouze pro náklady, které přesahují maximální povolené rozměry a hmotnosti a není možné je technicky dále dělit a zároveň tuto přepravu není možné vykonat jinými dopravními prostředky.[56]

Osoby spojené s přepravou musí ostatním účastníkům silničního provozu umožnit předjetí, pokud se za vozidlem vytvoří kolona.

Pokud během přepravy nastanou nepříznivé povětrnostní podmínky, je nutné přepravu ukončit a vozidlo odstavit ze silnice na vhodném místě tak, aby nevytvářelo překážku.

Vozidlo je také nutné odstranit ze silnice, pokud z nějakého důvodu dojde k jeho poruše. Pokud odstranění vozidla není možné, je potřeba ho řádně označit v souladu s pravidly bezpečnosti silničního provozu, za pomoci vhodného dopravního značení. Pokud je vozidlo odstaveno na silnici v noci, nebo při snížené viditelnosti, musí se označit oranžovými

blikajícími světly, dále se pak musí informovat policie a provést potřebná opatření k odstranění vozidla ze silnice.[56]

Zvláštní přeprava se musí provádět v noci během 23h – 5h, pokud není stanoveno jinak v povolení. Zahájení přepravy musí být dodrženo s datem, které je v povolení.

Doprovce je odpovědný za hmotné i nehmotné škody, které vzniknou následkem přepravy. Také hradí veškeré náklady spojené s úpravami na trase, které jsou nezbytné pro bezpečné vykonání přepravy.

3.8.8 Doprovodná vozidla

Doprovod pro zvláštní přepravu zajišťují profesionální pracovníci. Odborné vedení je nutné při vykonávání jakékoliv zvláštní přepravy. Složení doprovodných vozidel je stanoveno v povolení.[56]

Policejní doprovod je nutný jakmile může dojít při přepravě k ohrožení bezpečnosti silničního provozu, zejména pokud rozměry a hmotnost vozidla, nebo vozidla s nákladem přesáhne limity[56]:

- pokud je šířka vozidla takové velikosti, že opačný jízdní pruh bude mít šířku menší než 3 m,
- výška vozidla je 4,40 m,
- délka vozidla je větší než 22 m,
- hmotnost nad 60 t,
- pokud je nutné zastavit provoz na některých částech trasy.

Doprovodná vozidla musí být vybavena rotujícím nebo blikajícím výstražným světlem žluté barvy a tabulí s nápisem „*VANREDNI PRIJEVOZ*“. Dále musí mít:

- zelené a červené vlajky upozorňující ostatní účastníky silničního provozu,
- trojúhelníkové dopravní značení znázorňující „*jiné nebezpečí*“ a tabulí kde je napsáno „*VANREDNI PRIJEVOZ*“.
- sadu značek, které zobrazují objetí vozidla z levé a pravé strany,
- sadu značek, které znázorňují zákaz provozu v obou směrech a nejméně tři přenosná světla blikající oranžové barvy.

Zaměstnanci doprovodných vozidel musí mít reflexivní vestu, ochranné přilby, komunikační prostředky a sadu přenosných dopravních značek, pro označení odstaveného vozidla na silnici.

3.8.9 Označení nákladu

Vozidlo, které vykonává zvláštní přepravu, musí být označeno v souladu se zákonem o bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích zveřejněném v úředním věstníku č. 06/06, a také podle nařízení o stanovení podmínek pro vykonávání zvláštních přeprav zveřejněném v úředním věstníku č. 75/10.[55, 56]

Uložení nákladu musí být provedeno tak, že náklad neohrozí bezpečnost silničního provozu, nepoškodí silnice ani objekty na silnici, nesnižuje stabilitu vozidla, výhled z vozidla, nezpůsobuje nadměrnou hlučnost na silnici. Nesmí zakrývat na vozidle stanovené osvětlení a jiné požadované označení vozidla.[55]

Náklad může přesáhnout nejkrajnější bod na vozidle vpředu o jeden metr, v zadní části vozidla maximálně o 1/6 celkové délky vozidla. Pokud náklad v zadní části vozu přečnívá o více než jeden metr, konec nákladu musí být označen výstražnou deskou kolmo k podélné ose vozidla o velikosti 50 x 50 cm, na které jsou bílé a oranžové reflexivní pruhy v šikmém směru. V případě snížené viditelnosti tento konec musí být označen praporkem červené reflexivní barvy a také odrazkou a světlem červené barvy.[55]

Pokud náklad přesahuje vnější obrysy světel vozidla minimálně o 20 cm, musí být na nákladu umístěny vpředu odrazky a světlo bílé barvy, na zadní části odrazky a světlo červené barvy a na předních a zadních čelních plochách co nejbližší k dolním a bočním obrysům vozidla musí být umístěny výstražné tabulky o rozměru 50 x 50 cm s oranžovými a bílými reflexivními pruhy v kolmo na podélnou osu vozidla.[55]

Vozidlo musí být vybaveno výstražným rotujícím nebo blikajícím žlutým světlem umístěným tak, aby bylo viditelné pro všechny účastníky silničního provozu. Dále musí být vozidlo, nebo náklad na zadní straně označen speciálním nápisem „*VANREDNI PRIJEVOZ*“, rozměr tabule, na které je nápis musí mít rozměr 400 x 800 mm. Pokud vozidlo přesahuje maximální povolenou délku, musí být opatřeno doplňkovou tabulí, na které je vyznačena jeho skutečná délka v metrech („*DUŽINA...m*“). Rozměr této doplňkové tabule musí mít rozměr 220 x 800 mm, kde čísla označující délku nákladu jsou umístěny v rámečku o rozměru 170 x 170 mm, přičemž výška písmen má 120 mm.[56]

Obrázek č. 16 – Označení vozidel[56]

Materiál tabulí musí být vyroben podle standardu, který se používá u dopravních značek. Barva rámečků a textu je černá, pozadí tabule je vyplněno žlutou barvou.

3.9 SRBSKÁ REPUBLIKA

Zvláštní přeprava se řídí úředním věstníkem Srbské republiky č. 71/04 pravidla pro zvláštní přepravy. Dále je třeba vycházet ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, který je uveden v úředním věstníku č. 41/2009, zákona o veřejných komunikacích uveden v platnost 1. ledna 2006 a zákona o silničním provozu, který je zveřejněn v úředním věstníku č. 46/95 v pozdějším znění předpisů.

3.9.1 Povolené limity

Maximální povolené rozměrové a hmotnostní limity (viz. tab. č. 31)[33], při jejichž překročení je potřeba vyřadit zvláštní povolení k přepravě.

Tab. č. 31 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[33]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• všechna motorová vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,50 m
• přívěs	2,50 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
• nákladní souprava	18,00 m
<i>Přívěs:</i>	
• s 1 nápravou	6,00 m
• se 2 nápravami	10,00 m
• se 3 nebo více nápravami	12,00 m

Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t
Dvojitá náprava s rozvorem náprav menším než 2,00 m	16 t
Trojnáprava za předpokladu, že hmotnost na jednotlivou nápravu nepřesahuje 10 t, nebo že hmotnost na dvě přilehlé nápravy nepřesahuje 16t	24 t
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t
<i>Přívěs:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	22 t
<i>Návěsová souprava:</i>	
• se 3 nápravami	26 t
• se 4 nápravami	32 t
• s 5/6 nápravami	40 t
<i>Nákladní souprava</i>	
• se 4 nápravami	36 t
• s 5/6 nápravami	40 t

3.9.2 Povolení nadměrných přeprav

Povolení pro zvláštní přepravu vydává příslušný silniční úřad. Záleží na tom, kde se přeprava bude vykonávat, pro místní komunikace povolení vydává obecní nebo městský úřad. Na veřejných silnicích se povolení vydává na základě koncese. Pro dálnice, hlavní a regionální silnice povolení vydává Ředitelství silnic Srbské republiky.[60]

Pokud se zvláštní přeprava uskutečňuje přes vlastnictví jiných osob, musí si dopravce obstarat jejich souhlas.[60]

Povolení se obvykle vydává do 5 dnů od přijetí žádosti.[58]

3.9.3 Doklady potřebné k vydání povolení

Žádost o povolení zvláštní přepravy se podává písemně. Náležitosti, které by měla žádost obsahovat:[58]

- informace o dopravci,
- informace o vozidle, nebo vozidel vykonávající zvláštní přepravu,
- informace o nákladu (hmotnost, rozměry a další vlastnosti nákladu),
- způsob uložení nákladu na vozidle (zatížení náprav),
- datum a čas zahájení a ukončení přepravy,
- návrh trasy přepravy,

- nákres vozidla s vyznačením rozměrů a zatížení,
- návrh zabezpečení přepravy (pokud existuje),
- prohlášení dopravce, že osoby spojeny s touto přepravou jsou řádně vyškoleny a vybaveny

Dále je dopravce povinen samostatně předložit prohlášení, které musí obsahovat že[58]:

- všechny informace uvedené v žádosti jsou pravdivé,
- přeprava se bude vykonávat v souladu se stanovenými podmínkami,
- použitá vozidla k přepravě splňují technické podmínky pro zvláštní přepravu,
- přepravu nákladu není možno uskutečnit jiným způsobem,
- a že dopravce je seznámen s proveditelností zvláštní přepravy.

Zvláštní přeprava nákladu může být provedena pouze v případě, kdy není technicky reálné dále náklad dělit, nebo vzhledem k velikosti nelze použít žádné jiné prostředky k přepravě, přeprava by byla příliš složitá nebo časově náročná.

3.9.4 Správní poplatky

Doprovodce je povinen uhradit na vlastní náklady poplatky, které souvisí se zvláštní přepravou, poplatky se týkají zejména[58]:

- vydání povolení,
- uhrazení nákladů za zvláštní přepravu,
- posudku na provedení přepravy,
- zvláštního opatření, nezbytného k zajištění bezpečného průběhu přepravy (zpevnění mostů, odstranění dopravního značení, apod.),
- dohledu nad přepravou (policejní doprovod, apod.),
- odstranění škod způsobené přepravou,
- zvláštního poplatku za užívání mostů, silnic, viaduktů, tunelů, apod.,
- navrácení objektů na silnici do původního stavu.

3.9.5 Doba platnosti povolení

Povolení se obvykle vydává jednorázově na jednotlivou zvláštní přepravu. Výjimečně se povolení může vydat na delší dobu a to na 1 až 6 měsíců.[58]

3.9.6 Stanovení trasy

Návrh stanovené trasy, který musí být přiložen k žádosti, musí obsahovat tyto náležitosti:

- navržené úseky silnic, na kterých bude zvláštní přeprava probíhat, vymezení všech parkovacích ploch a jiných oblastí podél silnice, kde je možné odstavit vozidla, nebo jízdní soupravy,
- časový průběh přepravy s ohledem na plánované zastávky na parkovištích nebo na jiných místech podél silnice,
- popis místa a předpokládanou dobu manévrování vozidla nebo manipulaci s nákladem, návrh regulace dopravy na těchto místech,
- popis konkrétních míst, kde bude třeba vykonat mimořádné úkony (částečné nebo úplné uzavření silnice, zásahy do zařízení a vybavení silnic, případně zásahy do jiných objektů na silnicích),

3.9.7 Podmínky pro přepravu nadměrného nákladu

Osoby, které se účastní zvláštní přepravy, musí vykonat vhodná opatření, aby přeprava byla bezpečnější a zbytečně neohrožovala bezpečnost nebo plynulost silničního provozu.[59]

Pokud během přepravy vznikne kolona za přepravujícím vozidlem, je potřeba toto vozidlo odstavit na vhodném místě a umožnit tak průjezd ostatním účastníkům silničního provozu.

V případě nepříznivých povětrnostních podmínek (silný déšť, mlha, husté sněžení, apod.) se musí přeprava přerušit a vozidlo se musí odstavit mimo silnici na vhodném místě, aby nezpůsobovalo překážku.[58]

Pokud dojde během přepravy k poruše vozidla, musí být odstraněno ze silnice. Náklady za případné odtahování vozidla hradí dopravce.

Zahájení zvláštní přepravy je přerušeno nebo odloženo v případě, kdy provoz na pozemních komunikacích je přerušen z důvodu demolice části vozovky, sesuvu půdy, záplavy, nebo z důvodu, kdy silnice není v takovém technickém stavu, aby zvláštní přeprava mohla být vykonána.

Zvláštní přeprava se musí uskutečňovat v optimálním časovém rozmezí v závislosti na plynulosti silničního provozu a jiným okolnostem na silnici.

V období od 1. května do 30. září se zvláštní přeprava uskutečňuje mezi 20 a 4 hodinou, kdy je nižší frekvence silničního provozu a to zejména:[58]

- pokud vozidlo vykonávající zvláštní přepravu se pohybuje rychlostí menší než 30 km/h, nebo pokud toto vozidlo překračuje o 20% maximální povolenou šířku nebo o 10% maximální povolenou výšku,
- pokud šířka vozidla přesahuje šířku jízdního pruhu, nebo pokud délka vozidla nebo jízdní soupravy přesahuje 20 metrů a celkovou hmotnost 50 tun.

Dopravce je povinen informovat účastníky silničního provozu o zvláštní přepravě a předpokládaném omezení, způsobem uvedeným v povolení, za předpokladu, že vozidlo nebo jízdní souprava přesahuje délku 25 m, šířku 4 m, výšku 4,5 m a celkovou hmotnost 80 t.[58]

3.9.8 Doprovodná vozidla

Doprovodná vozidla jsou vyžadována při jakékoliv zvláštní přepravě bez výjimky. Počet doprovodných vozidel se stanovuje v povolení.[58]

Policejní doprovod je nutný v případě kdy vozidlo nebo vozidlo s nákladem přesáhne délku 25 m, šířku 3,50 m nebo celkovou výšku 4,50 m.

Dopravce je povinen poskytnout veškeré prostředky a vybavení pro nezbytné zásahy během přepravy. Také zodpovídá za to, že osoby zúčastněné na přepravě jsou dostatečně poučeny a seznámeny s podmínkami přepravy.

Pokud u přepravy není nutný doprovod policie, dopravce musí mít zajištěn profesionální doprovod. Doprovodná vozidla musí být vybavena rotujícím žlutým světlem, které je umístěno na nejvyšším bodě vozidla tak, aby bylo viditelné ze všech stran pro ostatní účastníky silničního provozu a tabulí s nápisem „*ванпередни перевоз*“, rozměry tabule jsou 800 x 220 mm. Nápis je proveden v černé barvě a podklad tabule ve žluté barvě.[58]

3.9.9 Označení nákladu

Zákon o bezpečnosti silničního provozu stanovuje podmínky pro uložení a označení nákladu.[58]

Náklad musí být uložen a připevněn tak, aby neohrožoval bezpečnost silničního provozu, nezpůsoboval škody na pozemní komunikaci a neohrožoval životní prostředí, nesnižoval stabilitu vozidla a viditelnost řidiče, nezakrýval stanovené osvětlení a označení vozidla.[58]

Náklad může přesahovat přední část vozidla maximálně o jeden metr. Zadní část vozidla nebo přípojného vozidla může překročit maximálně o 1,5 m. Konec nákladu musí být označen červeným praporkem nebo výstražnou deskou o rozměru 50 x 50 cm s oranžovými a bílými reflexivními pruhy, umístěnou kolmo ke směru jízdy, v případě nízké viditelnosti také světlem a odrazkou červené barvy.[58]

3.10 ČERNÁ HORA

Při přepravě na území Černé Hory je potřeba respektovat zákon o bezpečnosti silničního provozu zveřejněn v úředním věstníku č. 72/2005, dále vyhlášky o podmínkách, které musí vozidla splňovat v provozu na pozemních komunikacích zveřejněné v úředním věstníku č. 40/2010.

3.10.1 Povolené limity

Limitní hodnoty rozměrů a hmotností (viz. tab. č. 32) jsou stanoveny vyhláškou o podmínkách, které musí vozidla splňovat v provozu na pozemních komunikacích, při překročení některých z těchto hodnot je potřeba mít pro přepravu zvláštní povolení.[62]

Tab. č. 32 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[62]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• všechna vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,55 m
• přívěs	2,55 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
• nákladní souprava	18,75 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t
Jednotlivá hnací náprava	11,5 t
<i>Dvojnáprava motorového vozidla s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11,5 t
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t; 19 t ⁽¹⁾
<i>Dvojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	
• menší než 1,00 m	11 t
• od 1,00 m do méně než 1,30 m	16 t
• od 1,30 m do méně než 1,80 m	18 t
<i>Trojnáprava přívěsu nebo návěsu s rozvorem náprav:</i>	

• 1,30 m nebo méně	21 t
• větším než 1,30 m do 1,40 m	24 t
• větším než 1,40 m do 1,80 m	27 t
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	25 t ⁽¹⁾
• se 4 nápravami	31 t; 32 t ⁽¹⁾
<i>Přívěs:</i>	
• se 2 nápravami	18 t
• se 3 nápravami	24 t
<i>Návěsová souprava:</i>	
• se čtyřmi nápravami (2+2)	36 t; 38 t ⁽²⁾
• s 5/6 nápravami (2/3+2/3)	40 t
<i>Nákladní souprava</i>	
• se 4 nápravami (2+2)	36 t
• s 5/6 nápravami (2/3+2/3)	40 t

⁽¹⁾ – jestliže je hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné

⁽²⁾ – jestliže vzdálenost mezi nápravami návěsu je větší než 1,80 m a ⁽¹⁾

3.10.2 Povolení nadměrných přeprav

Povolení pro zvláštní přepravu uděluje příslušný správní orgán územního celku. Vydané povolení musí být následně schváleno státním orgánem pro vnitřní záležitosti.[63]

Vydané povolení obsahuje podmínky přepravy, které musí být dodrženy. Za jejich dodržení je odpovědný dopravce. Zvláštní povolení musí být po celou dobu přepravy umístěno ve vozidle.[63]

Pokud zvláštní přeprava vyžaduje speciální bezpečnostní opatření např.: zabezpečení při přejezdu mostů, doprovodná vozidla apod. dopravce musí uhradit všechny náklady s tímto spojené. Také pokud dojde ke škodě způsobenou touto přepravou na veřejných silnicích nebo objektech na silnici, hradí dopravce.[63]

Při vstupu do černé hory je na hranicích provedena kontrola všech rozměrů a hmotností, kterou provádí správní orgán za přítomnosti policie.

Poplatky za zvláštní přepravu určuje ministerstvo.

Pokud při přepravě dojde k poruše vozidla, které vykonává zvláštní přepravu, musí být neprodleně odstraněno ze silnice. Pokud to není možné, musí tak být učiněno do 12 hodin, jinak vozidlo bude odstraněno na náklady dopravce. Odstranění musí být provedeno tak, aby nedošlo k poškození veřejné komunikace.[63]

3.10.3 Doklady potřebné k vydání povolení

K vydání povolení je potřeba podat písemnou žádost příslušnému správnímu orgánu, náležitosti žádosti jsou[64]:

- údaje o dopravci,
- trasa, kudy povede zvláštní přeprava,
- informace o vozidlech (typ, značky, registrační čísla),
- informace o přepravovaném nákladu,
- technické informace vozidel (délka, šířka vozidel),
- maximální délka, šířka a výška nákladu,
- celková hmotnost vozidel, zatížení náprav, počet náprav,
- potřebný čas na provedení přepravy.

3.10.4 Označení nákladu

Náklad musí být na vozidle umístěn a upevněn tak, aby byla zajištěna stabilita a ovladatelnost vozidla a aby neohrožoval bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, neznečišťoval ovzduší a nezakrýval stanovené osvětlení.[61]

Náklad může přesahovat přední část vozidla maximálně o jeden metr. Zadní část vozidla nebo přípojného vozidla může překročit maximálně o 1/6 své délky, při překročení délky 1 m, musí být konec nákladu označen červeným praporkem nebo výstražnou deskou o rozměru 50 x 50 cm s oranžovými a bílými reflexivními pruhy, umístěnou kolmo ke směru jízdy, v případě nízké viditelnosti také světlem a odrazkou červené barvy.[61]

Pokud náklad přesahuje přes stanovené vnější osvětlení vozidla nebo jízdní soupravy o více než 40 cm, musí být na přední části umístěny odrazky a světlo bílé barvy a na zadní straně odrazky a světla červené barvy.[61]

Vozidlo vykonávající zvláštní přeprava musí být označeno oranžovým rotujícím nebo blikajícím výstražným světlem, pokud je to nezbytné tak i dvěma. Umístění těchto výstražných světel musí být na nejvyšším bodě vozidla tak, aby byly viditelné pro ostatní účastníky silničního provozu.[61]

3.11 REPUBLIKA KOSOVO

Právní úprava pro přepravu v Kosovu, vychází ze zákona o bezpečnosti silničního provozu č. 02/L-70 a také správním pokynem č. 2005/5 o výši náhrad za mimořádnou

přepravu na dálnicích a regionálních silnicích vydaný Ministerstvem dopravy, který rovněž obsahuje i podmínky za kterých musí být přeprava vykonána.

3.11.1 Povolené limity

Maximální povolené hmotnosti a rozměry (viz. tab. č. 33), získané z [33].

Tab. č. 33 - Maximální povolené hmotnosti a rozměry[33]

Rozměry:	
Výška:	4,00 m
Šířka:	
• motorové vozidlo	2,50 m
• přívěs	2,50 m
Délka:	
• návěsová souprava	16,50 m
• nákladní souprava	18,75 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu a celková hmotnost:	
<i>Maximální zatížení na nápravu 10 t: - nejvyšší povolená celková hmotnost 40 t</i>	
• jednotlivá náprava	10 t
• dvounáprava	16 t
• trojnáprava	24 t
• čtyřnáprava	32 t
<i>Maximální zatížení na nápravu 8 t: - nejvyšší povolená celková hmotnost 32 t</i>	
• jednotlivá náprava	8 t
• dvounáprava	12 t
• trojnáprava	19,2 t
• čtyřnáprava	25,6 t
<i>Maximální zatížení na nápravu 6 t: - nejvyšší povolená celková hmotnost 24 t</i>	
• jednotlivá náprava	6 t
• dvounáprava	8,6 t
• trojnáprava	14,4 t

Podmínky pro zatížení zvláštního vozidla[33]:

- nápravy, umístěné ve vzdálenosti menší než 1,20 m, jsou považovány za samostatné nápravy,
- minimální hmotnost není nižší než 60% obecné maximální hmotnosti vozidla se dvěma nebo třemi nápravami, není menší než 50% obecné maximální hmotnosti pro vozidla se čtyřmi nápravami,
- minimální zatížení na řídicí nápravu není nižší než 20% (2 nebo 3 nápravy). V případě dvou náprav nesmí být zatížení na každou nápravu menší než 17,5%,
- minimální pohotovostní hmotnost vozidla se dvěma nápravami je 9 t; vozidla

se třemi nápravami 12 t; vozidla se čtyřmi a více nápravami 14 t,

- pro vozidla s dvojnápravou nebo trojnápravou platí: 10 cm s odchylkou na zatížení na každé nápravě, případně statické podmínky v rámci 25%,
- vzdálenost mezi dvounápravami a trojnápravami nesmí být větší než 1,80 m,
- minimální výška od země celého vozidla nesmí být při plném zatížení menší než 250 mm,
- maximální rychlost je 80 km/h,
- tažné vozidla nesmí být menší než 44 t, s tažným výkonem větším než 259 kW.

Podmínky pro zatížení jízdní soupravy[33]:

- minimální hmotnost nesmí být menší než 25% maximální hmotnosti vozidlové soupravy se 4 nápravami,
- minimální hmotnost nesmí být menší než 40% maximální hmotnosti soupravy s 5 nápravami,
- minimální čistá hmotnost soupravy se 4 nápravami by neměla být menší než 16t,
- minimální čistá hmotnost soupravy s 5 nápravami by neměla být menší než 17,6 t.

3.11.2 Povolení nadměrných přeprav

Vozidla nebo jízdní soupravy, které pro své rozměry nebo hmotnosti přesahují maximální povolené limity, se mohou pohybovat po pozemních komunikacích pouze se zvláštním povolením. Povolení pro zvláštní přepravu vydává ministerstvo dopravy ve spolupráci s policií Kosova.[33]

Povolení obsahuje podmínky, které musí být během přepravy dodrženy. Během celé přepravy musí být povolení nebo jeho kopie umístěna ve vozidle.

Žádost o povolení mimořádných přeprav musí být odevzdána písemně minimálně 15 dnů před zahájením přepravy.[66]

3.11.3 Doklady potřebné k vydání povolení

K vydání povolení je potřeba vyplnit formulář. Náležitosti formuláře se liší podle typu povolení.

Pro periodické povolení je potřeba uvést[66]:

- identifikaci žadatele,
- informace o nákladu (typ, materiál, případně obal nákladu),
- podélné schéma se znázorněním rozměrů, zatížení náprav, celkové zatížení,
- trasu, na které se má přeprava uskutečnit,
- dobu, na kterou se povolení žádá.

Pro vícenásobné nebo jednorázové povolení se vyžaduje[66]:

- identifikace žadatele,
- podrobný popis nákladu,
- podélné schéma se znázorněním rozměrů, zatížení náprav, celkové hmotnosti,
- trasa přepravy,
- datum uskutečnění přepravy, nebo časové období kdy bude přeprava vykonána.

K žádosti o povolení musí být přiložena kopie technických průkazů vozidel a také kopie o zaplacení správních poplatků.

3.11.4 Správní poplatky

Poplatky, které musí být uhrazeny za mimořádnou přepravu, se vztahují na[66]:

- překročení povolených rozměrů,
- překročení celkové hmotnosti,
- překročení zatížení náprav,

3.11.5 Doba platnosti povolení

Povolení pro zvláštní přepravu se vydává[66]:

- pravidelné, pro neurčitý počet jízd, které jsou vykonávány v rámci určitého časového období, doba povolení se může vydat až na dobu 6 měsíců,
- vícenásobně, platné pro jednu cestu, která má být provedena v určitou dobu nebo v neurčenou dobu, ale v rámci stanoveného časového období, doba povolení je od 1 do 3 měsíců,
- na jednu cestu, která musí být vykonána v určitou dobu nebo v jinou dobu, ale v rámci předem určeného období. V tomto případě musí být na povolení zapsán datum zahájení přepravy.

Pravidelné povolení se vydává za podmínek, které musí být splněny[66]:

- přeprava překračuje povolené limity,

- náklad nepřesahuje zadní část vozidla nebo jízdní soupravy o víc než 4/10 celkové délky,
- přepravované předměty jsou stejné povahy (materiál, skupina, typologie),
- na celé trase přepravy je zaručena minimální boční vzdálenost 20 cm směrem k okrajům vozovky,
- nesmí být dosažena žádná podmínka, která vyžaduje technický nebo policejní doprovod.

3.11.6 Podmínky přepravy nadměrného nákladu

Podmínky přepravy se uvádějí v povolení, jsou to technické požadavky vztahující se k ochraně silnic, bezpečnosti silničního provozu, rychlostní limity, technický doprovod, časové období kdy může být přeprava vykonávána atd.[66]

V případě zhoršených povětrnostních podmínek, jako je silný déšť, husté sněžení, námraza, snížená viditelnost, musí být vozidlo odstaveno na vhodném místě.[66]

Pokud na trase jsou objížďky, překážky a jiné objekty, které neumožňují projetí přepravy, je potřeba požádat policii Kosova, aby nasměrovala přepravu na možnou objížďku této překážky.[66]

Veškeré škody, které jsou způsobeny během přepravy je povinen uhradit dopravce.

3.11.7 Doprovodná vozidla

Doprovodná vozidla jsou nutná v případě, kdy[66]:

- šířka jízdního pruhu je menší než 3,5 m pro přepravu přesahující maximální povolenou šířku,
- šířka jízdního pruhu je menší než 3,0 m pro přepravu, která nepřesahuje maximální povolenou šířku,
- náklad zabírá plochu nebo přeprava přesahuje šířku silnice na stanovené trase o 20 cm,
- šířka přepravy je větší než 3 m,
- délka přepravy je větší než 25m,
- povolená rychlost menší než 50 km/h na dálnicích a regionálních silnicích, 30 km/h na ostatních silnicích,
- náklad přesahuje zadní část vozidla nebo jízdní soupravy o 4/10 celkové délky.

Technický doprovod je nutný v případě kdy:

- na silnicích nebo dálnicích a regionálních silnicích s třemi jízdními pruhy pro motorová vozidla, se vykonává přeprava, která má šířku do 4,2 m a/nebo délku do 35 m,
- na silnicích nebo dálnicích a regionálních silnicích se dvěma jízdními pruhy pro motorová vozidla, se vykonává přeprava, která má šířku do 3,8 m a/nebo délku do 28 m,
- na silnicích nebo místních komunikacích s více než jedním jízdním pruhem v jednom směru jízdy, se vykonává přeprava, která má šířku do 3,6 m a/nebo délku do 28 m,
- na silnicích s jedním jízdním pruhem v jednom směru jízdy se vykonává přeprava se šířkou menší než 3,3 m a/nebo délkou do 27 m.

V ostatních případech je nutný doprovod policie Kosova.

3.11.8 Označení nákladu

Náklad musí být uložen a připevněn tak, aby neohrožoval bezpečnost silničního provozu, nezpůsobil škody na pozemní komunikaci a neohrožoval životní prostředí, nesnižoval stabilitu vozidla a viditelnost řidiče, nezakrýval stanovené osvětlení a označení vozidla.[65]

Náklad může přesahovat přední část vozidla maximálně o jeden metr. Zadní část vozidla nebo přípojného vozidla může překročit maximálně o 1/6 celkové délky vozidla nebo jízdní soupravy. Pokud konec nákladu přesahuje zadní část o více než 1 metr, musí být označen červeným praporkem a výstražnou deskou o rozměru 50 x 50 cm s oranžovými a bílými reflexivními pruhy, umístěnou kolmo ke směru jízdy, v případě nízké viditelnosti také světlem a odrazkou červené barvy.[65]

Pokud náklad přesahuje přes stanovené vnější osvětlení vozidla nebo jízdní soupravy o více než 40 cm, musí být na přední části umístěny odrazky a světlo bílé barvy a na zadní straně odrazky a světla červené barvy.[65]

Vozidlo, které přesahuje povolené limity, musí být vybaveno žlutým blikajícím výstražným světlem, pokud je to nezbytné tak i dvěma výstražnými světly. Výstražná světla by měly být zapnuté po celou dobu přepravy. Náklad musí být rovněž náležitě označen podle zvláštního zákona Ministerstva dopravy.[66]

3.12 MAKEDONIE

U tohoto státu byl nalezen pouze zákon o bezpečnosti silničního provozu č. 54 ze dne 3. 5. 2007. Ostatní údaje z [33]. V případě nadměrné nebo nadrozměrné dopravy, se veškeré náležitosti týkající se této přepravy udělují zároveň s povolením.

3.12.1 Povolené limity

Maximální povolené hmotnosti a rozměry (viz. tab. č. 34), při překročení těchto limitů se jedná o abnormální přepravu, která vyžaduje povolení.[33]

Tab. č. 34 – Maximální povolené hmotnosti a rozměry[33]

Rozměry:	
<i>Výška:</i>	
• všechna vozidla	4,00 m
<i>Šířka:</i>	
• motorové vozidlo	2,50 m
• přívěs	2,50 m
<i>Délka:</i>	
• motorové vozidlo	12,00 m
• návěsová souprava	16,50 m
• nákladní souprava	18,00 m
<i>Přívěs:</i>	
• s 1 nápravou	6,00 m
• se 2 nápravami	10,00 m
• se 3 nebo více nápravami	12,00 m
Maximální povolená hmotnost na nápravu:	
Jednotlivá náprava	10 t
Dvojitá náprava s rozvorem náprav:	
• menším než 1,00 m	10 t
• 1,00 m do 2,00 m	16 t ⁽¹⁾
Trojnáprava s rozvorem náprav 1,00 m do 2,00 m	24 t ⁽¹⁾
Maximální povolená hmotnost:	
<i>Motorové vozidlo:</i>	
• se 2 nápravami	16 t
• se 3 nápravami	22 t
<i>Přívěs:</i>	
• se 3 nápravami	24 t
<i>Návěsová souprava:</i>	
• se 4 nápravami a vzdáleností 1,6 m mezi nápravami návěsu	32 t
• s 5 a více nápravami	40 t
<i>Nákladní souprava</i>	
• se 4 nápravami a vzdáleností 4,0 m mezi nápravami přívěsu	36 t

• s 5 nebo více nápravami	40 t
---------------------------	------

⁽¹⁾ – žádná jednotlivá náprava nesmí přesáhnout 10 t

3.12.2 Povolení nadměrných přeprav

Povolení se vydává pro nedělitelné náklady, které překračují maximální povolené rozměry a hmotnost. Povolení vydává instituce zmocněna ministerstvem dopravy se souhlasem ministerstva vnitra.[33]

V závislosti na rozměrech a druhu přepravovaného zboží, musejí být určité přepravní operace doprovázeny. V těchto případech je vyžadováno povolení ministerstvem vnitra. Podrobné informace týkající se podmínek přepravy jsou poskytnuty při podání žádosti.[33]

3.12.3 Povolená rychlost

Vozidla, která překračují celkovou hmotnost 7,5 t, se mohou pohybovat v obci maximální rychlostí 50 km/h, na ostatních silnicích maximálně 70 km/h.[33]

3.12.4 Doprovodná vozidla

V závislosti na rozměrech a přepravovaného typu nákladu musí být tato přeprava doprovázena doprovodnými vozidly. Podmínky a všechny náležitosti, za jakých, musí být vozidlo doprovázeno, určuje Ministerstvo vnitřních záležitostí.[33]

3.12.5 Označení nákladu

Podmínky o uložení a označení nákladu je dáno zákonem č. 54 ze dne 3. 5. 2007 o bezpečnosti silničního provozu.[67]

Náklad musí být uložen a připevněn tak, aby neohrožoval bezpečnost silničního provozu, nezpůsobil škody na pozemní komunikaci a neohrožoval životní prostředí, nesnižoval stabilitu vozidla a viditelnost řidiče, nezakrýval stanovené osvětlení a označení vozidla, nevytvářel nadměrnou hlučnost.[67]

Náklad může přesahovat přední část vozidla maximálně o jeden metr. Zadní část vozidla nebo přípojného vozidla může překročit maximálně o 1/6 celkové délky vozidla nebo jízdní soupravy. Pokud konec nákladu přesahuje zadní část o více než 1 metr, musí být označen červeným praporkem a výstražnou deskou o rozměru 50 x 50 cm s oranžovými a bílými reflexivními pruhy, umístěnou kolmo ke směru jízdy, v případě nízké viditelnosti také světlem a odrazkou červené barvy.[67]

Pokud náklad přesahuje přes stanovené vnější osvětlení vozidla nebo jízdní soupravy o více než 40 cm, musí být na přední části umístěny odrazky a světlo bílé barvy a na zadní straně odrazky a světla červené barvy.[67]

Podrobnější podmínky pro označení vozidel a nákladů je vystaveno v povolení zvláštní přepravy.

4 ZÁVĚR

Cílem práce bylo analyzovat legislativní předpisy, týkající se nadměrné a nadrozměrné přepravy ve vybraných státech Evropy a poskytnout tak českému dopravci ucelený přehled požadavků na tyto přepravy.

Právní postupy při zajišťování této specifické přepravy jsou rozděleny celkem do devíti podkapitol u jednotlivých států.

V první podkapitole jsou vymezeny rozměrové a hmotností limity jednotlivých států, aby byla jasně rozpoznatelná běžná přeprava a mimořádná. Z dostupných právních norem týkajících se těchto limitů, lze říci, že některé státy bývalé Jugoslávie, které nejsou členy EU, se přibližují povoleným limitům, které nařizuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/7/ES. Tyto změny jsou vyvolány především ukončením sporů mezi jednotlivými státy a pokusy, se co nejrychleji vyrovnat ostatním zemím Evropy ve kvalitě dopravní infrastruktury.

Druhá podkapitola, je zaměřena na postup při vyžádání povolení, jaký správní orgán má v kompetenci toto povolení vydat a jaká je čekací lhůta. Ze strany orgánů státní správy, které jsou v uvedených státech pověřeny, povětšinou jejich příslušným ministerstvem, k vyřízení žádostí dopravců - jsou lhůty značně rozdílné a dopravci se musí dopředu s těmito lhůtami pečlivě seznámit. Zákazníkovi pak sdělí, s ohledem na konkrétní lhůty pro vyřízení povolení podle jednotlivých států a stanovené trasy přepravy z výchozího do cílového místa s jakým časovým předstihem musí počítat s nakládkou zboží a předpokládaným dodáním zboží do cílového místa.

Následující podkapitola se věnuje dokladům, které musí být předloženy k vydání povolení.

Čtvrtá podkapitola pojednává o správních poplatcích, které jsou placeny ve všech státech. U většiny států je zpoplatněno překročení hmotností a také rozměrů. Zaplacení těchto poplatků je nedílnou součástí vydání povolení. Kromě toho je také zpoplatněno vydání povolení, v některých případech ověření správnosti trasy nebo navržení a další náležitosti, týkající se přepravy.

Další podkapitola se věnuje době platnosti povolení, většinou se tyto povolení vydávají v rozmezí 1 až 12 měsíců v závislosti na typu přepravy. Některé státy vydávají povolení pouze na 1 měsíc.

Následující podkapitola se věnuje přepravním trasám. Některé státy požadují pouze místo vstupu a výstupu na svém území, jiné požadují detailní popis celé trasy.

Sedmá podkapitola se věnuje podmínkám přepravy, kde jsou převážně zohledněny podmínky z hlediska bezpečnosti silničního provozu.

V předposlední podkapitole jsou vypsány podmínky pro přidělení doprovodných vozidel. Tyto podmínky jsou odlišné u každého státu. Někde je vyžadován doprovod při každé mimořádné přepravě, jinde tato přeprava musí překročit určitou rozměrovou nebo hmotnostní mez. V určitých případech je také nutné doprovázet přepravu policejním doprovodem.

Poslední podkapitola se věnuje přepravě nákladu a označení mimořádné přepravy. U všech zmíněných zemí v této práci, se klade důraz na dodržení označení podle zákona o bezpečnosti silničního provozu daného státu a podle stanovených podmínek v povolení.

Některé státy podávají pouze omezené množství informací týkajících se těchto mimořádných přeprav a veškeré informace o průběhu a podmínkách jsou sdělovány při vydání povolení příslušným orgánem.

Hlavním cílem práce bylo dát potencionálním zákazníkům, dopravcům, speditérům (zasílatelům), technickým, policejním doprovodům, pracovníkům státní správy atd. zásadní prvotní informace pro jejich práci, spojené s problematikou přepravy zvláště těžkých a nadrozměrných nákladů v uvedených státech anebo do těchto států tranzitem z České republiky, což bylo splněno.

5 POUŽITÁ LITERATŮRA

- [1] www.orbion.cz [cit. 15-11-2010]
- [2] <http://countries.bridgat.com> [cit. 15-11-2010]
- [3] www.cdb.sk [cit. 15-11-2010]
- [4] www.mapsget.com/europe-maps.shtml [cit. 18-11-2010]
- [5] www.motorway.hu [cit. 18-11-2010]
- [6] www.businessinfo.cz [cit. 18-11-2010]
- [7] www.mt.ro [cit. 20-11-2010]
- [8] www.turismo.cz [cit. 22-11-2010]
- [9] www.cestovani.idnes.cz [cit. 22-11-2010]
- [10] www.mzp.gov.si [cit. 09-04-2011]
- [11] www.mmpi.hr [cit. 24-11-2010]
- [12] www.chorvatsko.cz [cit. 24-11-2010]
- [13] www.bhmac.org [cit. 24-11-2010]
- [14] www.fmpik.gov.ba [cit. 15-04-2011]
- [15] <http://cs.wikipedia.org> [cit. 24-11-2010]
- [16] www.mi.gov.rs [cit. 26-04-2011]
- [17] www.minsaob.gov.me [cit. 04-05-2011]
- [18] www.enka.com [cit. 11-12-2010]
- [19] www.mapacartografico.com [cit. 11-12-2010]
- [20] www.roads.org.mk [cit. 13-12-2010]
- [21] www.mapa-sveta.info [cit. 13-12-2010]
- [22] *Zákon č. 13/1997 Sb. ze dne 23. ledna 1997 o pozemních komunikacích.* [online]. 59 s. [DOC. dokument]. [cit. 15-12-2010]. Dostupné z: <<http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/07A1C4A0-4563-40EC-B576-8C8414104135/0/13.doc>>

- [23] *Vyhláška č. 104/1997 Sb. ze dne 23. dubna 1997 kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích* [online]. 59 s. [PDF. dokument]. [cit. 15-12-2010]. Dostupné z: <http://www.mikrat.cz/files/VHL_104-1997.pdf>
- [24] *Vyhláška č. 341/2002 Sb. o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu na pozemních komunikacích.* [online]. 163 s. [PDF. dokument]. [cit. 15-12-2010]. Dostupné z: <http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/39735AA2-912B-45E4-A6B0-6B4EBE21BE74/0/341_posl.pdf>
- [25] *Zákon č. 361/2000 Sb. ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích a změnách některých zákonů.* [online]. 79 s. [PDF. dokument]. [cit. 15-12-2010]. Dostupné z: <<http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/C33E38FC-A12A-46B8-9E89-841136D385FE/0/MicrosoftWord361.pdf>>
- [26] *Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích.* [online]. 62 s. [PDF. dokument]. [cit. 15-12-2010]. Dostupné z: <<http://www.rttv.cz/cz/static/cim-se-ridime/stavajici-pravni-predpisy/pdf/634-2004.pdf>>
- [27] KUŘE, Arnošt. *Vyhodnocení legislativních předpisů pro speciální silniční přepravu mezi Českou republikou a severní Evropou: Diplomová práce.* Brno, 2010. 91s. Vysoké učení technické v Brně. Ústav soudního inženýrství. Vedoucí diplomové práce Ing. Jaroslav Kudláček.
- [28] *Metodický pokyn pro povolování konání na zvláštní užívání pozemních komunikací při přepravách nadměrných a nadrozměrných nákladů (a některé související vybrané povinnosti správců pozemních komunikací).* [online]. 28 s. [PDF. dokument]. [cit. 17-12-2010]. Dostupné z: <http://www.ssc.sk/files/documents/technicke-predpisy/tp2008/mp_1_2008.pdf>
- [29] *Zákon č 145/1995 Z. z. o správních poplatcích* [online]. [DOC. dokument]. [cit. 17-12-2010]. Dostupný z:<www.obcianskaporadna.sk/docs/zakony/spravne%20poplatky.doc>
- [30] *Vyhláška č. 464/2009 Z. z. ze dne 3. listopadu 2009 kterou se ustanovují podrobnosti o provozu vozidel na pozemních komunikacích.* [online]. 18 s. [PDF. dokument]. [cit. 10-01-2011]. Dostupné z: <<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=43981>>
- [31] *Nářízení vlády SR č. 349/2009 Z. z. ze dne 8. července 2009 o největších přípustných rozměrech vozidel a jízdních souprav, největších přípustných hmotnostech vozidel a jízdních souprav, dalších technických požadavcích na vozidla a jízdní soupravy v souvislosti s hmotnostmi a rozměry a o označování vozidel a jízdních souprav.* [online]. 12 s. [PDF. dokument]. [cit. 10-01-2011]. Dostupné z: <<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=43981>>

- [32] *Nariadení ministra pro národní rozvoj 13/2010. (X. 5.) NFM o hmotnostech a zatížení náprav překračující povolené limity.*(*A honvédelmi miniszter 13/2010. (X. 5.) NFM rendelete a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közlekedéséről*) [online]. 28 s. [PDF. dokument]. [cit. 15-01-2011]. Dostupné z: <<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk10154.pdf>>
- [33] www.prodopravce.cz [cit. 18-01-2011]
- [34] <http://internet.kozut.hu> [cit. 18-02-2011]
- [35] *Nariadení vlády Maďarské republiky 6/1990. (IV.12) o technických podmínkách vozidel v provozu na pozemních komunikacích (6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről).*[online]. 83 s. [DOC. dokument]. [cit. 20-02-2011]. Dostupné z: <[www.gemosz.hu/userfiles/Köhém%206-1990\(2\).doc](http://www.gemosz.hu/userfiles/Köhém%206-1990(2).doc)>
- [36] Úřední věstník č. 337/2010: *Předpis o provozu motorových vozidel vykonávající mimořádnou přepravu na pozemních komunikacích (pentru aprobarea Normelor privind autorizarea si desfasurarea circulatiei vehiculelor rutiere cu mase si/sau dimensiuni ce depasesc masele si/sau dimensiunile maxime admise prevazute).* [online]. 18 s. [PDF. dokument]. [cit. 23-02-2011]. Dostupné z: <http://www.mt.ro/orpe/consultare_parteneri_sociali/ORDIN%20MODIF%20407%20v.18.03.2010%20.pdf>
- [37] *Nariadení vlády Rumunské republiky č. 195/2002 o provozu na pozemních komunikacích (privind circulația pe drumurile publice)* [online]. 56 s. [DOC. document]. [cit. 24-02-2011]. Dostupné z: <http://www.politiaromana.ro/dpr/legislatie_rutiera.htm>
- [38] *Vyhláška č. 211 ze dne 11.2.2003 o technických podmínkách vozidel v provozu na pozemních komunikacích na území Rumunska –RNTR2 (pentru aprobarea Reglementarilor privind conditiile tehnice pe care trebuie sa le indeplineasca vehiculele rutiere in vederea admiterii in circulatie pe drumurile publice din Romania – RNTR 2).*[online]. [cit. 24-02-2011]. Dostupné z: <<http://legislatie-sanitara.ro/?p=4831>>
- [39] *Zákon č. 43/1997 o pozemních komunikacích (Privind regimul drumurilor).*[online]. 22s.[PDF. dokument]. [cit. 02-03-2011]. Dostupné z: <<http://www.cjolt.ro/cjolt/gallery/legislatie/ord-43-1997.pdf>>
- [40] *Výhláška č. 40 ze dne 3.07.2001 o pohybu nadměrných a zvlášt' těžkých vozidel ze dne 24.7.2001 (за движение на извънгабаритни и тежки пътни превозни средства).*[online].

- [HTML. dokument]. [cit. 21-03-2011]. Dostupné z: <http://www.rta.government.bg/n_uredba/n1101.html>
- [41] *Předpis SG 25/1996 o vykonávání provozu na pozemních komunikacích ze dne 5.3.1996 (ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА)*. [online]. 77 s. [PDF dokument]. [cit. 22-03-2011]. Dostupné z: <http://www.mvr.bg/NR/rdonlyres/C0ACA3F9-5635-4D15-BC56-8887EE27CAB6/0/PPZDP_BG.pdf>
- [42] *Vyhláška č. I-45 ze dne 24.03.2000 o registraci, uvádění do provozu a odstavování motorových vozidel a přípojných vozidel (НАРЕДБА № I-45 от 24.03.2000 г. за регистрацията, отчета, пускането в движение и спирането от движение на моторните превозни средства и на ремаркетата, теглени от тях)*. [online]. 40 s. [PDF. dokument]. [cit. 20-04-2011]. Dostupné z: <http://www.mvr.bg/NR/rdonlyres/73365584-62C6-4098-96D0-0172B45F5BE1/0/Naredba_I45.pdf>
- [43] *Zákon č. SG 20/1999 o silničním provozu ze dne 24.3.1999*. [online]. 57 s. [PDF. dokument]. [cit. 24-04-2011]. Dostupné z: <http://www.mvr.bg/NR/rdonlyres/8714091D-3F2D-4C6E-9544-90BA1F8D2C9C/0/04_Law_Traffic_EN.pdf>
- [44] Úřední věstník č. 109/2010: *Zákon o veřejných komunikacích (ZCes-1) zed ne 30.12.2010*. [online]. [cit. 20-04-2011]. Dostupné z: <<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2010109&stevilka=5732>>
- [45] Úřední věstník č. 83/2004: *Zákon o bezpečnosti silničního provozu (ZVCP-1) ze dne 29.7.2004 (Zakon o varnosti cestnega prometa)*. [online]. [cit. 20-04-2011]. Dostupné z: <<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200483&stevilka=3690>>
- [46] Úřední věstník č. 33/06: *Pravidla o podmínkách uskutečnění mimořádné přepravy na veřejných komunikacích ve Slovinské republice (Pravilnik o pogojih in načinu opravljanja izrednih prevozov po javnih cestah ter o tranzitnih smereh za izredne prevoze v Republiki Sloveniji)*. [online]. [cit. 20-04-2011]. Dostupné z: <<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=20084&stevilka=139>>
- [47] Úřední věstník č. 138/2006: *Pravidla o rozměrech a hmotnostech vozidla v silničním provozu ze dne 28.12.2006 (Pravilnik o merah in masah vozil v cestnem prometu)*. [online]. [cit. 20-04-2011]. Dostupné z: <<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006138&stevilka=5918>>
- [48] Úřední věstník č. 89/2008: *Nariženi o výši náhrady za mimořádnou přepravu ze dne 19.9.2008 (Uredbo o povračilu za izredne cestne prevoze)*. [online]. [cit. 20-04-2011]. Dostupné z: <<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200889&stevilka=3806>>

- [49] *Zákon NN 105/04 o bezpečnosti silničního provozu ze dne 21.8.2004 (Zákon o sigurnosti prometa na cestama)*. [online]. [HTML. dokument]. [cit. 04.05.2011]. Dostupné z: <<http://www.mmpi.hr/UserDocsImages/nn-105-04%20Zakon%20o%20sig%20prometa%20cest.htm>>
- [50] *Pravidla NN 51/10 o technických podmínkách vozidel pro provoz na pozemních komunikacích (Pravilnik o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama)*. [online]. [HTML. dokument]. [cit. 04-05-2011]. Dostupné z: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_06_74_1771.html>
- [51] *Pravidla NN 119/07 o mimořádných přepravách (Pravilnik o izvanrednom prijevozu)*. [on-line]. [HTML. dokument]. [cit. 04-05-2011]. Dostupné z: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_11_119_3450.html>
- [52] *Zákon NN 180/04 o veřejných komunikacích ze dne 14.12.2004 (Zakon o javnim cestama)*. [online]. [HTML. dokument]. [cit.04-05-2011]. Dostupné z: <<http://www.mmpi.hr/UserDocsImages/nn-180-04%20Zakon%20o%20javnim%20cestama.htm>>
- [53] *Pravidla NN 68/10 o stanovení náhrad za mimořádnou přepravu (Pravilnik o mjerilima za izračun naknade za izvanredni prijevoz)*. [online]. [HTML. dokument]. [cit. 04-05-2011]. Dostupné z: <<http://www.mmpi.hr/UserDocsImages/nn-31-98-Pravilnik-izrac-naknd-izvprij.htm>>
- [54] Úřední věstník č. 12/10: *Zákon o pozemních komunikacích (Zakon o cestama federacije Bosne i Hercegovine)*. [online]. 39 s. [PDF. dokument]. [cit. 10-04-2011]. Dostupné z: <http://bihamk.ba/dokumenti/zakoni/Zakon_o_cestama_FBiH.pdf>
- [55] Úřední věstník č. 06/06: *Zákon o bezpečnosti silničního provozu ze dne 22.12.2005 (ZAKON O OSNOVAMA SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI)*. [online]. 83 s. [PDF. dokument]. [cit. 10-04-2011]. Dostupné z: <http://www.komorabih.ba/images/dokumenti/pdf/transport/zobs_14_06_2010.pdf>
- [56] Úřední věstník č. 75/10: *Pravidla o stanovení podmínek pro zvláštní přepravy ze dne 17.11.2010 (PRAVILNIK O UTVRĐIVANJU UVJETA ZA OBAVLJANJE VANREDNOG PREVOZA)*. [online]. 49 s. [PDF. dokument]. [cit. 10-04-2011]. Dostupné z: <<http://dp.ks.gov.ba/sites/dp.ks.gov.ba/files/Pravilnik%20o%20utvr%C4%91ivanju%20uvjeta%20za%20obavljanje%20vanrednog%20prevoza.pdf>>
- [57] Úřední věstník č. 23/07: *Předpisy o rozměrech celkové hmotnosti a zatížení náprav vozidel, zařízení a vybavení, které musí mít vozidlo a základní podmínky, které musí splňovat přístroje a zařízení vozidla pro provoz na silnicích (PRAVILNIK O DIMENZIJAMA, UKUPNOJ MASI I OSOVINSKOM OPTEREĆENJU VOZILA, O UREĐAJIMA I OPREMI KOJU MORAJU IMATI VOZILA I O OSNOVNIM UVJETIMA KOJE MORAJU*

ISPUNJAVATI UREĐAJI I OPREMA U SAOBRAĆAJU NA PUTEVIMA). [online]. 67 s. [PDF dokument]. [cit. 10-04-2011]. Dostupné z: <http://www.komorabih.ba/images/dokumenti/pdf/transport/prav_dimenzije_masa_osovin_op_terecenj_sl_gl23-07.pdf>

[58] Úřední věstník č. 71/04: *Pravidla pro zvláštní přepravy (ПРАВИЛНИК О ВАХРЕДНОМ ПЕРЕВОЗ)*. [online]. 8 s. [PDF. dokument]. [cit. 12-04-2011]. Dostupné z: <http://www.putevirs.com/dokumenti/Pravilnik_o_vanrednom_prevozu.pdf>

[59] Úřední věstník: *Zákon o bezpečnosti silničního provozu (ZAKON O BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA)*. [online]. 158 s. [PDF. dokument]. [cit. 12-04-2011]. Dostupné z:< <http://www.putevi-srbije.rs/pdf/novizobslat.pdf>>

[60] Úřední věstník č. 46/95: *Zákon o veřejných komunikacích (Zakon o Javnim putevima)*. [online]. 44 s. [cit. 12-04-2011]. Dostupné z: <<http://www.scribd.com/doc/50689966/4/IV-ZA%C5%A0TITA-JAVNIH-PUTEVA>>

[61] Úřední věstník č. 72/2005: *Zákon o bezpečnosti silničního provozu (Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima) ze dne 1.12.2005*. [online]. 93 s. [PDF. dokument]. [cit. 19-05-2011]. Dostupné z: <http://balkanauto.com/balkan/doc/Zakon_o_bezbjednosti_saobracaja_na_putevima_RCG.pdf>

[62] Úřední věstník č. 40/2010: *Vyhláška o podmínkách, které musí vozidla splňovat v provozu na pozemních komunikacích ze dne 22.7.2010 (Pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju na putevima u pogledu dimenzija, ukupne mase, osovinskog opterećenja, zaštite okoline, uređaja i opreme)*. [online]. 43 s. [PDF dokument]. [cit. 18-05-2011]. Dostupné z: <<http://www.sllistcg.me/PravniAktDetalji.aspx?tag={0AEAD92C-A7AF-4967-AF26-BFB31A6998DD}>>

[63] Úřední věstník č. 54/09: *Zákon o veřejných komunikacích ze dne 10.8.2009 (Zakon o putevima)*. [online]. [cit. 20-05-2011]. Dostupné z: <<http://www.regulativa.me/naslovi/30056-Zakon-o-putevima>>

[64] Úřední věstník č. 19/84: *Rozhodnutí o výši náhrady za mimořádnou přepravu na veřejných komunikacích (Odluka o visini naknade za upotrebu javnog za vanredni prevoz)*. [on-line]. [cit. 20-04-2011]. Dostupné z: <<http://www.regulativa.me/naslovi/31784-Odluka-o-visini-naknade-za-upotrebu-javnog-puta-za-vanredni-prevoz>>

[65] *Zákon č. 02/L-70 o bezpečnosti silničního provozu ze dne 1.5.2001*. [online]. 128 s. [PDF. dokument]. [cit. 11-05-2011]. Dostupné z:< http://www.mtpt.org/data/docs/laws/RE2007_33_ALE02_L70.pdf>

[66] *Správní pokyn č. 2005/5 o výši náhrad za mimořádnou přepravu na dálnicích a regionálních silnicích.* [online]. [PDF dokument]. [cit. 11-05-2011]. Dostupné z:<
<http://www.mtpt.org/?page=42&lang=2&p=6>>

[67] *Zákon č. 54 o bezpečnosti silničního provozu ze dne 3.5.2007 (ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТ).* [online]. 159 s. [PDF. dokument]. [cit. 10-05-2011]. Dostupné z:<
http://www.igu.gov.mk/files/pdf/transport_i_vrski/zakoni/Bezbednost_vo_soobrakajot_na_pastistata_54_03052007.pdf>